

Tampereen yliopisto

Mirikka Aarti

Oppia koulutuksen mallimaasta

Kehysanalyysi Suomen koulutusjärjestelmästä Huffington Postin
blogiteksteissä 2011–2013

Journalistiikan pro gradu -tutkielma

Tampere 2015

1 JOHDANTO.....	1
1.1 Tutkimuksen tavoite	3
1.2 Aineiston esittely	5
1.3 Tutkielman rakenne	7
2 SUOMEN JA YHDYSVALTAIN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ.....	9
2.1 Koulutusjärjestelmien historiaa	12
2.2 Koulutuksen tulevaisuus ja uudet haasteet	15
2.3 Suomalainen koulutus mallina Yhdysvalloille	19
3 MAABRÄNDI.....	24
3.1 Miten maabrändäämistä tehdään?	25
3.2 Koulutusjärjestelmä Suomen maabrändäämisen työkaluna	28
4 AINEISTON KONTEKSTI	31
4.1 Yhdysvaltain media	32
4.1.1 Huffington Post.....	34
4.1.2 Suomi Yhdysvaltain mediassa.....	36
4.2 Blogit median journalistisena tuotteena	37
5 KEHYSANALYYSI	41
5.1 Kehysanalyysi journalistisessa työssä	41
5.2 Kehysanalyysi tutkimusmenetelmänä	42
5.3 Kehysanalyysi omassa tutkimuksessani	43
6 SUOMALAISEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄN KEHYSTÄMINEN	47
6.1 Analyysin kulku.....	49
6.2 Valtiollinen kehys.....	50
6.2.1 Oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen.....	50
6.2.2 Itsenäiset koulut.....	52
6.2.3 Korkeasti koulutetut opettajat.....	55
6.2.4 Arviointia kehyksestä	56
6.3 Pedagoginen kehys	59
6.3.1 Arvostetut opettajat.....	60
6.3.2 Lyhyet ja luovat oppitunnit.....	62
6.3.3 Tasa-arvon kulttuuri	65
6.3.4 Arviointia kehyksestä	67
6.4 Maantieteellinen kehys	69
6.4.1 Vaikeuksista selviytynyt kylmä ja pieni maa	70
6.4.2 Homogeeninen väestö.....	73
6.4.3 Arviointia kehyksestä	75
6.5 Vaikutus julkiseen keskusteluun	78
7 YHTEENVETO JA LOPPUPOHDINTAA	82
LÄHTEET	89

TAMPEREEN YLIOPISTO

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö

AARTI, MIRKKA

Oppia koulutuksen mallimaasta

Kehysanalyysi Suomen koulutusjärjestelmästä Huffington Postin blogiteksteissä 2011–2013

Pro gradu -tutkielma, 97 sivua.

Journalistiikka

Toukokuu 2015

Pro gradu -tutkielma käsittelee suomalaisen koulutusjärjestelmän näkyvyyttä Yhdysvaltain verkkomedia Huffington Postin blogiteksteissä ja blogitekstien kommentteissa. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mistä näkökulmista suomalaista koulutusjärjestelmää on käsitelty teksteissä. Alakysymyksinä ovat, miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa ja Suomen brändityön tavoitteita.

Tutkielma on laadultaan kvalitatiivista, ja siinä yhdistyvät journalistiikan tutkimuksen lisäksi kasvatustieteellinen ja kansainvälinen näkökulma. Tutkimuksen metodina on kehysanalyysi. Journalistisessa työssä kehystäminen viittaa siihen, miten toimittajat organisoivat informaatiota soveltamalla siihen rutiininomaisesti tiettyjä kehyksiä. Yksittäinen asia voidaan ympäröidä vaihtoehtoisilla kehyksillä, jolloin sen luonne ja merkitys määrittyvät erilaisiksi.

Aineisto koostuu kolmestatoista Huffington Postissa vuosina 2011–2013 julkaistusta blogitekstistä ja niiden kommentteista, joiden pääasiallinen sisältö on Suomen koulutusjärjestelmä.

Aineistosta erottuivat kolme kehystä: valtiollinen kehys, pedagoginen kehys ja maantieteellinen kehys. Valtiollisessa kehyksessä korostuvat Suomen valtion toimenpiteet koulutusjärjestelmän hyväksi, pedagogisessa kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmää käsitellään siitä näkökulmasta, millaisia suomalaisen opetuksen käytännöt ovat ja missä asemassa oppilaat ja opettajat ovat. Maantieteellisessä kehyksessä taas tuodaan esille Suomen maantieteellisiä eroja Yhdysvaltoihin verrattuna.

Tekstien kantavana teemana toimii ajatus siitä, että Yhdysvaltain koulutusta tulisi uudistaa, ja Suomen koulutusjärjestelmää pyritään hyödyntämään teksteissä muutosten aikaansaamiseksi esimerkiksi vastakkainasettelulla. Usein maiden todetaan kuitenkin olevan liian erilaisia kaikkien käytäntöjen omaksumiselle. Suomen maabrändikuvaa tekstit tukevat erinomaisesti, ja Suomesta välittyy kuva toimivan koulutusjärjestelmän maana, jossa valtio välittää koulutuksesta ja jossa opettajia pidetään suuressa arvossa.

Asiasanat: Suomalainen koulutusjärjestelmä, maabrändi, Huffington Post, Yhdysvaltain media, blogitekstit, kehysanalyysi.

1 JOHDANTO

Suomalainen koulutusjärjestelmä on herättänyt viime vuosina paljon kansainvälistä kiinnostusta. Yhdysvaltain mediassa suomalaista koulutusjärjestelmää on käsitelty menestystarinana, josta voitaisiin ottaa opiksi. Valtamediasta erityisesti Huffington Post on nostanut useaan otteeseen esiin suomalaisen koulutusjärjestelmän. Huffington Postin teksteissä on käsitelty muun muassa Suomen opetusjärjestelmän korkeaa laatua, opetusjärjestelmän tasa-arvoisuutta ja taidekasvatusta. (Ulkoministeriö 2013)

Kun PISA-tulokset julkaistiin vuonna 2001, tämän Pohjoismaan 15-vuotiaat ovat päässeet kaikkien kehittyneiden maiden joukosta kärkeen tai lähelle sitä lukemisessa, luonnontieteissä ja matematiikassa. Ja me emme ole lakanneet puhumasta siitä.

(Huffington Post 2011f)

Suomalaisia opetusalan asiantuntijoita on haastateltu artikkeleissa, jossa pohditaan opettajilta vaadittavia taitoja. Erityisesti Pasi Sahlbergin nimi on esiintynyt lähes jokaisessa Suomen koulutusjärjestelmää käsittelevissä artikkelissa. Sahlberg on kiertänyt puhumassa lukuisissa keskustelutilaisuuksissa ympäri Yhdysvaltoja. Hänen kirjansa *Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland?* on palkittu erinomaisesta ajattelusta koulutuksen parantamiseksi. (Ulkoministeriö 2013)

Viime vuosina Yhdysvaltain koulut ja opettajien taso ovat heikentyneet kansainvälisissä vertailuissa (Sahlberg 2011: xv). Koulutusjärjestelmää pyritään uudistamaan, sillä koulutuksen tason parantamisen toivotaan johtavan pois köyhyydestä. Koulutuksen asiantuntijat ovat etsineet esimerkkejä muualta maailmasta, ja huomiota on kiinnitetty hyvin pärjääviin ulkomaalaisiin koulutusjärjestelmiin. (Washington Post 2012)

Yhdysvaltain koulutuskeskustelu on saanut yllättävän esimerkin Suomesta oppilaiden erinomaisten kansainvälisten tulosten, taloudellisen kilpailukyvyyn ja yleisen hyvinvoinnin vuoksi. Suomessa on vierailut kouluttajia ja poliitikkoja, jotka ovat olleet

uteliaita ja innostuneita Suomen esimerkistä. (Sahlberg 2011: xviii) Erityisen hyvät tulokset Suomi on saanut PISA-testeistä (International Students Assessment). PISA-testit mittaavat 15-vuotiaiden tietoja ja taitoja, joita tarvitaan nyky-yhteiskunnassa. PISA-testit keskittyvät lukemiseen, matematiikkaan, luonnontieteisiin ja ongelmanratkaisukykyyn. Testeissä mitataan, miten hyvin oppilaat muistavat lukemansa ja miten hyvin he osaavat tietoa soveltaa. Testien tulosten tarkoitus on auttaa eri maita kehittämään koulutustaan parhaimpaan mahdolliseen suuntaan. (OECD 2014: 3) Yhdysvaltain tulokset ovat pääosin alle PISA-maiden keskitason. Suomen lisäksi muut koulutuksen kärkimaat ovat Etelä-Korea ja Singapore, joiden opetusmenetelmät ovat huomattavasti ankarampia. (Levine 2011)

Syksyllä 2013 suomalainen koulutusjärjestelmä sai erityisesti näkyvyyttä Amanda Ripley'n kirjan *The Smartest Kids in the World* ansiosta. Kirja esittelee Suomen, Puolan ja Etelä-Korean koulutusjärjestelmää kolmen amerikkalaisen vaihto-opiskelijan näkökulmasta. Ripley on halunnut selvittää, miksi nämä maat menestyvät PISA-tutkimuksissa ja mitä Yhdysvallat voisi oppia niiltä. Suomalaista koulutusjärjestelmää, oppilaiden asennetta ja erityisesti opettajien koulutusta käsitellään erittäin myönteisestä näkökulmasta. Kirja-arvioissa Suomea on kutsuttu koulutuksen mallimaaksi, kun taas Etelä-Koreaa pidetään varoittavana esimerkkinä opiskelijoiden liiallisesta painostamisesta, ja Puola jää näiden kahden maan varjoon. Kirja nousi Yhdysvaltain ostetuimpien tietokirjojen listalle ja sai huomiota esimerkiksi Washington Postissa ja New York Timesissa. (Honkasaari 2013: 1–2)

Suomalaisen koulutuksen kansainvälinen näkyvyys on herättänyt runsaasti myönteistä huomiota Suomessa. Tehtävä Suomelle -maabrändiraportissa todetaan laadukkaan ja tasa-arvoisen koulutuksen olevan keskeisessä roolissa suomalaisen yhteiskunnan menestystarinassa. Raportin mukaan koulutus on synnyttänyt hyvinvointia, turvannut demokratiaa ja tasannut alueiden ja yhteiskunnallisten ryhmien välisiä eroja. (Maabrändivaltuuskunta 2010: 9)

Suomen kaltaiselle pienelle maalle on tärkeää tietää ja seurata, miten maa nähdään ulkomailla ja mistä näkökulmista sitä arvioidaan. Ulkopuolisen näkökulma auttaa ymmärtämään, mikä Suomessa on onnistunutta, mitä Suomesta puuttuu ja mitä

voitaisiin oppia muilta mailta. Ulkomaalaiset artikkelit suomalaisesta koulutuksesta auttavat suomalaisia kiinnittämään huomiota siihen, mikä järjestelmässä nähdään poikkeuksellisen hienona ja missä taas saattaisi olla parantamisen varaa. Suomen näkyvyyden tarkasteleminen maan rajojen ulkopuolella vaikuttaa myös omaan maabrändikäsitykseen ja siihen, mitä asioita itse edustamme maailmalla. Opimme tunnistamaan vahvuuksiamme ja luomme identiteettiämme suuresti nojaamalla ulkoiseen kuvaan (Valaskivi 2014: 207).

Yhdysvallat on maailman suurimpia valtioita, joten on mielenkiintoista, mistä syistä media on kiinnostunut kirjoittamaan pienestä ja maantieteellisesti kaukaisesta Suomesta. On tärkeää pystyä havaitsemaan erilaisia syitä ja tarkoituksia suomalaisen koulutusjärjestelmän kiinnostavuudelle Yhdysvalloissa. Kiinnostus ei välttämättä aina kumpua Yhdysvaltain halusta tutustua suomalaiseen kulttuuriin, vaan taustalla saattaa olla kytköksiä maan omaan tilanteeseen. Media on aina kansallista ja lähtökohtaisesti kiinnostunut oman maansa asioista, joten voidaan olettaa, että Yhdysvaltain kiinnostus Suomen koulutusjärjestelmää kohtaan kytkeytyy jollakin tapaa Yhdysvaltain omaan koulutuspolitiikkaan.

1.1 Tutkimuksen tavoite

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, mistä näkökulmista suomalaista koulutusjärjestelmää on käsitelty Huffington Postin blogiteksteissä ja blogitekstien kommentteissa. Tavoitteeseeni pääsen tarkastelemalla, miten Suomen koulutusjärjestelmää kehystetään.

Analysoin Huffington Postissa vuosina 2011-2013 julkaistuja blogitekstejä ja kommentteja kehysanalyysin avulla. Tutkin, mitkä ovat hallitsevimmat kehukset, mitä asioita kuhunkin kehykseen liittyy ja miten blogitekstin kehukset vaikuttavat vastaanottoon analysoimalla, miten kehukset näkyvät blogitekstien kommentteissa. Aineiston ja tutkimuskirjallisuuden avulla pohdin, miten kehukset ovat muodostuneet.

Tutkimuksen kannalta on myös olennaisesti kiinnostavaa kysyä, miksi Huffington Post

on kirjoittanut suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, millaisia tarkoitusperiä taustalla on ja missä Yhdysvaltain koulutuspoliittisissa argumenteissa Suomea käytetään esimerkkinä. Tämän pohjalta tarkastelen, miten mikäkin kehys ajaa Yhdysvaltain omia koulutuspoliittisia tarkoitusperiä. Lisäksi pohdin, miten kehykset toteuttavat Suomen omaa brändityötä ja mitkä Suomen koulutusjärjestelmän arvot kiinnittävät huomiota. Olen ottanut brändityön mukaan tutkimukseeni, sillä koulutuksella on olennainen osa Suomen positiivisen maabrändin kannalta, ja Suomessa halutaan panostaa toimivan koulutusjärjestelmän maineeseen. Kehysten havainnoinnin alakysymyksinä ovat seuraavat kysymykset:

1. Miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa?
2. Miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen brändityön tavoitteita?

Taustana tutkimukselleni selvitän myös suomalaisen koulutuksen historiaa ja mitkä seikat ovat vaikuttaneet hyviin kansainvälisiin tuloksiin. Tarkastelen lisäksi Yhdysvaltain tämänhetkistä koulutuksen tilannetta ja miten Suomen koulutusjärjestelmää hyödynnetään esimerkkinä. Avaan myös maabrändin käsitettä sekä sitä, miten maabrändäystä tehdään ja miten koulutusjärjestelmää käytetään Suomen maabrändin rakentamisessa.

Tutkimuksen kontekstina ovat Yhdysvaltain media, Huffington Post ja blogitekstit, joiden tarkasteleminen on myös olennaista tutkimuksen ymmärtämisen kannalta sekä sen, miksi suomalaisesta koulutusjärjestelmästä on kirjoitettu eniten juuri Huffington Postissa. Avaan Yhdysvaltain median nykyhetken tilannetta ja sitä, millaisista lähtökohdista Huffington Post on perustettu sekä minkälaisia aatteita sen taustalla on. Lisäksi tuon esille blogitekstiä juttutyypinä.

Keskityn tutkimuksessani peruskoulutukseen. Aineistossani on sivuttu myös korkeakoulutusta, mutta eniten on kiinnitetty huomiota juuri peruskouluun. Olen pureutunut erityisesti teksteihin ja kohtiin, joissa Suomen koulutusjärjestelmää on

verrattu Yhdysvaltain koulutusjärjestelmään. En ota tutkimuksessani kantaa Suomalaista koulutusjärjestelmää koskevien väitteiden todenperäisyyteen.

1.2 Aineiston esittely

Aineistoni koostuu kolmestatoista Huffington Post -verkkosivustolla vuosina 2011-2013 julkaistusta blogitekstistä, joiden pääasiallinen aihe on Suomen koulutus. Sisällytän aineistooni myös blogitekstien kommentit. Suurin osa teksteistä kuuluu kirjailija ja bloggaaja C. M. Rubinin Global Search For Education -juttusarjaan, jossa tutustutaan eri maiden koulutusjärjestelmiin. Rubin mainitsee ihailevansa suuresti Suomen koulutusjärjestelmää ja koulutusasiantuntija Pasi Sahlbergia. Blogitekstin kirjoittajat ovat pääosin toimittajia, mutta joukossa on myös yksi englannin kielen professori.

Blogiteksteissä ja kommenteissa painottuu selkeästi Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntäminen Yhdysvaltain omassa koulutuspolitiikassa. Suomen koulutusjärjestelmässä ovat erityisesti kiinnittäneet huomiota valtiolliset, pedagogiset ja maantieteelliset seikat, joista olen muodostanut kehykset.

Blogiteksteissä ja kommenteissa on ihailtu Suomen tietä keskinkertaisesta koulutusjärjestelmästä menestystarinaksi, tasa-arvoista ja kilpailuvapaata kulttuuria, korkeasti koulutettuja ja arvostettuja opettajia sekä valtion toimia koulutuksen hyväksi. Kritiikkiä suomalaisen koulutusjärjestelmän hyödyntämisestä esimerkkinä Yhdysvalloille on aiheuttanut Suomen homogeeninen väestö, pieni koko ja harvinainen kieli. Tekstien sävy on pääosin ihailevaa eikä suomalaista koulutusjärjestelmää juurikaan kritisoida.

Suurimmassa osassa aineistoni blogiteksteistä tyylinä on kysymys-vastaus asettelu suomalaisille opetusalan asiantuntijoille. Aluksi blogin kirjoittaja kuvailee tiettyä ajankohtaista koulutukseen liittyvää aihetta. Sen jälkeen aiheesta esitetään kysymyksiä suomalaisille opetusalan asiantuntijoille, jotka kuvailevat, miten asiat ovat Suomessa ja

minkälainen näkemys heillä on muun maailman koulutuksesta. Kysymyksissä peilataan usein Yhdysvaltain vastaavaa tilannetta. Olen ottanut analyysiini mukaan myös suomalaisten kommentit suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, sillä kyseessä on viime kädessä median ja kirjoittajan oma valinta, mitkä kommentit sisällytetään tekstiin. Näin ollen myös suomalaisten kommentit edustavat Huffington Postin tapaa käsitellä suomalaista koulutusjärjestelmää.

Teksteissä on haastateltu esimerkiksi Pasi Sahlbergia, Henna Virkkusta sekä suomalaisten koulujen opettajia. Osassa teksteissä vastaajana on myös Yhdysvaltain opetusalan asiantuntija, joka on perehtynyt suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Muutamissa teksteissä kirjoittaja ottaa itse kantaa suomalaiseen koulutusjärjestelmään, siteeraamatta suomalaisia asiantuntijoita.

Lukijoilla on mahdollista kommentoida Huffington Postin blogitekstejä. Suomalaista koulutusjärjestelmää käsittelevien tekstien kommentit vaihtelevat yhdestä lähes neljäänsataan kommenttiin. Henna Virkkusen haastattelu hallituksen ja opettajainliiton suhteista on kerännyt eniten kommentteja. Osa kirjoittajista kertoo alkuun oman suhteensa aiheeseen. Joukossa on esimerkiksi opettajia, oppilaiden vanhempia, suomalaisia tai muulla tapaa suomalaisia yhteyksiä omaavia henkilöitä. Paikoitellen myös jutun kirjoittaja osallistuu keskusteluun kertoakseen jutun teosta, tarkentaakseen aiheen tietoja tai vastatakseen lukijoiden kysymyksiin.

Blogitekstien yhteydessä on julkaistu muutamia kuvia, jotka olen tosin jättänyt varsinaisesta analyysistäni pois, sillä kuvat ovat keskenään hyvin samankaltaisia. Kuvissa on useimmiten lapsia ja nuoria kouluympäristössä jonkun tekemisen parissa. Lapset kirjoittavat vihkoon tai käyttävät tietokonetta tai muita teknisiä laitteita. Lapset myös opiskelevat kuvissa luokan ulkopuolella tai oppivat leikin kautta, joilla kuvataan vapautta ja luovuutta opiskelussa.

Opetustilanteissa on opettajia opettamassa ja lapsia innokkaasti viittaamassa. Suomi näkyy kuvissa esimerkiksi kirjoituksena opetusmateriaaleissa, Marimekko-penaaleina ja suomalaisten koulujen niminä. Myös maahanmuuttajia ja erityislapsia esiintyy kuvissa

kuvaamassa tasa-arvoa. Yhdysvaltalaisopettajat edustavat kuvissa ulkomaalaisten kiinnostusta Suomen koulutusjärjestelmää kohtaan.

1.3 Tutkielman rakenne

Seuraavassa luvussa käsittelen koulutusjärjestelmää Suomessa ja Yhdysvalloissa. Kerron koulutusjärjestelmien historiasta, eri vaiheista, nykyisestä tilanteesta ja tulevista haasteista. Yhdysvaltain koulutukseen liittyen valotan myös yksityisen ja julkisen koulutusjärjestelmän eroja. Olennaisena osana tutkimukseeni liittyvät myös PISA-testit sekä se, miten Suomen koulutusjärjestelmää on käytetty Yhdysvaltain koulutusjärjestelmän apuna. Käyn myös läpi tähän kohdistuvaa kritiikkiä.

Kolmannessa luvussa aiheenani on maabrändi sekä erilaiset toimintatavat, joilla maabrändäystä tehdään. Kerron myös, mitä ominaisuuksia Suomen maabrändäyksessä on hyödynnetty ja kuinka koulutusjärjestelmä liittyy maabrändäysprosessiin.

Neljännessä luvussa kuvaan aineistooni liittyvää kontekstia. Kerron perustiedot Huffington Postista, eli mediasta, josta analysoimani tekstit on poimittu. Lisäksi kuvailen yleisellä tasolla Yhdysvaltain mediaa, sillä tutkimukseni kannalta on tärkeää tietää Yhdysvaltain median tunnuspiirteet, jotta analysoimiani tekstejä pystytään analysoimaan kontekstin sisällä. Käyn myös läpi teemoja, joiden vuoksi Suomi näkyy eniten Yhdysvaltojen mediassa sekä kerron, millaisia journalistisia tuotteita blogit ovat.

Viidennessä luvussa esittelen tutkimusmenetelmäni, eli kehysanalyysin. Kerron, mihin menetelmä perustuu sekä valotan sen erilaisia käyttötapoja ja sitä, miten itse käytän menetelmää tutkimuksessani.

Analyysiosiossa olen poiminut aineistoni blogiteksteistä ja kommenteista kolme hallitsevaa kehystä. Esittelen kehyksittäin tyypillisimpiä lainauksia sekä kerron, mitä asioita kehyksiin kuuluu ja miten niitä on käsitelty aineistossa. Tutkimuskirjallisuuden ja aineistoni avulla kerron, miten kehyksien teemat liittyvät Yhdysvaltain oman

koulutusjärjestelmän tämän hetkiseen tilaan. Näiden lisäksi analysoin jokaista kehystä sen pohjalta, miten niissä esiintyvät argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa ja Suomen brändityön tavoitteita .

Tämän jälkeen otan kantaa, miten kehukset vaikuttavat julkiseen keskusteluun. Yhteenveto ja loppupohdintaa -luvussa vedän yhteen tutkimuksen kulun, teen johtopäätöksiä sekä käyn läpi tutkimuksen keskeiset havainnot. Pohdin myös, millaisia jatkotutkimusmahdollisuuksia aihepiirin parissa olisi.

2 SUOMEN JA YHDYSVALTAIN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Suomen koulutus eroaa Yhdysvaltain ja monien muiden maiden koulutusjärjestelmistä erityisesti siinä, että kouluun mennään myöhemmin, noin seitsemänvuotiaana, ja koulussa vietetään vähemmän aikaa, mikä Ahon, Pitkäsen ja Sahlbergin (2006: 126–127) mukaan tarkoittaa sitä, että suomalaiset oppilaat oppivat suhteessa paremmin lyhyemmässä ajassa verrattuna muiden maiden ikätovereihin. Ala-aste kestää kuusi vuotta ja yläaste noin kolme vuotta. Ala-asteiden luokkakoot ovat kansainvälisessä mittakaavassa keskitasoa tai alle keskitason. Koulut ja luokat ovat hyvin heterogeenisia ja moninaisia koulutuksen tarpeiden ja odotusten suhteen, koska kaikki lapset menevät samoihin peruskouluihin taustastaan tai henkilökohtaisista kyvyistään tai luonteenpiirteistään huolimatta.

Yhdysvaltain koulutusjärjestelmä koostuu kaksiosaisesta peruskoulutuksesta ja sen jälkeisestä koulutuksesta. Lapset aloittavat koulunsa yleensä kuusivuotiaana ja menevät suomalaista peruskoulun ala-astetta vastaavalle kuusi vuotta kestäväälle elementary-tasolle. Tämän jälkeen lapset siirtyvät Suomen yläastetta ja lukiota vastaavalle, myös kuusi vuotta kestäväälle secondary education -tasolle. Suomalaiseen toisen asteen koulutukseen verrattuna harrasteaineita on enemmän kuin ammatillisia ja yleissivistäviä oppiaineita. (Lakaniemi & Raento 1999: 206–207)

Klein, Rice ja Levy (2009: 36) kuvaavat Yhdysvaltain koulutusta standardien tilkkutäkiksi, joka epäonnistuu tarjoamaan vahvaa, yhtenäistä koulutuksen tasoa. Jo vuosikymmeniä Yhdysvalloissa jokainen osavaltio ja monet kaupungit ovat asettaneet opiskelulle tietyt standardit, jotka Yhdysvaltain opetushallitus arvioi ja hyväksyy. Standardien toteutuminen katsotaan vielä standardeja mittaavilla kokeilla, jotka raportoidaan osavaltiolle. Oppilaiden tuloksista ilmoitetaan myös paikallisissa lehdissä. (Zhao 2009: 5–6)

Suomen nykyinen koulutusjärjestelmä eroaa suuresti muiden maiden järjestelmistä erityisesti siinä, että seuranta on vähäistä ja toiminta joustavaa sekä itsenäistä. Useimmat koulut ovat kunnan omistamia ja hallinnoimia, joten kunnat tekevät koulujen

taloudelliset ratkaisut itsenäisesti. (Aho ym. 2006: 9–10) Opetusministeriö on vastuussa koulutuksen toimintaperiaatteista, lainsäädännöllisistä puitteista ja rahoituksesta, mutta opettajat valitsevat omat metodinsa ja oppikirjansa ja luovat oman arvosteluasteikon perustuen yhteisiin oppimistavoitteisiin (em. 20). Joustavalla tilivelvollisuudella on ollut paljon positiivisia vaikutuksia opetukseen ja oppimiseen. Erityisesti ala-asteella painotetaan kokeiden sijaan oppimista, tekemistä ja uteliaisuuden ylläpitoa. Opettajilla on enemmän vapautta opetuksen suunnittelussa, kun he eivät joudu keskittymään kokeisiin. (em. 131) Hallitus ja kunnat maksavat opetuksen kulujen lisäksi myös hyvinvointipalvelut ja kouluateriat (em. 19). Lähes kaikilla suomalaislapsilla on hyvät koulut lähellä kotia, jolloin koulujen valinta ja yksityiskoulut eivät ole niin suuri ongelma kuin monissa muissa maissa (em. 2).

Sahlberg (2011: 11) kuvailee opettajan ammattia arvostetuksi ja suosituksi suomalaisten keskuudessa. Hänen mukaansa opettajilla on ammatti-itsenäisyyttä ja mahdollisuus kehittää ammattia. Suurin osa opettajista myös pysyy samassa ammatissa koko ikänsä. Opettajat opettavat vähemmän ja oppilaat viettävät vähemmän aikaa luokkahuoneissa ja kotiläksyjä tehden verrattuna muiden maiden ikätovereihinsa. Luokkakoille ei ole sääntöä eikä oppilaille pakollisia kokeita ylioppilaskoetta lukuun ottamatta. Oppituntien määräkin voi vaihdella luokan ja valinnaisten aineiden mukaan. (Aho ym. 2006: 20) Opettajan ammattiin on paljon hakijoita, ja opettajilla tulee olla maisterin tutkinto päästäkseen pysyvään opettajan työhön (em. 11).

Yhdysvalloissa on paljon alueellisia koulutus- ja osaamistason eroja, sillä koulutusta ylläpidetään ja rahoitetaan sekä julkiselta että yksityiseltä puolelta. Yksityisen koulutuksen osuus kasvaa jatkuvasti, mikä vaikuttaa kouluihin hakeutumiseen, koska yksityisissä kouluissa on vaihtelevan suuruiset lukukausimaksut. (Lakaniemi & Raento 1999: 209) Vuonna 2009 Yhdysvalloissa käytettiin koulutukseen rahaa oppilasta kohden lähes puolitoista kertaa enemmän kun Suomessa (OECD 2012: 219). Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys ovat molemmat Yhdysvaltain kulttuuriin sidottuja arvoja, ja näkyvät myös koulutuksessa. Yhdysvallat heiluu näiden arvojen välillä pyrkien jatkuvasti löytämään yhteen sovittelun malleja suosien koulutusjärjestelmää, joka tukee molempia arvoja. (Reese 2011: ix)

Yksityisissä kouluissa on usein paremmat lähtökohdat oppimiselle ja jatko-opinnoille, koska kouluilla on suuremmat resurssit ja enemmän vapautta organisoida omaa toimintaansa. Lukukausimaksut rajaavat oppilaat niihin, joilla on varaa hyvään koulutukseen. Osa saa siis erittäin laadukasta opetusta, kun osa kärsii heikosta opetuksesta. (Lakaniemi & Raento 1999: 210–211) Yksityinen rahoitus ei kuitenkaan välttämättä takaa parempia oppimistuloksia. Pahimmillaan tilanne voi johtaa siihen, että oppilaista tulee maksavia asiakkaita, joille tarjotaan sitä, mitä he tahtovat sen sijaan, mitä he tarvitsisivat. (em. 218)

Menestyneillä alueilla on enemmän voimavaroja, mutta myös kiinnostusta panostaa laadukkaaseen koulutukseen (Lakaniemi & Raento 1999: 218). Julkisen peruskoulun vaatimattomiin tuloksiin vaikuttavat erityisesti opettajien huono palkkaus ja koulujen vähäiset määrärahat. Myös etniset alkuperät, kasvaneet luokkakoot, tulotasot ja sitä kautta hyvinvointi näkyvät tuloksissa. Riittämätön rahoitus ja tehoton hallinto ovat aiheuttaneet monisyisiä ongelmia, kuten heikko opiskelumotivaatio, väkivalta-, päihde- ja huumeongelmat sekä koulujen tilojen ahtaus ja huono kunto. (em. 210)

Ahon ym. (2006: 10) mukaan suomalaiset uskovat, että koulutuksella on suora vaikutus maan hyvinvointiin ja kilpailukykyyn. Suomi onkin kärkimaita taloudellisessa kilpailukyvyssä, korruption vähyydessä, tietotekniikan käytössä ja ympäristölakien toteutuksissa. Suomi on pieni maa, jossa on ainutlaatuinen kieli ja vähän luonnonvaroja, joten koulutus on avainasemassa väestön hyvinvoinnille ja menestymiselle (em. 116). Peruskoulu-uudistuksen jälkeen koulutuksen kehittäminen on ollut enemmän lähinnä rakenteellisia linjauksia kuin radikaaleja muutoksia. Koulutuksen kehittäminen pohjautuu edelleen koulutuksen tasapuoliselle tarjoamiselle. (em. 119)

Kivinen, Hedman ja Kaipainen toteavat Opetushallituksen raportissa (2013: 32), että suomalaisen koulutusjärjestelmän menestykseen vaikuttavat erityisesti tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet, jotka jatkuvat aina korkeakouluun asti. Se, että valtio turvaa kansalaisille syntyperään, sukupuoleen tai asuinpaikkaan katsomatta lähes maksuttomat opintoreitit korkeimpaan koulutukseen saakka, on Suomen erityinen kilpailuvaltti globaalissa kilpailussa. Tasa-arvoisten koulutusmahdollisuuksien tarjoaminen kaikille

on vaatinut keskenään yhtä hyvistä kouluista koostuvan kouluverkon luomista (Aho ym. 2006: 4). Suomalaiset hyvin pärjäävät koulut ovat levittäytyneet melko tasaisesti ympäri maata (em. 122).

2.1 Koulutusjärjestelmien historiaa

1900-luvun alussa Yhdysvallat oli maailman rikkain ja kouluttautunein kansakunta (Goldin & Katz 2008: 1). Kouluun pääsy oli useimmille rajoittamatonta, ja koulutus oli korkeimpia tasoja lukuun ottamatta julkisesti rahoitettua. Sen aikainen koulutusjärjestelmä sai kuitenkin osakseen paljon kritiikkiä siitä, että kaikki oppilaat saivat käyttää julkisia varoja. Järjestelmää pidettiin tuhlailevana. Esimerkiksi Euroopassa etsittiin lasten joukosta lahjakkuuksia jo nuorella iällä. (em. 11–12) 1950-lukuun mennessä Yhdysvallat oli saavuttanut korkea-arvoisimman aseman koulutuksen kaikilla tasoilla, ja tämä menestyksekkäs johtoasema pysyi muuttumattomana usean vuosikymmenen ajan. Tilanne alkoi muuttua 1970-luvulla, kun lukiosta ja yliopistoista valmistuneiden määrät kääntyivät laskuun. (em. 324)

Suomen koulutusmahdollisuudet olivat epätasa-arvoisia vielä 1950-luvulla. Vain kaupungeissa ja suuremmissa kunnissa asuvilla oli pääsy kouluun. Useimmat nuoret jättivät opinnot noin kuuden vuoden opiskelun jälkeen. Esimerkiksi vuonna 1950 vain 27 prosenttia 11-vuotiaista suomalaisista lapsista jatkoi opintoja. (Sahlberg 2011: 15) 1960- ja 1970- luvuilla Suomen talous oli käännekohdassa, sillä Suomessa oltiin siirtymässä maataloudesta ja pienistä liiketoiminnoista teollisiin ja teknologisiin tuotantoihin. Vanhemmat halusivat lapsilleen parempaa elämää ja vaativat parempaa sekä laajempaa peruskoulutusta. (em. 21)

Suomen epätasa-arvoinen koulutusjärjestelmä tarvitsi suuria uudistuksia, joten vuonna 1968 ryhdyttiin uudistamaan ensimmäisen ja toisen asteen koulutuksia. Uuden koulutusmallin mukaan kaikilla lapsilla oli samanlaiset mahdollisuudet yhdeksänvuotiseen peruskouluun, joka oli käytännössä samanlaista kaikille. Uudistusten myötä opettajilta vaadittiin enemmän tietoja ja taitoja, joten 1970-luvun

lopulta opettajankoulutus siirtyi yliopistoihin. (Aho ym. 2006: 5)

1980- ja 1990-luvuilla Yhdysvalloissa pyrittiin jäljittelemään Japanin koulutusmetodeja. Koulutuksesta tuli ankarampaa, koulupäivistä pidempiä ja kokeista standardoituja sekä kaavamaisempia. Viime vuosikymmenen ajan kasvavat talousmaat kuten Kiina ja Intia ovat antaneet Yhdysvalloille vaikutteita uusista opetusmetodeista, kuten tiukemmista opetussuunnitelmista ja yhteisistä kansallisista standardeista, jotka lisäävät kokeiden määrää sekä kilpailua opettajien ja koulujen kesken entisestään. Tästä huolimatta viimeisen neljännesvuosisadan ajan Yhdysvaltain opettajien ja koulujen suoritukset ovat vakaasti heikentyneet verrattaessa kansainvälisiin suorituksiin. (Sahlberg 2011: xv)

Suomen peruskoulu-uudistus saavutti kaikki rakenteelliset uudistuksensa ja tasa-arvon tavoitteensa ennen 1980-luvun loppua. Peruskoulutuksesta tuli avoin kaikille lapsille, ja se tarjosi hyvät mahdollisuudet jatkaa opintoja. (Aho ym. 2006: 6) 1980- ja 1990-luvuilla oppilaiden suoritukset olivat kansainvälistä keskitasoa, lukuun ottamatta lukemista, jossa suomalaiset oppilaat pärjäsivät useimpia ikätovereitaan paremmin (Sahlberg 2011: 2). Siihen aikaan Suomen koulutus ei ymmärrettävästi herättänyt kiinnostusta Suomen ulkopuolella (Aho ym. 2006: 114).

Sahlberg (2011: 5) kuvailee Suomen siirtyneen keskinkertaisesta koulutuksesta mallioppilaaksi viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana. Kansainvälisesti harvinainen tila on saavutettu käyttämällä vähemmän varoja kuin muut maat ovat käyttäneet koulutus uudistuksiinsa. Sahlbergin mukaan Suomi on luonut oman koulutusmallinsa, mutta saanut vaikutteita myös muilta mailta, kuten Yhdysvalloilta esimerkiksi yhdessä oppimista sekä matematiikan ja fysiikan opetusta (em. 7). Suomen koulutusjärjestelmän menestys ei ole minkään tietyn uudistuksen tulosta. Koulutus on sopeutunut lasten ja yhteiskunnan jatkuvasti muuttuviin tarpeisiin. Perusarvot ja visiot koulutuksesta julkisena palveluna ovat pysyneet samana sitten vuoden 1968 jälkeen. (Aho ym. 2006: 129) Suomen koulutusjärjestelmän tärkein tehtävä on ollut tarjota jokaiselle tasapuoliset koulutusmahdollisuudet ikään, asuinpaikkaan, taloudelliseen tilanteeseen, sukupuoleen tai äidinkieleen katsomatta (em. 9).

Yhdysvalloissa on kehitetty erilaisia ohjelmia koulutuksen edistämiseksi. Vuonna 2005 George W. Bushin No Child Left Behind -ohjelma edellytti kaikkien osavaltioiden kehittävän tarkat standardit matematiikassa, luonnontieteissä ja lukemisessa. (Zhao 2009: 5) Vaikka NCLB pyrki nimensä mukaisesti tarjoamaan hyvää koulutusta niin, ettei yksikään lapsi jäisi jälkeen, Zhaon (em. 2) mukaan ohjelma kuitenkin määrittäi hyvän koulutuksen hyvillä pisteillä standardisoiduista kokeista. Jos lapsi epäonnistui kokeessa, hänen todettiin jääneen vaille hyvää koulutusta. Jos koulu ei tavoittanut toivottuja koepistemääriä, oli seurauksena rangaistuksia, kuten esimerkiksi oppilaiden siirtämistä muihin kouluihin tai koulun sulkeminen kokonaan. Hyvin pärjääviä kouluja sen sijaan palkittiin. (em. 5–6, 32)

McGuinnin (2011: 137–138) mukaan Barack Obaman lanseeraama Race to the Top -ohjelma pyrki korjaamaan No Child Left Behindin havaitsemia vahinkoja. NCLB:n aikaansaamat muutokset olivat poliittisen vastustuksen vuoksi lähinnä näennäisiä. Race to the Top haluaa rangaistusten sijaan kannustaa osavaltioiden koulutusuudistajia innovatiivisiksi ja toteuttamaan innovaatioita tehokkaasti. Ohjelma tukee pelkästään niitä osavaltioita, joilla on hyvä maine ja jotka ovat sitoutuneita innovatiivisiin toimenpiteisiin. Ohjelma siis keskittyy huonosti pärjäävien osavaltioiden sijaan koulutuksen ja uudistusten saralla johtaviin osavaltioihin. Kehitettäviä aihealueita ovat erityisesti oppilaiden valmistaminen jatkokoulutukseen ja työelämään sekä opettajien palkkaaminen ja palkitseminen. Myöhemmin standardeja on myös yritetty yhtenäistää osavaltioiden välillä ja vastaamaan paremmin kansainvälistä tasoa (Klein ym. 2009: 36).

Vaikka Suomessa on monta puoluetta, koulutus on harvoin ollut kiistan kohteena. Eniten väittelyä on käyty ruotsin kielen ja uskonnon opetuksesta. Teknologian, ympäristötieteiden ja yrittämiseen tähtäävien opintojen lisäämisestä on oltu yhtä mieltä. (Aho ym. 2006: 115–116) Hallitukset vasemmalta oikealla ovat pitäneet koulutusta yhtenä tärkeimmistä julkisista palveluista ja uskoneet, että vain koulutettu kansa menestyy maailman työmarkkinoilla. Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä vallitsee luottamuksen kulttuuri, jossa opetusministeriö luottaa, että opettajat, rehtorit, vanhemmat ja yhteisöt tietävät, miten tarjota lapsille ja nuorille parasta mahdollista

koulutusta. (em. 11–12)

Schleirerin (2006: 9) mukaan yksi Suomen menestystekijöistä on ollut päätöstentekijöiden kyky panostaa uudistuksiin tehostamalla olemassa olevia rakenteita ja toimintatapoja. Koulutuksen kehittäminen on tasapainoillut uusien innovaatioiden ja olemassa olevien käytäntöjen välillä (Aho ym. 2006: 4). Vallankumouksien sijaan Suomen koulutusjärjestelmä on kokenut asteittaisen evoluution, joka on hyödyntänyt jokaisessa uudessa käänteessä aiempia saavutuksia ja jota on suunniteltu pitkän tähtäimen visioilla (em. 10). Suomessa on ymmärretty, että korkeatasoisen koulutuksen tarjoamiseen kaikille ei ole nopeita keinoja ja vain harvat lyhyen tähtäimen muutokset ovat kestäviä (em. 3).

2.2 Koulutuksen tulevaisuus ja uudet haasteet

Tämän päivän suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on menestyksestä huolimatta omat haasteensa. Kun kouluikäisten lasten määrä laskee ja muutto maalta kaupunkiin tuo enemmän perheitä keskustoihin, kyläkoulut menettävät oppilaitaan ja suljettujen sekä yhdistettyjen koulujen määrä kasvaa. Oppilaiden keskittyminen tiettyihin Suomen kaupunkeihin ja kuntiin aiheuttaa ongelmia tasapuolisten koulutusmahdollisuuksien takaamiselle koko maassa. Kouluissa on nykyään myös entistä enemmän käytös- ja keskittymisongelmia, kun useammat lapset tulevat rikkinäisistä kodeista ja viettävät liikaa aikaa tietokoneiden ja television kanssa. Myös päihdeongelmat yleistyvät yhä nuorempien keskuudessa. Oppilaiden aidon kiinnostuksen ylläpito oppimiseen on koulutuksen tärkein haaste tulevaisuudessa. (Aho ym. 2006: 12–113) Ongelmallisten perheiden myötä koulut ovat joutuneet ottamaan vastuulleen joitakin vanhempien velvollisuuksia (em. 116). Maabrändiraportissa (2010: 192) huomautetaan, että vaikka suomalaisten lasten hyvinvointi on maailman kärkiluokkaa, perhe- ja toverisuhteissa ja subjektiivisessa hyvinvoinnissa menestys on huonompaa.

Yhdysvaltain koulutusjärjestelmä on ollut jo kauan kriisissä. Lakaniemen ja Raennon (1999: 210) mukaan ongelmat ovat pahentuneet entisestään yksilöiden

osaamisvaatimusten kasvaessa. Myös aikuisten luetunymmärtäminen on heikkenemässä. Koulutusjärjestelmän byrokratiaa pidetään suurimpana syynä kriisiin, erityisesti julkisella puolella. Kouluilla on vain vähän mahdollisuuksia vaikuttaa omaan toimintaansa, kuten opettajien palkkaamiseen, rakennusten ja luokkien kokoon sekä koulukohtaisiin opetussuunnitelmiin. Yhdysvalloissa ei myöskään ole yhtenäisiä kansallisia oppimisvaatimuksia, joten koulujen taso ja oppimistulokset vaihtelevat suuresti. McGuinnin (2011: 138) mukaan Yhdysvallat tarvitsisivat yhtenäisen koulutussysteemin, jotta laatueroja saataisiin kavennettua.

Yhdysvaltojen tulos PISA-testeissä on heikentynyt. Vuoden 1999 ensimmäisten PISA-testien jälkeen moni aiemmin huonommin sijoittunut maa, kuten Saksa, Luxemburg ja Unkari, ovat menneet sijoituksissa Yhdysvaltojen ohi. (Klein ym. 2012: 23) Tulokset eivät vain osoita, että Yhdysvaltain keskitason oppilaat ovat jäämässä jälkeen vaan myös, että Yhdysvaltain huippuoppilaat eivät ole huippuoppilaita muualla päin maailmaa, etenkin matematiikassa (em. 26). Tämä aiheuttaa huolta siitä, että Yhdysvaltain nuoret eivät opi koulussa tarpeeksi taitoja pärjätäkseen tulevaisuuden globaaleilla työmarkkinoilla ja kehittääkseen Yhdysvaltain taloutta (em. 41).

Yhdysvallat kärsii myös pätevien opettajien puutteesta. Nuoret eivät pidä opettajan ammattia houkuttelevana, joten opettajan ammattiin ei hakeudu huippuoppilaita. Opettajia ei myöskään kouluteta tarpeeksi sen jälkeen, kun he ovat aloittaneet ammatissaan. Klein ym. (2012: 33–34) vertaavatkin Yhdysvaltain opettajan ammattia Suomen opettajan ammattiin toteamalla palkan olevan lähestulkoon sama, mutta hakuprosessi ja koulutus ovat vaativampia.

Viimeisimpien PISA-testien mukaan myös Suomen sijoitukset olivat laskeneet. Suomi sijoittui OECD-maiden (Organisation for Economic Co-operation and Development) vertailuissa matematiikassa kuudenneksi, lukutaidossa kolmanneksi ja luonnontieteissä toiseksi. Erityisesti matematiikan osaaminen on laskenut vuoden 2003 jälkeen merkittävästi. Euroopan maista Suomi oli edelleen lukutaidossa ja luonnontieteissä paras. Erot koulujen ja alueiden välillä olivat myös edelleen vähäisiä. Tulosten heikentymisestä huolimatta Suomi on edelleen nuorten osaamisen suhteen OECD-

maiden parhaimmistoa. Tulosten lasku kuitenkin aiheutti kohua mediassa ja sai monet huolestumaan Suomen koulutusjärjestelmän käytännöistä, erityisesti matemaattisesta osaamisesta. Opetushallituksen mukaan vuoden 2003 kärkimaista Suomen keskiarvo on laskenut eniten, ja kehityksen suunta on erityisen huolestuttavaa. Opetusministeri Krista Kiurun mukaan peruskouluopetusta tulisi kehittää voimakkaasti. (Opetushallitus 2013)

Klein ym. (2012: 14–15) toteavat, että Yhdysvalloissa usein juuri vähemmistöt ja vähävaraiset oppilaat, jotka eniten tarvitsisivat apua joutuvat kärsimään koulujen vähäisistä resursseista sekä epäpätevistä opettajista ja rehtoreista, sillä Yhdysvalloissa koulujen rahoitus ei jakaudu tasaisesti. Tästä johtuen Kleinin ym. mielestä kilpailu muiden kehittyneiden maiden oppilaiden kanssa ei ole tasa-arvoista. Kouluissa opetetaan myös liian vähän oman ja muiden maiden historiaa sekä vieraita kieliä. Vieraiden kielten vähäinen opetus hankaloittaa kasvavan maahanmuuttajamäärän integroitumista osaksi Yhdysvaltain koulutusjärjestelmää, sillä heille ei tarjota tarpeeksi mahdollisuuksia opiskella omalla kielellään eikä suuri osa ikätovereista pysty kommunikoimaan heidän kanssaan. Yhdysvalloille on myös haittaa siitä, ettei maahanmuuttajien kielitaitoa hyödynnetä paremmin kouluissa.

Kivinen, Hedman ja Kaipainen toteavat Opetushallituksen raportissa (2013: 21–22), että syy Yhdysvaltain koulutuksen huonoon menestykseen on se, että toisen asteen oppilaitokset eivät ole tarpeeksi tasokkaita valmistamaan oppilaita korkeakoulutukseen. Raportin mukaan huoli sosiaalisen nousun pysähtymisestä on ajankohtaista Yhdysvalloissa. Maassa on nykyisin kolme eritasoista koulutusjärjestelmää: ylimpänä korkealuokkainen, kallis ja suurelta osin yksityinen järjestelmä varakkaille, keskellä kohtuullisen tasokas ja melko hintava koulutus keskiluokalle. Alimmalle luokalle jää tasoltaan välttävä koulutusjärjestelmä.

Myös Suomen yhteiskunnasta on tulossa kulttuurisesti moninaisempi. Ahon ym. (2011: 137) mukaan tulevaisuudessa koulujen pitää noudattaa tämän päivän tasapuolista periaatetta ja toivottaa tervetulleeksi kaikki lapset. Opetussuunnitelmassa pitää keskittyä entistä enemmän kulttuuriseen diversiteettiin, kehittää suvaitsevaisuutta ja opettaa huolehtimaan ympäristöstä. Väestön monimuotoistuminen asettaa isoja paineita myös

opetukselle. Opettajien vaatimukset kasvavat samalla, kun oppilaiden tiedot ja taidot erilaistuvat. Maabrändiraportin (2010: 62) mukaan maahanmuuttajien koulutukseen panostaminen olisi tuottoisa investointi ja paras tapa integroida maahanmuuttajia osaksi yhteiskuntaa. Maahanmuuttajia tulisi myös kannustaa opettajan ammattiin.

Tutkija Jyrki Loima kirjoittaa Helsingin Sanomissa (2013 A5), kuinka ”Yhdysvalloissa on otettu käyttöön uusia opettajien ja opetuksen arviointikriteereitä, jotka ovat johtaneet moniin kohtuuttomiin ratkaisuihin ja heikentäneet luovuuden ilmapiiriä.” Loiman mukaan mittarit vievät huomiota perehtymiseltä oppimistaitoihin ja yksilöllisiin oppimISRatkaisuihin. Yhdysvalloissa onkin alettu puhua tietoja ja taitoja yhdistelevän opetuksen sijasta testeihin opettamisesta. Yhdysvaltain osavaltiot järjestävät vuosittaisia kokeita, jotka määrittävät, tarvitseeko koulun läpikäydä uudistuksia ja voivatko opettajat jatkossakin pitää työnsä (The Hechinger Report 2012).

Yhdysvaltain koulutusjärjestelmää on pyritty uudistamaan, jotta päästäisiin sekä maan sisäisistä epätasa-arvosta eri kansallisuuksien ja yhteiskuntaluokkien välillä että Yhdysvaltain ja muiden maiden välisistä eroista. Erityisesti välin kaventaminen muihin maihin on ollut tärkeä uudistusten motivaattori, koska se vaikuttaa maan taloudelliseen hyvinvointiin ja korkeisiin yhteiskuntaluokkiin. Muiden maiden taloudellisia uhkia on yhdistetty siihen, että Yhdysvaltain koulutusjärjestelmä on taloudellisesti hyvin pärjääviä maita keskinkertaisempi. Eroja on usein havainnollistettu kansainvälisillä mittauksilla, kuten esimerkiksi PISA-testeillä. (Zhao 2009: 6–8)

Yhdysvaltain koulutusta yritetään uudistaa esimerkiksi kilpailulla, nopeimmilla opettajan koulutuksilla ja tehottomien opettajien erottamisella, vaikka uudistusstrategiat ovat systemaattisesti epäonnistuneet jo kahden vuosikymmenen ajan. Siitä huolimatta samoja uudistusmetodeja kehitellään uudestaan ja hyödynnetään entistä kovemmalla voimalla ja päättäväisyydellä. (Sahlberg 2011: xv) Sen sijaan, että rahaa käytettäisiin luokkakokojen pienentämiseen, lasten turvallisuuteen, opettajien koulutukseen ja oppimisen tutkimiseen halutaan korottaa standardeja, sekoittaa opetussuunnitelmaa ja luoda uusia kokeita. (Singer 2014: 174) Koulujen toiminnan edistämiseen ei ole oikotietä, ja Singer (em. 177) toteaaakin, että koulut edistyvät, kun oppilaiden ja

opettajien olot edistyvät. Siksi tulisikin panostaa erityisesti opettajien koulutukseen yksittäisten ratkaisujen sijaan.

Suomalaisen opetuksen joustavuus, joka luottaa opettajien ja koulujen kykyyn arvioida oppilaiden saavutuksia on saanut myös kritiikkiä. Osa epäilee, että peruskoulun päättäneet eivät ole tasa-arvoisessa asemassa eri opettajien eri tekniikoista ja käytännöistä johtuen. Aho ym (131–132) myöntävätkin, että opettajien arvostelukriteerit saattavat vaihdella suuresti samassa koulussakin. Ongelmia esiintyy erityisesti, jos oppilas vaihtaa koulua ja hänellä on arvosanoja, jotka on saatu erilaisilla edellytyksillä kuin toisessa koulussa. Opettajan ammatti on arvostettu, mutta Ahon ym. mukaan on nähtävissä merkkejä arvostuksen vähenemisestä. Kun ulkoiset ongelmat lisääntyvät, oppilaat tarvitsevat enemmän ohjausta. Koulut peilaavat yhteiskuntaa, joten koulutusjärjestelmästä on tullut monimutkaisempi kuten myös ongelmista, joita oppilaat tuovat mukanaan kodeistaan. Oppilaiden hyvinvointipalveluita tarvittaisiin enemmän. (em. 139)

2.3 Suomalainen koulutus mallina Yhdysvalloille

Suomi osallistui PISA-testeihin ensimmäisen kerran vuonna 2000. Suomi menestyi erinomaisesti kaikissa sisältöalueissa; luetun ymmärtämisessä, matematiikassa sekä luonnontieteissä. Myös vuoden 2003 ja 2006 tutkimuksissa Suomi pääsi jälleen kärkipaikalle. Vuoden 2009 tutkimuksessa tulokset hieman laskivat. (Kupari 2013)

Suomi päihitti PISA-testeissä kaikki perinteiset koulutuksessa pärjäävät maat, kuten Saksan, Ruotsin, Japanin ja Yhdysvallat lukemisessa, matematiikassa ja luonnontieteissä. Suomalaiset koulut ovat lisäksi olleet keskenään erittäin tasavertaisia. Aiemmin Suomea pidettiin hieman keskinkertaista parempana koulutusmaana, joka pärjasi hyvin lukemisessa ja kohtuullisesti matematiikassa ja luonnontieteissä. (Aho ym. 2006: 1)

Erinomaiset tulokset aiheuttivat paljon pohdintaa ja hämmennystä Suomen

koulutusjärjestelmästä. Miten pieni ja kaukainen maa, joka oli aiemmin pärjännyt vain keskinkertaisesti ja jossa oli tehty suuria julkisia leikkauksia laman aikaan vuosikymmen aikaisemmin pystyi niin korkeisiin saavutuksiin? Suomalaisilla ei juurikaan ollut aikaa keksiä vastauksia, kun muista maista alkoi saapua tutkijoita, päättäjiä, tiedemiehiä ja jopa journalisteja esimerkiksi The Washington Postista ja The New York Timesista selvittämään korkeatasoisen koulutuksen saloja. Tammikuusta 2002 vuoden 2003 kesäkuuhun Suomessa oli vierailut yli 100 virallista seuruetta. (Aho ym. 2006: 122) PISA-menestyksen ansiosta Suomi kiinnostaa ulkomailla nykyään eräänlaisena koulutustasokilpailun mallimaana (Kivinen ym. 2013: 15).

Sahlbergin (2011: 7) mukaan ulkomaalaisia kiinnostaa suomalaisessa koulutusjärjestelmässä se, miten Suomi on muuttanut koulutusjärjestelmänsä elitistisestä, tuntemattomasta ja tehottomasta tehokkaaksi ja tasapuoliseksi. Suomi on myös harvoja OECD-maita, joka on onnistunut parantamaan koulutuksellisia saavutuksia kansainvälisten mittareiden ja oppilaiden suorittamista mittavissa testeissä. Ulkomaalaiset vieraat ovat olleet yllättyneitä, että opettajan ammatti on niin suosittu Suomessa.

Yhdysvaltalainen kirjailija Amanda Ripley (2013) kertoo ihmetelleensä vieraillessaan Suomessa sitä, miten vähän suomalaisten oppilaiden vanhemmat osallistuvat lasten koulunkäyntiin. Yhdysvalloissa vanhemmat viettävät paljon aikaa lastensa kouluissa osallistuen varainkeruisiin ja myyjäisiin. Suomessa käytetään oppilasta kohti vähemmän rahaa kuin Yhdysvalloissa, mutta vanhempien ei oleteta huolehtivan rahoituksesta. Ripley kuitenkin huomauttaa, että suomalaiset vanhemmat sitoutuvat paremmin lastensa koulutukseen kotona. Ripley pohtii, olisiko se yksi syy erinomaisiin tuloksiin ja kehottaa yhdysvaltalaisia vanhempia sitoutumaan lastensa oppimiseen myös kotona.

Yhdysvaltalainen koulutusasiantuntija Linda Darling-Hammond (2012: 152) on kiinnittänyt huomiota kirjassaan, kuinka laajentaessaan koulutusmahdollisuuksia suomalaiset ovat tehneet opettajan ammatista sivistyneen ja kaikilla opettajilla on maisterintutkinto. Opettajilla on laajasti eri aineiden tietoja ja pedagogisia valmiuksia teoriassa ja käytännössä. Opettajia kunnioitetaan ja tuetaan suuresti. Kaikki opettajat kuuluvat ammattiliittoon, joka tekee yhteistyötä hallituksen kanssa tukeakseen

opettajien ja koulujen kehitystä.

Sahlberg sanoo Washington Postin (Strauss 2012) haastattelussa, kuinka Yhdysvalloissa koulutus nähdään yksityisenä pyrkimyksenä tähdäten yksityiseen hyötyyn. Siksi Yhdysvalloissa kiinnitetään huomiota opettajien ja oppilaiden yksittäisiin suorituksiin. Suomessa koulutus nähdään yhteisenä pyrkimyksenä, joka palvelee yhteistä hyvää. Siksi Suomessa koulutusta arvioidaan, kuinka tasa-arvoinen järjestelmä on erilaisille oppilaille. Yhdysvaltoja ohjaa pyrkimys erinomaisuuteen, Suomea pyrkimys tasa-arvoon.

Suomalaisen koulutusjärjestelmän hyödyntäminen esimerkkinä muiden maiden koulutusjärjestelmille herättää myös epäilyksiä. Esimerkiksi Yhdysvaltoihin verrattuna Suomen väestö on kulttuurillisesti ja etnisesti hyvin homogeenistä. Sahlberg (2011: 8) kuitenkin muistuttaa, että samaa voidaan sanoa muistakin hyvin pärjäävistä maista, kuten Japanista ja Koreasta. Suomessa myös puhutaan kolmea kieltä. Suomen pienen asukasluvun ja homogeenisen yhteiskunnan nähdään tekevän koulutustoimenpiteiden asettamisesta ja uudistuksista helpompaa kuin suuremmassa ja jakautuneemmassa valtiossa kuten Yhdysvallat (em. 10). On väitetty, että pienessä maassa on helpompi saada parempia tuloksia kuin isossa maassa. Kuitenkin samankokoiset maat, kuten Norja, Tanska, Irlanti ja Luxemburg saavat hyvin erilaisia tuloksia. (Aho ym. 2006: 125)

Sahlbergin (2011: 10) mukaan yhteiskunnan koko ja homogeenisyys eivät kuitenkaan yksin selitä Suomen menestystä eivätkä saisi olla esteenä sille, etteivät muut maat voisi ottaa Suomesta mallia. Yhdysvalloissa on lisäksi noin kolmekymmentä Suomen kokoista osavaltiota, joista moni on melko itsenäinen koulutus uudistuksissaan ja koulujen johtamisessa. Sahlberg (em. 8) painottaakin, että suomalainen koulutusjärjestelmä voisi toimia relevanttina esimerkkinä erityisesti näille osavaltiolle.

PISA-testit ovat saaneet osakseen myös arvostelua. Kaikki eivät pidä kansainvälisiä arvioita luotettavina, koska ne keskittyvät liian kapeisiin aihepiireihin muodostamatta kokonaiskuvaa koko koulutuksesta, kuten esimerkiksi sosiaalisista taidoista,

moraalisesta kehityksestä ja luovuudesta. (Sahlberg 2011: 9) Osa kriitikoista myös arvostelee PISA-testien metodien suosivan suomalaista opetuskulttuuria. Huonommin pärjäävien maiden mukaan testit eivät mittaa sitä, mitä heidän kouluissaan opetetaan. (Aho ym. 2006: 124)

Osa havainnoitsijoista on sitä mieltä, että PISA-testit asettuvat linjaan suomalaisen opetussuunnitelman kanssa paremmin kuin muiden maiden. PISA-testien menetelmät on kuitenkin hyväksytty kaikissa osallistuvissa maissa. Hyväksymällä maat vahvistavat, että mittaukset ovat suurin piirtein linjassa kyseisen maan koulutuksen kanssa. Äärimmäisimmät koulutusta kommentoivien selitykset liittyvät Suomen sijaintiin ja ilmastoon. Asuminen kylmässä Pohjoismaassa tekee suomalaisista lapsista nörttejä, joilla on vain vähän ulkoilman aktiviteetteja ja jotka viettävät siksi paljon aikaa sisällä koulutehtävien parissa. Aho ym. (2006: 125) huomauttavat, että kansainvälisten tutkimusten mukaan suomalaiset lapset viettävät kotitehtävien parissa vähemmän aikaa kuin muiden maiden ikätoverinsa. Suomen väestökeskittymien ilmasto ei myöskään eroa merkittävästi muista Pohjoismaista, Kanadasta tai Yhdysvaltain pohjoisosista.

Tutkimukseni kannalta on tärkeää tarkastella, miksi Huffington Post kokee Suomen koulutusjärjestelmän hyvänä esimerkkinä Yhdysvalloille. Huffington Post edustaa mediana liberaaleja näkemyksiä (Downie & Schudson 2009), ja poliittisella kentällä liberaalit ovat kallellaan demokraatteihin (Seppälä 2011). Yhdysvaltain demokraattipuolueen koulutusnäkemys kuuluu, että koulutus on avain menestykseen. Demokraattien mukaan kaikkien lasten tulisi elää onnellista sekä menestyntä elämää ja saada mahdollisuus laadukkaaseen koulutukseen, joka ajaisi Yhdysvaltain taloutta eteenpäin. Demokraatit ovat pyrkineet lisäämään koulutukseen pääsyä, laajentamaan esimerkiksi korkeakoulutuksen rahoitusmahdollisuuksia ja tehneet hallinnollisista ohjelmista yksinkertaisempia, luotettavampia ja tehokkaampia. Opettajille demokraatit ovat pyrkineet takaamaan enemmän ammatillista tukea, mutta samalla pitäen heitä vastuussa oppilaiden tuloksista. Myös innovaatioita ja opetuksen standardeja on pyritty lisäämään. (Democrats 2015)

Koulutuksen tunnistaminen yhdeksi avaintekijäksi, opettajien tukeminen ja tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet kaikille kuulostavat suuresti suomalaiselta koulutusmallilta. Ainoastaan opettajien vastuussa pitäminen huonoista tuloksista sekä standardien lisääminen edustavat vastakkaisia käytäntöjä. Demokraattien koulutusnäkemysten pohjalta onkin siis ymmärrettävää, miksi suomalaista koulutusjärjestelmää pidetään esimerkillisenä mediassa, joka suosii demokraattien näkemyksiä.

3 MAABRÄNDI

Maabrändillä ja maakuvalla viitataan usein siihen, kuinka positiivinen mielikuva maasta edesauttaa ulkomaisten toimijoiden valintojen kohdistumista kyseiseen maahan sekä sen osaamiseen ja tuotteisiin. Maakuvassa on siis kyse maineesta, jonka tulee perustua maan vahvuuksiin. Brändäämällä pyritään myös kohottamaan kansalaisten itsetuntoa. (Valaskivi 2014: 213)

Dinnie (2008: 15) määrittelee maabrändin ainutlaatuiseksi ja moniulotteiseksi elementtien sekoitukseksi, joka tuottaa maalle kulttuurisesti sidottua erikoistumista ja relevanssia kaikille kohdeyleisöilleen. Tämä määritelmä huomioi monitahoisen brändin määritelmän luonteen yhdessä kansallisen identiteetin ulottuvuuksien integroinnin tarpeen kanssa. Määritelmä myös tunnistaa sen, että brändit ovat olemassa kuluttajien päässä sen sijaan, että ne olisivat täysin hallittavissa olevia markkinoinnin luomuksia.

Ihmisten käsityksiin maasta vaikuttavat monet tekijät, kuten maassa vierailut. Jos henkilöllä ei ole maasta omaa kokemusta, tuttavien kertomuksilla ja stereotyyppioilla on suuri merkitys mielikuvan rakentamisessa. Stereotyyppioihin vaikuttavat esimerkiksi maan menestys urheilulajeissa, poliittiset tapahtumat, kansalaisten käyttäytyminen sekä maan representointi elokuvissa, televisiossa ja mediassa. (Dinnie 2008: 47)

Suomalaisten ja yhdysvaltalaisien suhde Suomen maabrändiin on lähtökohtaisesti erilainen. Suomi rakentaa brändiä lisätäkseen kiinnostusta Suomea kohtaan mahdollisimman monin tavoin. Yhdysvalloissa tavoitteena ei luonnollisestikaan ole Suomen edun edistäminen, vaan tarkoitus on ammentaa Suomesta informaatiota ja tulkintoja omia tavoitteita silmällä pitäen. Suomibrändi on Yhdysvalloissa käyttökelpoinen silloin, kun sitä voidaan käyttää positiivisena tai negatiivisena esimerkkinä. Koska brändit on rakennettu nimenomaan myönteisiksi merkityspaketeiksi, niitä on huomattavasti helpompi hyödyntää esikuvana kuin kauhukuvana. Tosin jälkimmäinenkin tapa on mahdollinen, jos brändiä tulkitaan vastakarvaan. Se edellyttää, että brändiin ei uskota tai sen kuvaamia arvoja ei pidetä oikeasti tavoittelemisen arvoisina.

3.1 Miten maabrändäämistä tehdään?

Maabrändäystekniikoiden omaksuminen on suhteellisen uusi ilmiö, mikä kasvaa jatkuvasti maiden lisääntyneen globaalin kilpailun vuoksi. Maat tekevät yhä enemmän tietoisia toimintoja hioakseen omaa brändiään esimerkiksi kasvattaakseen turistivirtoja, lisätäkseen maan sisäistä panostusta sekä edistääkseen vientiä. Maabrändin avulla halutaan myös houkutella kansainvälistä osaamista. Maabrändäyksestä on hyötyä erityisesti maille, joiden stereotypiat eivät vastaa todellisuutta. (Chernatony 2008: 17–18)

Maabrändäämistä tehdään lähes kaikkialla maailmassa, mutta siitä huolimatta yksittäiset kansallisen brändäämisen prosessit näyttävät aina paikallisilta ja kiinnittyvät aiempiin kansallisen kuvittelun tapoihin. Maabrändäys on tapana mieltää maan ulkoisen imagonrakennuksen välineeksi kasvattamaan turistivirtaa ja houkuttelemaan maahan huippuosaamista. (Valaskivi 2014: 195–196) Menestyäkseen globaaleilla areenoilla maan tulee olla kilpailukykyinen, houkutteleva ja suotuisa innovaatioympäristö (em. 207). Maabrändiä rakentavat niin media, päättäjät kuin kansalaiset (em. 216).

Dinnie (2008: 13) kuvailee maabrändäystä jännittäväksi, monimutkaiseksi ja kiistanalaiseksi ilmiöksi, sillä siitä on vain vähän olemassa olevaa teoriaa, mutta suuri määrä oikean maailman toimintaa. Lisäksi maabrändäys on hyvin poliittista toimintaa, joka tuottaa kiihkeitä ja keskenään vastakkaisia näkökulmia ja mielipiteitä. Maabrändäys on myös pitkälinen prosessi, joten lyhytaikaisten mainoskampanjoiden sijaan kansakuntien tulisi panostaa pitkäaikaiseen strategiaan. Dinnie (em. 15) myös painottaa, että maabrändäyksessä on eettinen velvollisuus huomioida ero tuotteiden brändäykseen, sillä maat eivät ole yrityksille tai brändijohtajille kuuluvia tuotteita. Jos maat joillekin kuuluvat, niin kansalaisille.

Maabrändäystä on kritisoitu siitä, että kansakuntaa ei voi brändätä. Kritisoijien mielestä ihmisten moninaisiin mielikuviin kansakunnasta ei voi vaikuttaa imagokampanjalla. Maabrändien tekijät tosin korostavat, että kyseessä on ensisijaisesti sisäinen projekti. Tarkoitus on kehittää maasta parempi paikka asua ja elää, jolloin se vaikuttaa myös

ulkoiseen kuvaan. (Valaskivi 2014: 196) Ulkoinen kuva muodostuu siis sisäisen toiminnan perusteella, ja sisäinen kuva puolestaan vahvistuu ulkoisen menestyksen myötä (em. 207).

Menestyvää brändiä edustavat ihmiset käyttäytyvät tavoin, joka heijastaa brändin lupaamia arvoja. Saman voidaan nähdä tapahtuvan myös maabrändäyksessä. Maabrändin arvot kannattaa aina sitoa kansalaisten voimakkaimpiin luonteenpiirteisiin, jolloin kansalaiset vahvistavat toiminnallaan ja käytöksellään maan brändilupausta. Myös hallituksen toiminta sekä maan uskonnolliset ja sosiaaliset käytännöt tulisivat olla sidoksissa maabrändin arvoihin, sillä näin arvot tulisivat jatkuvasti esille ja tunnetuiksi. (Chernatony 2008: 16)

Valaskiven mukaan brändääminen on toimintaa, jonka kautta talouden ja kulttuurin suhde rakentuu. Kun kulttuuria käytetään taloudellisen kilpailukyvyn kohottajana, on kyse promootiokulttuurista. Promootiokulttuurissa media on olennaisessa osassa. Viestien määrän ja nopeuden vuoksi on entistä tärkeämpää hallita tietotulvan sävyjä, etteivät mediakuvastot kertautuessaan ja muuntuessaan vaikuta hallitsemattomasti taloudellisiin oloihin. Brändääminen tarjoaa oljenkorren ohjaamaan mediatekstien hallitsematonta kiertoa. (Valaskivi 2014: 201–202)

Brändääjien mukaan kansakunnat kilpailevat yritysten tavoin globaalista taloudellisesta menestyksestä ja näkyvyydestä. Brändäämällä maat voivat erottua ja saada kilpailuetua. Brändäys lisää kilpailukykyä ja parantaa näin kansan hyvinvointia. Maabrändäämisen teoria korostaa erityisesti kansakuntaa kehittäviä tekoja yksittäisten promootiotemppujen sijaan. Tärkein mekanismi kansakuntien keskinäisessä kilpailussa on vertailu erilaisten mittarien avulla. Media raportoi toistuvien mittausten tulokset ja kehystää ne haluamallaan tavalla. (Valaskivi 2014: 202–203) Onkin mielenkiintoista pohtia mittausten ja brändityön suhdetta sekä sitä, kumpi oli ensin ja miten ne toisistaan hyötyvät. Brändityö on suhteellisen uusi ilmiö, joten todennäköisesti brändityö on saanut alkunsa mittauksien seurauksena. Mittaukset ovat brändityölle hyödyllisiä, koska ne osoittavat, mitkä maat ovat toisia parempia missäkin asiassa.

Maabrändäysprosessissa selvitetään ensimmäiseksi, millaisia käsityksiä kansakunnasta on sen ulkopuolella jo valmiiksi, sillä brändin tulee pohjautua todellisuuteen. Kansallista itseymmärrystä lähdetään sen jälkeen rakentamaan selvityksessä löytyneiden mielikuvien pohjalta, kun taas kielteiset mielikuvat pyritään ohittamaan. Maabrändillä siis kierrätetään merkityksiä. (Valaskivi 2014: 196) Suomalaisen kulttuurin näkyvyyden seuraaminen ulkomaisessa mediassa auttaa siis hahmottamaan, millaisia käsityksiä Suomesta vallitsee jo valmiiksi ja auttaa näin kehittämään maabrändiä edelleen. Suomalaiset haastateltavat ja kommentoijat ovat niin ikään myös itse rakentamassa maabrändiä.

Valaskiven mukaan maabrändääjät ympäri maailmaa haluavat löytää kulttuuristaan muista poikkeavia erityispiirteitä, jotka tekisivät maasta erityislaatuisen, kiinnostavan ja haluttavan. Jokainen kansa pyrkii kilpailukyvyyn vuoksi erottautumaan käyttäen samaa promootiokulttuurin ajatusta ja samankaltaisia perusteluja kun muutkin. Koska talous määrittää yhteiskunnallista toimintaa, maat kilpailevat keskenään samoin keinoin. Kulttuurista, sivistyksestä ja taiteesta aletaan puhua tavoilla, jotka korostavat niiden hyödyllisyyttä taloudelle. (Valaskivi 2014: 217)

Anholtin (2008: 23) mukaan maabrändäyksessä erotutaan parhaiten silloin, kun omistaudutaan uusien ideoiden, toimintatapojen, lakien, tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Kun kyseiset innovaatiot edustavat edes jotain totuuksia maasta, josta ne ovat lähtöisin, alkaa maan maine edetä ja laajentua ihmisten mielessä. Innovaatioiden kehittäminen on myös taloudellisesti parempi vaihtoehto maalle kuin lyhytaikainen markkinointikampanja. Anholt painottaa, ettei maiden hallitusten kuitenkaan ikinä pitäisi tehdä mitään puhtaasti brändäyssyistä, vaan brändäyksen tulisi olla yhteiskuntapolitiikan osatekijä, joka on erillinen päätöksenteosta ja taloudellisesta kehityksestä.

Maabrändäyksessä on vahvasti kyse kulttuurin ja talouden suhteesta. Kansakuntien keskinäisen kilpailun oloissa kansallinen hyvinvointi riippuu taloudellisesta kilpailukyvyistä, joten taloudellisen kilpailukyvyyn kehittäminen on kansallinen tavoite. (Valaskivi 2014: 201). Koulutus vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin ja sitä kautta maan

taloudelliseen kilpailukykyyn (Aho ym. 2006: 10), joten siksi koulutus on olennainen aihealue tutkittaessa Suomen maabrändiä. Korkeasti koulutettu kansa tekee työvoimasta tehokkaampaa, valmistaa sopeutumaan muutoksiin ja kehittämään uusia teknologioita (Goldin & Katz 2008: 41). Koulutus vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin ja maan taloudelliseen kilpailukykyyn (Aho ym. 2006: 10). OECD:n (2012: 204) tutkimusten mukaan koulutus myös parantaa eliniänodotetta, lisää yhteiskunnallista aktiivisuutta, sosiaalista kanssakäymistä ja tyytyväisyyttä elämään.

3.2 Koulutusjärjestelmä Suomen maabrändäämisen työkaluna

Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on, että Suomesta tulisi yksi maailman johtavista koulutukseen ja koulutusjärjestelmän laatuun perustuvista talouksista ja että koulutuksen osuus Suomen viennistä kasvaisi merkittävästi. Suomessa on toteutettu paljon toimintamalleja, jotka ovat kansainvälisesti huipputasoa ja joille on potentiaalista kansainvälistä kysyntää, kuten esimerkiksi erityisopetuksen organisointi, opettajien täydennyskoulutusjärjestelmä, oppilashuollon toteuttaminen ja koulutason autonominen työ. Myös suomalaisen koulun käytännön työtavat, kuten päivittäinen johtamistyö ja yhteistyön organisointi koulun sidosryhmien kanssa ovat kansainvälisesti kiinnostavia. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010)

Tehtävä Suomelle -maabrändiraportti julkaistiin 2010, ja sen jälkeen Suomen brändityö on jatkunut Team Finland -toimijan kautta. Teknologian lisäksi koulutusta on totuttu ajattelemaan Suomen kärkivahvuutena. Koulutusjärjestelmän menestyksen vuoksi siitä on tullut vientituote, erityisesti perusopetuksen osalta. (Team Finland 2014) Maabrändiraportissa todetaan, ettei suomalainen koulutusjärjestelmä ole vain ylpeyden aihe, vaan myös tehokas työkalu oikein käytettynä. Raportin mukaan koulutusosaaminen tarjoaa Suomelle erinomaisen mahdollisuuden auttaa kehittyviä ja konflikteista kärsiviä maita. Raportissa ehdotetaan, että Suomessa perustettaisiin kansainvälisesti toimiva, kriisialueiden perusopetukseen keskittyvä järjestö, joka auttaisi paikallisia opettajia perusopetuksen turvaamisessa. (Maabrändivaltuuskunta 2010: 5)

Valaskiven mukaan tärkein mekanismi kansakuntien keskinäisessä kilpailussa on vertailu erilaisten mittarien avulla, joita media raportoi ja kehystää haluamallaan tavalla. (Valaskivi 2014: 203) Esimerkiksi viimeisimpien PISA-testien mukaan Suomen sijoitukset olivat laskeneet. Tulosten heikentymisestä huolimatta Suomi on edelleen nuorten osaamisen suhteen OECD-maiden parhaimmistoa. (Opetushallitus: 2013) Tulosten lasku kuitenkin aiheutti kohua mediassa ja sai monet huolestumaan Suomen koulutusjärjestelmän käytännöistä.

Ei liene yllättävää, että Suomen ensimmäisiä erinomaisia PISA-tuloksia ei juurikaan kyseenalaistettu Suomen hallituksen virallisissa puheissa, kirjoitetuissa dokumenteissa tai haastatteluissa. Päinvastoin PISA-tutkimusraportit hyväksyttiin poikkeuksetta virallisilla tasoilla, ja PISA:a kannatettiin lailliseksi mittariksi, joka tuottaa luotettavaa ja vertailtavia tuloksia. Samalla kun painotettiin, että PISA on tieteellinen ohjelma, hallitus myös korosti PISA:n merkitystä Suomen koulutuksen kehittämiseksi. PISA:n yhdistäminen tieteellisyyteen vertaa sitä aiempiin poliittisiin tutkimuksiin. Tieteellisyyttä käytetään perusteluna PISA:n luotettavuudelle ja sille, ettei tuloksilla ole poliittisia tarkoituksia. Alasuutarin ja Rautalinin (2009: 546) mukaan tämä on mielenkiintoinen painotus, sillä OECD on aikoinaan perustettu selkeän poliittisen mission pohjalta, puolustamaan ja edistämään markkinataloutta.

Jos maan PISA-tulokset ovat keskimääräistä korkeammalla kuin muiden samaan viiteryhmiin kuuluvien maiden, voidaan sitä pitää todisteena maan laadukkaasta koulutusjärjestelmästä ja mahdollisesti tarjoavan muille maille ajatuksia koulutusuudistuksista (Alasuutari & Rautalin 2009: 547). PISA-tutkimuksen huomiosta huolimatta tai siitä syystä päättäjät tai muut koulutustoimijat eivät voi ottaa osaa koulutuskeskusteluun ilman PISA-tulosten huomioimista ja tulkitsemista. Siitä syystä PISA:n avainkonseptit, mittarit ja mittausmekaniikat ovat osa suomalaista koulutusdiskurssia sekä hyödyllisiä työkaluja kehittämään koulutusjärjestelmää. (Em. 552)

Vaikka OECD:llä ei ole muodollista valtaa jäsenmaihinsa, sillä on merkittävä rooli maiden sosioekonomisen kehityksen muovaamisessa. Tarjoamalla jäsenmaille vertailevaa tilastotietoa näiden suorituksista, esittämällä kehitysehdotuksia ja

aiheuttamalla vertaispainetta jäsenmaiden hallituksille OECD on asettanut standardit ideaalille sosioekonomiselle kehitykselle ja sitä kautta vaikuttanut tapoihin, joilla länsimaiset yhteiskunnat ymmärtävät mahdollisuuksiaan. OECD:n valta perustuu siihen asiantuntija-asemaan: sen laajaan tutkimuskapasiteettiin, jonka avulla on mahdollista korostaa tiettyjä trendejä, tunnistaa yleisiä ongelmia ja osoittaa ratkaisuvaihtoehtoja. Erityisen voimakasta kilpailua maiden välille ovat luoneet OECD:n tutkimukset, jossa tarjotaan jäsenmaille tietoa näiden koulutuksen tasosta ja sijoituksesta verrattuna muihin jäsenmaihiin. (Alasuutari & Rautalin 2009: 539–540)

Suomen koulutusjärjestelmän mainetta on pyritty hyödyntämään myös Suomen sisäisessä politiikassa. Ennen ensimmäisten PISA-tulosten Suomessa julkistamista esiintyi paljon julkista keskustelua opettajien tyytymättömyydestä ammattiarvostukseensa ja työoloihinsa, joiden väitettiin johtuvan riittämättömistä resursseista. Opettaja-lehdessä erinomaisia PISA-tuloksia selitettiin opettajien asiantuntemuksella, ja koulutuksen vähäisiä kustannuksia käytettiin todisteena jäljessä laahaavasta panostuksesta Suomen koulutusjärjestelmään. Tätä kautta opettajien ammattiryhmä käytti kansainvälisiä PISA-tuloksia vaatimalla päättäjiltä lisää resursseja koulutusjärjestelmään. (Alasuutari & Rautalin 2009: 542)

4 AINEISTON KONTEKSTI

Suomi ei pienen kokonsa ja kaukaisen sijaintinsa vuoksi ole automaattisesti osa Yhdysvaltain julkista keskustelua. Suomen koulutusjärjestelmän menestys on kuitenkin osunut ajankohdaltaan sopivasti Yhdysvaltain omaan koulutuspoliittiseen keskusteluun. Medialla sekä tekstien kommentoijilla on tärkeä rooli siinä, minkälainen kuva Suomen koulutusjärjestelmästä välittyy. Jotta tekstejä voidaan tulkita kontekstissaan, on tärkeää myös ymmärtää Yhdysvaltain median tunnuspiirteitä ja eroavaisuuksia Suomeen.

Yhdysvaltain media on finanssikriisin jälkeen ollut muutostilassa. Erityisesti poliittisen verkkomedian merkitys on kasvanut. Yksi tunnetuimmista esimerkeistä on Huffington Post. Huffington Post on liberaalimedia, jonka sisällöt ovat avoimesti liberaaleja tai kriittisiä konservatiiveja kohtaan (Encyclopedia Britannica 2014). Breitbart on esimerkki konservatiivisesta verkkomediasta, jonka agendalla taas on konservatiivien tukeminen ja liberaalien vastustaminen (Kaufman 2014). Rinne, Kivirauma ja Simola (2002: 655) toteavat suomalaisen koulutusmallin omaksuneen liberaaleja arvoja, joten tämän vuoksi on ymmärrettävää, että Suomen koulutusjärjestelmästä kirjoittaminen sopii Huffington Postille, mutta ei Breitbartille.

Valitsin aineistoni lähteeksi Huffington Postin, koska Yhdysvaltain medioista se on erityisesti nostanut useaan otteeseen esiin suomalaisen koulutusjärjestelmän (Ulkoministeriö 2013). Huffington Post on myös tunnettu blogeistaan ja lukijoiden kommentteista.

Tässä luvussa kerron perustiedot Yhdysvaltain mediasta sekä siitä, millä tavoin Suomea on käsitelty Yhdysvaltain mediassa muissa yhteyksissä. Lisäksi käyn läpi blogien käyttöä journalistisena tuotteena ja niiden asemaa Yhdysvaltain mediassa.

4.1 Yhdysvaltain media

Yhdysvaltain media tunnetaan yleisesti neljäntenä valtiomahtina. Lehdistöllä on tärkeä rooli Yhdysvaltain demokratian takaamisessa (Johnson 2008: 42). Yhdysvaltain mediamarkkinoille on ominaista keskittää omistus, tuotanto ja jakelu suurille yhtiöille. Internet on kuitenkin luonut vastavoiman, jossa kuka tahansa voi luoda uutta sisältöä ja laajentaa sekä uudistaa mediakenttää. (Aula ym. 2007: 1) Yhdysvaltain mediaa leimaa kahtiajako, sillä liberaalien ja konservatiivien vastakkainasettelu näkyy entistä vahvemmin mielipide-eroissa esimerkiksi valtion roolista, veroista ja sosiaalisista asioista. Yhdysvalloissa on jo vuosikymmeniä vallinnut käsitys, jonka mukaan valtamedia suosii näkemyksissään liberaaleja. (Seppälä 2011)

Hurmeranta (2012: 99) kirjoittaa tutkimuksessaan Talousmedia murroksessa, että vuonna 2008 kärjistynyt finanssikriisi on vaikuttanut rajuimmin juuri Yhdysvaltain lehtimarkkinoihin. Vuoden 2011 State of the News Media -raportin (The Pew Research Center 2011) mukaan Yhdysvaltain sanomalehtien tulot tippuivat vuosien 2007 ja 2009 välillä 30 prosenttia. Vertailuna esimerkiksi Ison-Britannian vastaava luku oli 21 prosenttia. Lisäksi julkiseen noteeraukseen ja yksityisomistajuuteen perustuvat yritysmuodot, jotka ovat Yhdysvalloissa vallitsevia, luovat korkeampia tulospaineita kuin muissa maissa ja näin pakottavat omistajia luopumaan työntekijöistä ja pitämään yllä korkeaa tuottavuutta. Yhdysvalloissa monilla sanomalehdillä on myös ollut tapana ottaa muihin maihin verrattuna enemmän velkaa, joten talouskriisin aikoihin sanomalehtien taloudellinen tilanne oli hyvin hataralla pohjalla.

Downie ja Schudson (2009: 1) toteavat Yhdysvaltain journalismin olevan murroksessa, jossa dominoivan sanomalehden ja vaikutusvaltaisten uutisosastojen aikakausi on väistymässä nopeasti. Yhdysvaltain sanomalehtien taloudellinen perusta tukeutui pitkään mainostajiin, mutta mainosala on luhistumassa, joten myös sanomalehdet kirjaimellisesti kutistuvat. Journalisteja on yhä vähemmän, samoin lehtien sivuja. Mainostajien, lukijoiden ja markkina-arvon lisäksi monet Yhdysvaltain sanomalehdet kokevat myös menettäneensä suuren osan tehtävästään. Suurimpana syynä tähän on internet, joka on saanut päivittäissanomalehdet näyttämään hitailta ja reagoimattomilta.

Internet on erityisesti syrjäyttänyt Yhdysvaltain sanomalehdet politiikan uutisten lähteenä varsinkin nuorten keskuudessa. Jo vuonna 2004 sanomalehdet olivat Yhdysvaltain nuorille vähiten mieleisin uutisten lähde. (Alterman 2008)

Yhdysvaltain nykyjournalismia leimaa frakmentoituneisuus, yhteisöllisyys ja subjektiivisuus. Siinä missä sanomalehdet tunnettiin aiemmin objektiiviseen raportointiin panostavina yrityksinä, verkkomediat ovat yhteisöjä, joissa jokaisella on kerrottavanaan ”omanlaisensa” uutiset ja totuudet, joiden on tarkoitus synnyttää väittelyä ja keskustelua. Muutoksen myötä erityisesti poliittisesta journalismista ovat hävinneet ”ne yksimieliset kansalliset faktat”, jotka johdattaisivat politiikkaa. Uutisista on tullut entistä enemmän puoluesidonnaisia, mikä on tosin näkynyt jo aiemmin myös sanomalehtiutisoinnissa. (Alterman 2008) Journalismi on siis siirtynyt argumentatiivisesta ja objektiivisesta uutisoinnista vastauskeskeiseen ja selvästi kantaaottavaan journalismiin. Tämän on pelätty tuottavan ainoastaan omaa näkemystä ruokkivaa eli polarisoitunutta uutiskulutusta. (Aula ja ym. 2007: 1)

Kuten Suomen vastaavassa tilanteessa, Yhdysvaltainkaan journalismi ei ole kadonnut vaan muuttanut muotoaan digitaalisuuden myötä. Internetin ansiosta uutisointi on jakautunut useamman toimijan välille, joten siitä on tullut osallistavampaa ja enemmän yhteistyöhön perustuvaa. Journalismin ja uutisoinnin käsitettä on rakennettu uudelleen, ja se on saanut uusia muotoja (Downie & Schudson 2009: 1–2). Esimerkiksi blogit ovat yksi esimerkki uusista journalismin muodoista, yhteistyöstä ja analysoivammasta journalismista. Mediamoguli Rupert Murdoch patisti jo vuonna 2005 Yhdysvaltain toimittajia ottamaan oppia blogeista, sillä hänen mielestään journalismi kaipasi lisää vuorovaikutusta. (Heinonen & Domingo 2009: 68)

Viime vuosina Yhdysvaltain mediateollisuus on saanut enemmän yksityistä rahoitusta ja uutta energiaa, vaikka aiemmat haasteet ovat yhä olemassa. Uudenlaista toivoa journalismille ovatkin luoneet erityisesti uudet digitaaliset toimijat, kuten blogit, jotka ovat tuoneet teknologista osaamista, rahaa ja uusia kykyjä. (The Pew Research Center 2014: 2) Tästä yhtenä esimerkkinä on Huffington Post, jonka suosion syytä voidaan selittää juuri Yhdysvaltain median ongelmilla, sillä Huffington Post on osoittautunut

kustannustehokkaaksi esimerkiksi hyödyntäessään muiden medioiden tekstejä sekä vapaaehtoisia kirjoittajia. Lisäksi Huffington Post pyrkii osallistamaan lukijoitaan niin, että lukijat saisivat oman äänensä kuuluviin.

4.1.1 Huffington Post

Huffington Post on vuonna 2005 perustettu amerikkalainen uutis- ja kommentointiverkkosivusto. Huffington Post luotiin liberaaliksi vastakappaleeksi konservatiiviselle uutis- ja kommentointisivusto Drudge Reportille. (Encyclopedia Britannica 2014) Aitamurto (2010: 17–18) kutsuu Huffington Postia yhdeksi merkittävimmistä tekijöistä Yhdysvaltain journalismissa ja vertaa sitä internet-ajan New York Timesiksi. Siinä missä Benson (2013: 11) ennusti New York Timesin säilyvän journalismin murroksesta lähes koskemattomana, uskoi hän silti Huffington Postin olevan tulevaisuuden kannalta kestävämpi malli pienen henkilökunnan, vapaaehtoisten kirjoittajien ja sisällön lainaamisen vuoksi.

Idea Huffington Postin perustamiseen sai alkunsa George Bushin voittaessa vaalit vuonna 2004. Liberaalit uskoivat valtamedian keskittyneen vääriin asioihin. Nähtiin tarve uudentlaisella medialle, joka yhdistäisi koottuja uutisia ja blogitekstejä, joilla nähtiin olevan lisääntyvää vaikutusvaltaa. (Huffington 2008: 116) Huffington Postilla on liberaali poliittinen suhtautuminen, joka näkyy selkeästi artikkeleissa ja blogeissa. (Downie & Schudson 2009)

Handlin (2014: 237) määrittelee Huffington Postin internetin sanomalehdeksi ja yhdeksi kasvavimmista politiikkateemaisista uutissivustoista. Vuonna 2012 Huffington Post oli Yhdysvaltain 25:ksi vierailuin sivusto ja kolmanneksi vierailuin uutissivusto, ennen BBC Newsiä ja New York Timesia (Aitamurto 2010: 17–18). Huffington Post keskittyi alun perin politiikkaan, mutta on myöhemmin laajentunut kirjoittamaan muistakin aiheista. Huffington Postista julkaistaan oma painos myös Kanadassa, Englannissa, Ranskassa, Espanjassa, Italiassa, Japanissa ja Saksassa sekä paikallisia painoksia Yhdysvalloissa. Huffington Post saa tulonsa mainoksista. Vuonna 2012 Yhdysvaltain versiolle myönnettiin Pulitzer-palkinto kansallisesta raportoinnista (Encyclopedia

Britannica 2014). Huffington Post on ensimmäinen puhtaasti digitaalinen julkaisu, joka on voittanut Pulitzer-palkinnon (Handlin 2014: 238).

Lukuisat nimekkäät kirjoittajat täydentävät Huffington Postin kirjoittajenkilökuntaa (Downie & Schudson 2009: 57). Huffington Postin sivustolla on yli 1 600 blogin kirjoittajaa politiikan, viihteen ja akateemisen maailman alalta, joten se onkin oiva esimerkki osallistavasta ja eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön perustuvasta journalismista. (Encyclopedia Britannica 2014) Huffington Postin oma kirjoittajenkilökunta on suhteellisen pientä, joten osa bloggaajista on vapaaehtoisia (Downie & Schudson 2009). Aitamurron (2010: 32) mukaan Huffington Post on yksi pisimmälle viedyistä esimerkeistä ammattilaisten ja amatöörien yhteistyöstä. Huffington Post on hyödyntänyt sosiaalisen median informaatiota, kuten Twitteriä, Facebookia ja blogeja olennaisena osana omaa näkyvyyttään (Newman 2009: 28).

Verkkosivuston luomisessa on hyödynnetty yhteisön rakentamisen metodeja. Huffington Post Social News -verkoston avulla lukijat esiintyvät Facebook-profiileillaan ja näkevät, mitä heidän Facebook-ystävänsä lukevat Huffington Postista. Social News -verkoston myötä myös kommenttien moderoinnista on tullut helpompaa. Huffington Postissa julkaistaan kaksi miljoonaa kommenttia kuukaudessa, ja moderointi vie paljon aikaa ja resursseja. Facebookin kautta tulevissa kommentteissa ihmiset kirjoittavat omalla nimellään, joten kommentit ovat laadukkaampia. (Aitamurto 2010: 30–31)

Toisaalta Huffington Postia on myös kritisoitu siitä, että se antaa vaikutelman avoimesta ja vapaasta keskustelusta kirjoittajien ja lukijoiden välillä, vaikka todellisuudessa kommentoijat eivät ahkeran moderoinnin vuoksi ole ollenkaan vapaita kirjoittamaan mitä tahansa. Kommentoijille voidaan myöntää ”titteleitä” esimerkiksi artikkeleiden jakamisesta, epäasiallisten kommenttien ilmiantamisesta ja ansiokkaasta kommentoinnista. Lukijat voivat lempikolumnistinsa ohella seurata myös lempikommentoijiaan. Tämän ajatellaan vertaavan kommentoijia ammattikirjoittajiin ja rohkaisevan kansalaisjournalismiin, vaikkakin sellaiseen, jota Huffington Post hallitsee. (Handlin 2014: 238)

Lukijoiden kommentteilla on usein tapana lähteä omaan suuntaansa ja johtaa argumentteihin ja keskusteluihin, joilla ei välttämättä ole enää mitään tekemistä alkuperäisen, kommentteihin inspiroineen aiheen kanssa. Joskus kommentit tuovat esille omaperäisiä näkökulmia ja argumentteja, mutta Eric Altermanin (2008) mielestä kommentit usein vertautuvat WC:n seinän graffiteihin.

Huffington Post kokoaa artikkeleita myös muilta sivustoilta. Painetuissa medioissa tätä olisi aiemmin kutsuttu uudelleenjulkaisuksi, mutta nykyisin se sallitaan, sillä muut mediat toivovat näin saavansa enemmän näkyvyyttä itselleen. Samalla Huffington Post voi tuottaa sisältöä ilman, että sen tarvitsee maksaa kirjoittajilleen. (Handlin 2014: 237)

4.1.2 Suomi Yhdysvaltain mediassa

Suomen maakuva Yhdysvalloissa on yleisesti myönteinen. Suomi tunnetaan tasokkaasta koulutusjärjestelmästä, designista ja Nokiasta. Suomalaiset on listattu myös yhdeksi maailman onnellisimmista kansoista. Tuttuja aiheita ulkomailla ovat lisäksi Angry Birds ja suomalainen klassinen musiikki. Suomesta on kirjoitettu myös Euroopan unionin kapinallisena ja tiukan talouskurin maana. (Ulkoministeriö 2012 & Ulkoministeriö 2013)

Yhdysvaltain talousuutisissa Suomi sai vuonna 2012 Euroopan talouskriisin yhteydessä huomiota kolmen A:n luottoluokituksestaan. Pääministeri Jyrki Kataista haastateltiin esimerkiksi Wall Street Journalissa. Tiedotusvälineet kuvailivat Suomea maaksi, joka on tottunut selviytymään omin avuin eikä halua siksi ottaa taloudellista vastuuta ahdingosta kärsivistä Etelä-Euroopan maista. Wall Street Journalissa pohdiskeltiin myös Suomen eroa eurosta ulkoministeri Erkki Tuomiojan kommenttien pohjalta. Ulkomaankauppaministeri Alexander Stubb vakuutti talousuutisiin keskittyvällä CNBC-televisiokanavalla Suomen sitoutuneen euroon. Presidentinvaalien yhteydessä painotettiin molempien ehdokkaiden EU-myönteisyyttä. Suomalaisyrityksistä seuratuin on viime vuosina ollut Nokia. (Ulkoministeriö 2013)

Designpääkaupunkivuoden aikana Helsinki opittiin tuntemaan muotoilusta ja

ruokakulttuurista sekä mielenkiintoisena matkakohteena useissa Yhdysvaltain tiedotusvälineissä kuten New York Timesissa, San Francisco Chroniclessa, CNN:ssä ja Huffington Postissa. New York Timesissa Suomi listattiin vuonna 2012 toiseksi kiinnostavimmaksi matkakohteeksi 45 maan joukosta. Budjettimatkailuun erikoistunut New York Timesin blogin toimittaja kävi Helsingissä poimimassa mustikoita, katsomassa taidetta ja syömässä puuroa. Lappi sai huomiota revontulista, poroista ja saamelaisista. CNN:n mukaan Suomi on seuraava ”hot spot to travel”. (Ulkoministeriö 2013)

4.2 Blogit median journalistisena tuotteena

Blogi edustaa verkkojournalismin lajityyppiä, sillä blogeja voidaan julkaista vain verkossa. Uutena lajityyppinä blogit tuovat journalismiin esimerkiksi sen, että tekijä on näkyvämmän ja henkilökohtaisemmin läsnä. (Heinonen & Domingo 2009: 68) Blogit alkoivat yksityishenkilöiden kirjoittamina, mutta mediatalot lähtivät pian mukaan ohjeistamalla omia toimittajiaan bloggaamaan, ostamalla menestyksekkäitä blogeja sekä palkkaamalla taitavia bloggaajia tai muita tunnettuja henkilöitä listoilleen. Monet bloggaajat myös pitävät edelleen blogiaan itsenäisinä yksityishenkilöinä yhä ammattimaisemmin, (Friedman 2010) esimerkiksi palkkaamalla omaa henkilökuntaa (Downie & Schudson 2009: 50). Franklin (2013: 225) kirjoittaa, että medioiden omat blogit saivat alkunsa siitä, kun uutispäälliköt halusivat kontrolloida oman talon toimittajia, jotka olisivat muuten saattaneet luoda lehden ulkopuolisen, yksityisen blogin. Näin toimittajat saivat internetistä omaa tilaa, mutta mediatalojen hallinnassa.

Blogit ovat olleet jollain tapaa olemassa yhtä kauan internetin kanssa, mutta blogi-sanaa käytettiin ensimmäisen kerran vuonna 1999, kohu blogeista alkoi vuonna 2000 ja poliittisten blogien aalto alkoi vuonna 2001 WTC:n iskujen jälkeen. Varsinainen poliittinen työkalu blogista tuli vuoden 2004 Yhdysvaltain presidentin vaalien aikoihin. Crumlishin (2004: 8) mielestä blogit edustavat suurta harppausta ihmisten itseilmaisussa ja toistensa kanssa kommunikoinnissa. Journalismissa blogit rohkaisevat osallistamiseen ja analysointiin passiivisen vastaanoton sijaan (em. 10).

Mediatalojen ja itsenäisten bloggaajien blogien samankaltaistuuessa ja sekoittuuessa onkin syntynyt paljon keskustelua, ovatko blogit journalismia huolimatta siitä, kuka ne kirjoittaa ja julkaisee (Downie & Schudson 2009: 51). Mediasta riippumattomia blogeja voidaan lähestyä kahdesta suunnasta. Toisaalta ne ovat henkilökohtaisen julkaisemisen välineitä, jotka eivät ole erityisen kiinnostavia journalismin kannalta. Osa henkilökohtaisista blogeista taas ottaa kantaa myös ajankohtaisiin asioihin, joskus jopa mediataloja kattavammin ja nopeammin. (Heinonen & Domingo 2009: 84) Barb Palserin (2002) mukaan blogit kohtasivat journalismin, kun niissä alettiin henkilökohtaisten asioiden sijaan käsitellä ajankohtaisia teemoja ja uutisia ja jopa skuppeja. Bloggaajien ja journalistien välillä alettiin pohtia, ovatko blogit journalismin uusi muoto ja päihittävätkö blogit perinteisen uutisoinnin jonakin päivänä.

Washington Postin toimittaja David S. Broder toteaa Friedmanin (2010) haastattelussa olevansa iloinen, että osa hänen entisistä kollegoistaan on kirjoittamassa blogia Huffington Postissa, mutta hänen mielestään kyse ei ole journalismista. Samassa haastattelussa tarjotaan myös vastakkainen näkökulma, jonka mukaan bloggaus yhdistää journalismin sekä mielipiteen ja hyvä raportointi on aina hyvää raportointia huolimatta siitä, mistä se luetaan.

Singer ym. (2011) toteavat, että tiedotusvälineiden julkaisemat blogit, yksittäisten journalistien blogit ja lukuisat journalismin amatöörien blogit muistuttavat ainakin jossain määrin uutisjournalismia. Olivat blogien kirjoittajat sitten journalisteja, mediayrityksiä tai journalismin amatöörejä on heidän pyrkimyksensä tarjota laajalle yleisölle tietoa ajankohtaisista tapahtumista sekä tapahtumien kommentteja ja pohdintoja. Vaikka blogit eivät välttämättä noudata vakiintuneen journalismin rutiineja ja konventioita, on kyseessä silti samansuuntainen viestintä. Blogi on kuitenkin sitä lähempänä journalismia, mitä paremmin se vertautuu vakiintuneeseen journalistiseen mediaan. (Heinonen & Domingo 2009: 76) Mediablogit ovat toimituksellista sisältöä siinä missä muukin toimituksen tuottama tai tilaama sisältö. Valvonta ja tyylivaatteet vaan eivät ole yhtä tiukkoja kuin uutissivuilla. (Em. 81)

Uuden Suomen päätoimittaja Markku Huuskon (Journalisti 2010) mukaan blogit eivät ole perinteistä journalismia, vaan ”vapaata ajatuksen vaihtoa tai puheenvuoroja, jotka täydentävät journalismia. Blogit toimivat uutismateriaalina ja ovat toisaalta uutisten käsittelypaikkoja”. Blogit myös vahvistavat niitä kirjoittavien toimittajien brändiä. Newmanin (2009: 2) mukaan blogit eivät ole korvaamassa journalismia, vaan luovat tärkeän lisäkerroksen informaatiolle ja mielipiteiden moninaisuudelle. Bloggeja on hankala luonnehtia tietyn tyyppisiksi teksteiksi, sillä blogit toimivat niin mielipidekirjoituksina, kolumneina, analyysinä, elämäntapapalstoina kuin pääkirjoituksinakin. Ajankohtaisiin aiheisiin saadaan uusia näkökulmia, kun uutisia ruoditaan jälkikäteen blogeissa. Blogeissa ei ole selkeitä sääntöjä, vaan julkaisija itse määrittelee, ketkä bloggeja saavat kirjoittaa ja miten kirjoittamista valvotaan. (Journalisti 2010)

Journalismilta on totuttu vaatimaan objektiivisuutta, mutta Vainikka (2013a: 61) pohtii, onko avoimuus verkossa uusi objektiivisuus. Kun toimittaja hyödyntää sosiaalista mediaa, nousee hänen persoonansa entistä keskeisemmäksi. Tutkimuksessa mainitaan myös toimittajavetoinen journalismi, jossa yksilöt nousevat mediayhtiöiden sijaan yhä keskeisempään asemaan (em. 65). Verkko-osallistuminen nähdään nykyisin osana ammatillista pätevyyttä (Vainikka 2013b: 40). Ovatko blogit mahdollisesti nousseet suosioon siksi, että jakautuneen journalismin myötä objektiivista uutisointia ei enää pidetä journalismin tärkeimpänä ominaisuutena, vaan sen sijaan lukijat kaipaavat ihmisen tulkitsemia näkökulmia ja läsnäoloa? Yhdysvalloissa journalismin on katsottu etäännyneen kansalaisista, kun se on yrittänyt olla ottamatta kantaa (Heinonen & Domingo 2009: 71).

Yksi syy blogien suosioon voi löytyä myös vuorovaikutuksesta ja osallistumisen mahdollisuudesta. Lukijat voivat kommentoida blogitekstejä, jolloin blogeista tulee keskustelun areenoja. (Heinonen & Domingo 2009: 73) Käyttäjystävällisten välineiden, parempien yhteyksien ja kehittyneen tekniikan myötä tämän päivän lukijoilla on enemmän kuin koskaan tuoretta tietoa käytettävissään ja paremmat mahdollisuudet osallistua journalismiin (Newman 2009: 2). Sosiaalisen median kautta

lukijat ja toimittajat voivat jakaa tietoa, asiantuntemusta ja näkökulmia välittömästi. (Downie & Schudson 2009: 13)

Toimittajat pystyvät blogeissaan kommunikoimaan paremmin lukijoidensa kanssa ja kirjoittamaan henkilökohtaisemmin (Singer ym. 2011). Blogissa toimittajat verkkoväen mukaan myös vastailevat heille jätettyihin kommentteihin paremmin kuin Facebookissa tai Twitterissä. Twiiteryhmiä ja uutispäivittelyä – toimittajana sosiaalisessa mediassa - tutkimuksen kyselyn mukaan toimittajien blogit olivat huomattavasti suosittumia kuin mediatalojen ja toimittajien Twitter ja Facebook -tilit. (Noppiari 2013: 74)

Toisaalta Friedman (2010) tuo esille, kuinka blogit ovat myös saattaneet vähentää lukijoiden ja medioiden suoraa vuorovaikutusta, sillä aiemmin lukijat lähettivät mielipiteitään ja palautetta medioille, kun nyt he voivat julkaista kommenttinsa omissa blogeissaan ja olla näin varmoja niiden julkaisemisesta.

5 KEHYSANALYYSI

Tutkimusmetodinani käytän kehysanalyysia. Kehys sisältää tietyn ennakkokäsityksen siitä, miten todellisuus on rakentunut ja mikä siinä on merkittävää. Karvosen mukaan viestijä voi tiedostaen tai tiedostamatta suostutella yleisönsä ajattelemaan halutulla tavalla asiasta luomalla sille valikoivasti sopivat kehykset tai tarkastelukontekstin korostamalla asian tiettyjä puolia ja häivyttämällä toisia puolia. (Karvonen 2000: 6)

5.1 Kehysanalyysi journalistisessa työssä

Journalistisessa työssä kehystäminen viittaa siihen, miten toimittajat organisoivat informaation tulvaa soveltamalla siihen rutiininomaisesti tiettyjä kehyksiä. Yksittäinen asia voidaan ympäröidä vaihtoehtoisilla kehyksillä, jolloin sen luonne ja merkitys määrittyvät erilaisiksi. Toimittajan tulee löytää tai keksiä jokin yhdistävä juoni suurelle määrälle eri lähteistä tulvivalle informaatiolle sekä muodostaa informaatiosta selkeästi käsitettävä kuva yleisölleen. (Karvonen 2000: 1–2)

Horstin (2005: 53) mukaan toimittaja ei kuitenkaan tule toimitustilanteeseen tyhjin kehyksin. Hän hyödyntää ammattiin liittyviä kehyksiä, henkilökohtaiseen historiaan liittyviä kehyksiä sekä laajempaan kulttuuriin ja yhteiskunnalliseen tilanteeseen liittyviä kehyksiä. Lisäksi toimittaja kohtaa työssään monenlaisia lähteiden ja instituutioiden tuottamia kehyksiä, joiden ristipaineessa hän tekee omaa kehystämistään.

Gitlinin (2003: 6–7) mukaan kehykset ovat valintoja, painotuksia ja presentaatioita, jotka muodostavat hiljaisia teorioita siitä, mitä on olemassa, mitä on tapahtunut ja millä on väliä. Gitlin toteaa mediakehysten olevan usein tiedostamattomia ja ääneen mainitsemattomia. Ne jäsentävät maailmaa niin mediatekstejä kirjoittaville toimittajille kuin myös teksteihin luottaville lukijoille.

Journalismin kentän suhde kehyksiin ja kehystämiseen on kaksisuuntainen. Yhtäältä toimittajat kehystävät yhteiskunnallisen ja kulttuurisen tason tapahtumia ja siten vaikuttavat yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Toisaalta toimittajat kohtaavat jatkuvasti

monien toimijoiden tuottamia kehyksiä ja tulkitsevat niitä, jolloin ympäröivä sosio-kulttuurinen konteksti vaikuttaa journalismiin. (Horsti 2005: 69)

5.2 Kehysanalyysi tutkimusmenetelmänä

Kehysanalyysi on viehättänyt monia journalismin tutkijoita, koska se on mahdollista yhdistää sekä tuotantoon että vastaanottoon (Carragee & Roefs 2004: 215). Kehysanalyysin kehittäjänä pidetään Erving Goffmania. Teoksessaan *Frame Analysis: An Organization of Experience* (1974: 8) hän kuvailee, kuinka kehystämässä on kysymys kokemuksen virran organisoimisesta ja jäsentämisestä mielekkäästi. Goffman havainnollistaa, että tullessamme sosiaaliseen tilanteeseen meidän täytyy ottaa selvää ”mitä täällä on meneillään”, eli määritellä tilanteen luonne.

Kehykset ovat yhteydessä valtaan. Viestijällä on mahdollisuus vaikuttaa kehysten kautta yleisöönsä, mutta myös ulkoiset tekijät voivat vaikuttaa viestijän muodostamiin kehyksiin. (Carragee & Roefs 2004: 214) Monet nykyiset kehystutkimukset ovat kuitenkin jättäneet vallan ja kehysten suhteen vähäiselle käsittelylle ja keskittyvät sen sijaan kehysten erittelyyn ja vaikutukseen (em. 219). D’Angelo (2002: 871) toteaa kehysanalyysin rohkaisevan käyttäjänsä kehittämään ja jalostamaan menetelmää kaavamaisen seuraamisen sijasta.

Kehyksen käsitettä voidaan soveltaa empiiriseen aineistoon neljällä tavalla, joita käytetään vaihtelevasti: 1) mediateksteistä eritellään tiettyjä kehyksiä, 2) tutkitaan olosuhteita, jotka tuottavat tiettyjä kehyksiä, 3) tutkitaan, miten uutiskehykset ovat vuorovaikutuksessa yksilön aiemman tietämyksen kanssa ja vaikuttavat tulkintoihin 4) sekä miten uutiskehykset muovaavat yhteiskunnallisen ja kulttuurisen tason prosesseja, kuten julkista keskustelua. (D’Angelo 2002: 873) Horsti (2005: 51) näkee kehysanalyysin vahvuutena soveltamismahdollisuuden koko viestinnän tutkimuksen kenttään: tuotantoon, tekstiin ja vastaanottoon.

Horstin (2005: 51) mukaan kehysten erittely tekstistä on tulkintaa, joka ei aina ole

yksiselitteistä. Kehysanalyysin ongelma onkin tulkinnanvaraisuus ja se, onko kehukseksi luokiteltu ilmiö kehys vai teema. Horsti on omassa työssään ratkaissut ongelman määrittelemällä ensin työlleen aihepiirin, jota media kehystää eri tavoin. Horsti painottaa myös hallitsevuutta ja toistuvuutta. Tulkinnanvaraisuus on usein sitä pienempi, mitä toistuvampi ja hallitsevampi jokin kehys on.

Horsti (2005: 71) esittelee kaksi näkökulmaa, joilla tekstin kehyksiä voidaan havainnollistaa. Kehysanalyysin avulla voidaan tarkastella tapoja, joilla jotakin tapahtumaa kuvataan. Gamsonin ja Laschin (1981: 4) mallin mukaisesti kuvailun keinoja ovat esimerkiksi metaforat, esimerkit ja rinnastukset, iskulauseet ja nimeämiset sekä kuvailut ja kuvat. Metaforien avulla konkretisoidaan ja ymmärretään abstrakteja ja ongelmallisia asioita. Esimerkeillä ja rinnastuksilla merkityksiä siirretään toiseen tapahtumaan tai kontekstiin. Iskulauseet ja nimeämiset voivat olla voimakkaita määrittelyn keinoja, joiden apuna käytetään usein myös metaforia. Visuaalisten kuvien tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi siihen, minkälainen kuva on kyseessä, keitä kuvassa näkyy ja mitä kuvassa tapahtuu. (Horsti 2005: 73–76)

Perustelun keinojen tarkasteluun Horsti (2005: 71) esittää Entmanin kysymyksenasettelua. Entmanin (1993, 52) mallin mukaan kehysanalyysillä voidaan tutkia keinoja, joilla jotakin tapahtumaa selitetään tai perustellaan. Sen mukaan aineistolta voi kysyä mikä määrittellään ongelmaksi, mikä on ongelman syy, minkälaisia moraalisia päätelmiä tehdään, mitä ehdotetaan ratkaisuksi ja mitä ennustetaan näiden ratkaisujen vaikutuksiksi.

5.3 Kehysanalyysi omassa tutkimuksessani

Omassa työssäni aihepiirinä on Suomen koulutusjärjestelmä, jota Yhdysvaltain media kehystää eri näkökulmista. D'Angelo (2002: 871) toteaa kehysanalyysin rohkaisevan käyttäjänsä kehittämään ja jalostamaan menetelmää kaavamaisen seuraamisen sijasta. Olenkin soveltanut kehysanalyysistä omaan tutkimukseeni sopivan menetelmän, joka lainaa osia eri tavoista käyttää kehysanalyysia. Tutkimukseni kantavana voimana toimii Goffmanin (1974: 8) ajatus siitä, kuinka tekstejä tarkastellessa on tärkeää määritellä

tilanteen luonne, eli ottaa selvää, mitä on meneillään. Tekstiä lukiessa on käynyt selväksi, että Yhdysvaltain media pyrkii hyödyntämään Suomen koulutusjärjestelmää omissa koulutuspoliittisissa intresseissään. Tämä voidaan päätellä Yhdysvaltain perinteisesti kansallisista asioita kiinnostuneesta mediasta sekä Huffington Postin poliittisista sidoksista.

Aineistona käytän Huffington Postin blogitekstejä sekä niiden kommentteja. Tutkimukseni sijoittuu siis enimmäkseen sisällön puolelle. Kommentit edustavat vastaanottoa, mutta kokonaisvaltaisen vastaanoton analysointi on niiden pohjalta kuitenkin melko spekulatiivista. Myös tuotantoa on mahdollista pohtia peilaamalla tekstejä oloihin, joissa ne ovat syntyneet eli Yhdysvaltain koulutuksen tilanteeseen, mutta myös tuotannon kokonaisvaltainen analysointi on mahdotonta ilman koko tuotantoprosessin tuntemista.

Horstin (2005: 71) määritelmää hyödyntäen erittelen mediateksteistä hallitsevimmat kehykset ja tarkastelen niissä esiintyviä kuvailun keinoja, kuten metaforia, esimerkkejä ja rinnastuksia, iskulauseita ja nimeämisiä sekä kuvailuja. Kuvat olen jättänyt varsinaisen analyysini ulkopuolelle, sillä ne ovat pääosin hyvin samankaltaisia. Pohdin analyysissäni myös, millaisia valintoja, painotuksia ja presentaatioita kehysten kautta esiintyy, eli mitä kehysten mukaan on olemassa, mitä on tapahtunut ja millä on väliä. Osa kehyksistä menee keskenään ristiin, joten määrällinen mittaus ei ole sen vuoksi mielekäästä. Kehykset eivät myöskään ole aihepiireiltään tasavertaisen laajoja. Olen siis jättänyt määrällisen mittauksen tutkimuksestani pois.

D'Angelo (2002: 873) mainitsee neljä tapaa, joilla kehyksen käsitettä voidaan soveltaa empiiriseen aineistoon: 1) mediateksteistä eritellään tiettyjä kehyksiä, 2) tutkitaan olosuhteita, jotka tuottavat tiettyjä kehyksiä, 3) tutkitaan, miten uutiskehykset ovat vuorovaikutuksessa yksilön aiemman tietämyksen kanssa ja vaikuttavat tulkintoihin 4) sekä miten uutiskehykset muovaavat yhteiskunnallisen ja kulttuurisen tason prosesseja, kuten julkista keskustelua. Kehysten erittelyn lisäksi pohdin tutkimuskirjallisuuttani ja aineistoani lainaten olosuhteiden vaikutusta kehysten muodostumiseen. Kommenttien kautta pohdin, miten kehykset muokkaavat julkista keskustelua eli vastaanottajien

kommentteja ja mitä uutta tietoa kehukset tarjoavat lukijoille.

Kehysanalyysillä voidaan tutkia myös keinoja, joilla jotakin tapahtumaa selitetään tai perustellaan Entmanin (1993, 52) kysymyksenasettelulla, jonka mukaan aineistolta voi kysyä, mikä määrittellään ongelmaksi, mikä on ongelman syy, minkälaisia moraalisia päätelmiä tehdään, mitä ehdotetaan ratkaisuksi ja mitä ennustetaan näiden ratkaisujen vaikutuksiksi. Tätä hyödyntäen tarkastelen kehysten erittelyllä, mitä asioita Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa nähdään ongelmana, mikä on ongelman syy ja löytyykö ongelmiin ratkaisuja suomalaisesta koulutusjärjestelmästä.

Kehukset ovat yhteydessä valtaan. Monet nykyiset kehystutkimukset ovat kuitenkin jättäneet vallan ja kehysten suhteen vähäiselle käsittelylle ja keskittyvät sen sijaan kehysten erittelyyn ja vaikutukseen. (Carragee & Roefs 2004: 219) Omassa tutkimuksessani tutkin sekä kehysten yhteyttä valtaan että niiden vaikutusta. Koska kehystäminen korostaa ilmiön yksiä puolia toisten kustannuksella, ne voivat suostutella lukemaan tekstit jostain tietystä näkökulmasta, vaikka tekstien vastakarvaan lukeminen on aina mahdollista. Huffington Postin tapauksessa kyseessä on myös liberaaliksi tulkittava media, mikä vaikuttaa tekstien lukemiseen jo valituista kehyksistä huolimatta. Koska kehukset ovat yhteydessä valtaan ja aineistonani käyttämä media on poliittisesti sitoutunut, on mielenkiintoista tutkia kehyksiä myös siitä näkökulmasta, millaisia poliittisia päämääriä niillä pyritään ajamaan.

Poliittisten päämäärien ajamisen havaitseminen ei aina ole itsestään selvää. Joskus blogiteksteissä ja kommentteissa saatetaan ihailla esimerkiksi opettajien korkeaa koulutusta ilman mitään viittausta Yhdysvaltain tilanteeseen. Monissa muissa teksteissä ja kommentteissa sekä tutkimuskirjallisuudessani on kuitenkin tullut esille opettajien matala koulutus, jolloin voidaan katsoa, että asiassa sisältyy viittaus Yhdysvaltain vastaavaan tilanteeseen.

Valtaa pohtiessani otan tutkimusmenetelmäni mukaan myös maabrändin käsitteen, sillä tutkimukseni aiheessa on kyse ennen kaikkea Suomen näkyvyydestä maailmalla. Aineistossani on usein haastateltu suomalaisia asiantuntijoita, ja kommentoijissa on

usein suomalaisia henkilöitä, joten voidaan katsoa, että suomalaisilla on suuri valta tekstien sisällön määrittelemisessä. Siksi onkin mielenkiintoista tutkia myös, kuinka kehukset ajavat Suomen brändityön tavoitteita.

Vallan käsitteen pohjalta olen muodostanut tutkimukseni alakysymykset, jotka ovat:

1. Miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa?
2. Miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen brändityön tavoitteita?

6 SUOMALAISEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄN KEHYSTÄMINEN

Tässä luvussa esittelen ensin aineistoani yleisellä tasolla ja kerron analyysin kulusta. Tämän jälkeen erittelen löytämiäni kehysten sisältöä sekä vastaan tutkimuskysymyksiini siitä, miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa ja Suomen brändityön tavoitteita. Lopuksi käsittelen kehysten vaikutusta julkiseen keskusteluun analysoimalla blogitekstien kommentteja.

Työni aihepiirinä on Suomen koulutusjärjestelmä, jota Yhdysvaltain media kehystää eri näkökulmista. Blogitekstien kantavana teemana toimii ajatus siitä, että Yhdysvaltain koulutusta tulisi uudistaa, ja Suomen koulutusjärjestelmää pyritään hyödyntämään muutosten aikaansaannissa. Suomalainen koulutusjärjestelmä on yksi vaihtoehtoinen malli, josta Yhdysvallat voisi ottaa oppia. Eräessä blogitekstissä todetaan, että tällä hetkellä Yhdysvaltain koulutus on nurinkurinen malli suomalaisesta järjestelmästä, huolimatta kaikesta suomalaisen koulutusjärjestelmän ihailusta. Monissa teksteissä Suomen ja Yhdysvaltojen todetaan kuitenkin olevan niin erilaisia, ettei suomalaista koulutusjärjestelmää voida jäljitellä Yhdysvalloissa sellaisenaan.

Hyvien koulujen lisäksi Suomen akateemiselle menestykselle on myös monia muita syitä, joita ei voida verrata Yhdysvaltoihin: lähes homogeeninen etninen väestö, huomattavasti pienempi kuilu rikkaiden ja köyhien välillä, tasa-arvoisempi järjestelmä koulutuksen rahoituksessa sekä erinomainen terveyden ja hyvinvoinnin järjestelmä kaikille.
(Huffington Post 2011d)

Suurin osa blogiteksteistä on kuitenkin kirjoitettu siitä näkökulmasta, mitä Yhdysvaltojen koulutusjärjestelmä voisi oppia Suomen koulutusjärjestelmästä. Vaikka maiden välillä on eroja, kokeiden vähyys, pienet luokkakoot ja opettajien asema ovat asioita, joihin Yhdysvaltojen toivottaisiin kiinnittävän huomiota suomalaisessa koulutusjärjestelmässä.

Samalla, kun Yhdysvallat omaksuu omia kansallisia yleistandardejaan lasten yksilöllisten kehittämistarpeiden huomioimisen vähyyden vuoksi, katsaus keskiyön auringon maahan saattaisi osoittautua valaisevaksi.
(Huffington Post 2011f)

Suomalaiset ovat tehneet selväksi, että jokaisessa maassa koosta ja rakenteesta huolimatta on viisasta vähentää kokeita ja panostaa sen sijaan laajempaan opetussuunnitelmaan, pienempiin luokkakokoihin sekä opettajien parempaan koulutukseen, palkkaan ja kohteluun. Yhdysvaltojen tulisi olla tarkkaavainen.
(Huffington Post 2011b)

Suomalainen koulutusjärjestelmä tunnustetaan useissa teksteissä menestystarinaksi ja yhdeksi maailman parhaimmista koulutusjärjestelmistä. Suomesta käytetään esimerkiksi metaforaa ”tämän vuosikymmenen loistavin luokkahuonemenestyjien ikoni” ja ”koulutusuudistajien mekka”. Kunnioitusta herättää erityisesti se, kuinka hyvin uudistustoimenpiteet ovat koulutusta muokanneet, menestys eri kansainvälisissä vertailuissa sekä panostus tasa-arvoon, yhteistyöhön ja oppilaiden hyvinvointiin. Suomi ja suomalaiset opetusalan asiantuntijat nähdään koulutuksen esikuvina, joilta muu maailma hakee neuvoja.

Tämä koulutuksen uudistaminen on tehnyt heistä maailman johtajia. Ei ole yllätys, että päättäjät maailmanlaajuisesti ovat kiinnittäneet huomionsa.
(Huffington Post 2011c)

Istuin alas Suomen opetusministeri Henna Virkkusen kanssa keskustelemaan Suomen koulutusjärjestelmästä – ja mitä opetuksia se saattaisi sisältää Yhdysvaltain koulutusjärjestelmälle.
(Huffington Post 2011a)

Suomalaiset opetusalan asiantuntijat tuovat useaan otteeseen teksteissä esille oman kantansa siitä, etteivät he ajattele, että suomalaisen koulutusjärjestelmän malli pitäisi siirtää suoraan Yhdysvaltoihin, vaan kyse on enemmänkin yksittäisistä toimintatavoista. Koulutusjärjestelmä on suuresti kytköksissä maan historiaan, kulttuuriin ja rakenteisiin, jotka ovat Yhdysvalloissa hyvin erilaiset kuin Suomessa. Pasi Sahlberg myös toteaa, etteivät suomalaiset juuri laita painoarvoa kansainvälisille vertailulle vaan toivovat sen sijaan huomiota toimivalle julkiselle koulutusjärjestelmälle, johon suomalaiset luottavat sekä siihen, että suomalainen koulutusjärjestelmä on Suomen suurin saavutus sitten itsenäisyyden.

Tämä maailmanlaajuinen kuuluisuus on oikeastaan ollut melko noloa meille suomalaisille. Suomalaiset koulutuksen asiantuntijat eivät ole innoissaan PISA:sta, TIMSS:istä tai muista vertailuista. Toivoisimme mieluummin, että Suomi nähtäisiin maana, jossa neljä viidestä veronmaksajasta luottaa julkiseen

koulutusjärjestelmäämme ja jossa kolme neljästä kansalaisesta on sitä mieltä, että julkisesti rahoitettu koulutusjärjestelmämme on merkittävin saavutuksemme sitten vuoden 1917 itsenäisyytemme. Juhlimme näitä saavutuksia mieluummin kuin korkeita sijoituksia maailmanlaajuisissa koulutusluokitteluissa.
(Huffington Post (2013a))

6.1 Analyysin kulku

Ensimmäisenä käyn läpi tekstien sisältöä ja erittelen aineistosta, mitkä ovat ne hallitsevat kehykset, joilla suomalaista koulutusjärjestelmää tarkastellaan. Käyn läpi, mitä asioita kuhunkin kehykseen liittyy sekä millä tavoin niitä hyödynnetään argumenteissa ja kuvailussa. Lisäksi tarkastelen, mitkä olosuhteet ovat tuottaneet kyseiset kehykset aineiston ja tutkimuskirjallisuuden avulla. Tässä osiossa hyödynnän myös Entmanin mallia siitä, löydetäänkö Suomen koulutusjärjestelmästä ratkaisua Yhdysvaltain koulutuksen ongelmiin. Jokaisessa kehyksessä esittelen tyypillisimpiä lainauksia, jotka olen itse kääntänyt alkuperäisestä aineistosta.

Jokaisen kehyksen lopuksi pohdin kehysten suhdetta valtaan, eli miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa ja Suomen brändityön tavoitteita.

Blogitekstien kommenttien pohjalta tarkastelen, miten kehykset muokkaavat julkista keskustelua eli vastaanottajien kommentteja ja mitä uutta tietoa kehykset tarjoavat lukijoille aiheen yleisellä tasolla. Tutkin, mihin kehyksissä mainittuihin asioihin lukijat kiinnittävät huomiota, mitkä herättävät kysymyksiä ja mistä asioista teksti innostaa keskustelemaan. Tärkeää on myös huomioida, kuinka merkityksellisenä tekstiä pidetään. Olen jättänyt huomiotta liian subjektiiviset kommentit, joissa lukijat esimerkiksi muistelevat omaa kouluaikaansa tai opettajat kertovat omasta koululuokastaan. Jos omia kokemuksia on kuvattu yleisellä tasolla, olen ottanut ne mukaan analyysiin.

6.2 Valtiollinen kehys

Tässä kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmää käsitellään tarkastelemalla Suomen valtion toimintakykyä, joka kuvataan useimmiten hyvin korkeaksi. Valtio on kehittänyt toimivan ja edullisen kouluverkoston, jossa lasten hyvinvoinnista huolehditaan. Valtiolliseen kehykseen kuuluu myös se, että opettajien korkeatasoinen koulutus tapahtuu valtion oppilaitoksissa. Toisin kuin Yhdysvalloissa, valtio antaa Suomessa kouluille toiminnan vapautta eikä pyri jatkuvasti kontrolloimaan opettajia erilaisilla mittauksilla.

Valtiollisessa kehyksessä ajatellaan, että Yhdysvaltain yhteiskuntaa voidaan muuttaa poliittisin keinoin ja että markkinoiden ja yksilön sijaan valtiolla on keskeinen rooli muutoksessa. Valtion toivotaan puuttuvan enemmän lasten hyvinvoinnin takaamiseen sekä opettajien koulutuksen edistämiseen, mutta antavan enemmän vapautta kouluille ja opettajille.

6.2.1 Oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen

Suomen hallituksen panostus koulutusjärjestelmään on herättänyt kunnioitusta blogiteksteissä. Teksteissä on selvennetty, kuinka suomalaisissa kouluissa on olennaista huolehtia myös oppilaiden hyvinvoinnista, kun taas Yhdysvalloissa hallituksen ei koeta ajavan oppilaiden hyvinvoinnin etuja. Blogiteksteissä kerrotaan, miten Suomen valtio osallistuu peruskoulutukseen tarjoamalla lapsille terveydenhuolto- ja ateriapalveluita sekä pyrkii huolehtimaan oppilaiden muusta yleisestä hyvinvoinnista ja onnellisuudesta, kuten se on tehnyt jo vuosikymmenten ajan. Uutena asiana lukijoille teksteissä tulee ilmi, että Suomen valtio pyrkii huolehtimaan maahanmuuttajalasten hyvinvoinnista tarjoamalla heille mahdollisuuden opiskella myös omalla äidinkielellään.

Suomi todella tukee vanhempia, lapsia ja varhaislapsuuden koulutusta. Tämä on yksi monista salaisuuksista suomalaisten matematiikan, luonnontieteiden sekä luku- ja kirjoitustaidon kadehdittaviin tuloksiin ja edistyneeseen tasoon. Yhteiskunta vaalii lapsia, ja omistautuneisuus varhaislapsuuden koulutukselle on vailla vertaa.

(Huffington Post 2011d)

Hallitus maksaa viikoittain kaksi tuntia näille oppilaille. Meidän mielestämme on hyvin tärkeää osata omaa äidinkieltä.
(Huffington Post (2011a))

Koululaisten hyvinvoinnista huolehtijat nimetään ”hyvinvoinnin tiimiksi”, johon kuuluu suuri joukko eri toimijoita. Hyvinvointiin panostaminen nostetaan joissakin tapauksissa jopa akateemisten suoritusten mittaamisen edelle, tosin vanhemmille oppilaille tarjotaan viikoittain myös opinto-ohjausta. Akateeminen menestys nähdään myös tärkeänä, mutta usein sitä häivytetään selkeästi hyvinvoinnin taakse. Lasten yleisestä hyvinvoinnista huolehtiminen kuvaillaan universaaliksi asiaksi, jolle maan poliittisten tai rakenteellisten seikkojen ei pitäisi olla esteenä.

Muutama keskustelija tuo keskusteluun mukaan faktatietoa maiden hallintojen eroista kertomalla, kuinka Suomessa valtio tukee lasten kasvua tarjoamalla maailmanluokan terveydenhuollon lisäksi myös talousneuvontaa perheille ja varhaiskoulutusohjelmia lapsille. Koulutuksen kustannukset jäävät usein taka-alalle, ja Suomen koulutusjärjestelmän erinomaisuudesta kertovista teksteistä unohtuu joskus maininta, kuinka vähän koulutukseen käytetään rahaa verrattuna Yhdysvaltoihin. Suomalainen lukija kertoo, kuinka laki varmistaa, että Suomessa tarjotaan edullisia hoitopaikkoja lapsille. Myös muu koulutus on käytännössä ilmaista lapsesta aikuisiin. Humorististen kansallispiirteiden sijaan suomalaiset kommentoijat toivoisivatkin enemmän huomiota esimerkiksi ilmaiselle koulutukselle ja kouluruoalle, joita suomalaiset itse pitävät menestyvän koulutusjärjestelmän kulmakivinä.

Kun puhutaan PISA-tuloksista, nämä kaksi asiaa (ilmainen koulutus ja kouluruoka) ovat huomattavasti tärkeämpiä kuin “kalastaminen alasti” tai muu “skandaalimainen käyttäytyminen”.
(Huffington Post 2011f. Lukijan kommentti)

Hallinnosta kirjoitettaessa esiintyy myös aavistus kritiikkiä. Vaikka teksteissä tuodaan esille, kuinka koulussa huolehditaan lasten hyvinvoinnista, lasten elämä koulun ulkopuolella herättää kuitenkin huolta. Vanhempien sanotaan jättäneen lasten kasvatuksen liiaksikin kouluille. Tässäkään kritiikkiä ei varsinaisesti saa koulutusjärjestelmä vaan vanhemmat. Ongelman ratkaisuksi ehdotetaan parempaa yhteistyötä kodin ja koulujen välillä sekä tarjotaan esimerkkejä, miten vanhempien

tulisi ottaa enemmän vastuuta.

Suomen valtion huolehtimisen lasten hyvinvoinnista nähdään jopa menevän niin pitkälle, ettei Suomessa olisi lähes ollenkaan köyhyyttä. Köyhyys, kodittomuus ja nälänhätä koetaan suurena erottavana tekijänä yhteiskuntien välillä. Eräs keskustelija kertoo suomalaisen ystävänsä kertoneen hänelle Suomen hallituksella olevan erilaisia ohjelmia näiden ehkäisemiseksi, jolloin nämä tekijät eivät pääse vaikuttamaan koulutukseen.

Vaikka suomalaisen koulutusjärjestelmän hyvinvoinnista huolehtiminen nähdään tärkeänä ja tarpeellisena asiana, eräs kommentoija ei usko Yhdysvaltain ottavan tästä oppia, koska hyvinvoinnista huolehtiminen kytkeytyy tasa-arvoon, jota ei pidetä Yhdysvaltain perusarvona. Hän kertoo esimerkkinä oman koulunsa tilanteen, jossa on jatkuvasti lapsia, jotka tarvitsisivat esimerkiksi silmälaseja, lääkkeitä, psykologin palveluita tai jopa perushygieniatuotteita, mutta koulu ei pyri järjestämään näitä, vaikka kyseisten asioiden myönnetään olevan tärkeitä oppimiselle missä tahansa kulttuurissa.

6.2.2 Itsenäiset koulut

Blogiteksteissä on käsitelty, minkä verran Suomen valtio pyrkii vaikuttamaan koulutukseen ja kuinka vapaasti opettajat saavat opetukseen vaikuttaa. Yhdysvalloissa opettajien ja hallituksen välillä ei koeta olevan keskinäistä luottamusta. Suomalainen luottamuksen kulttuuri nousee käsitteeksi blogiteksteissä, ja luottamus opettajiin on usein käytetty iskulause. Lukijat ovat kiinnittäneet huomiota siihen, kuinka Suomen valtio ja opettajainliitto ovat toimintatavoillaan osoittaneet välittävänsä aidosti koulutusjärjestelmän laadusta. Suomi saa pisteitä ymmärtäessään luottamuksen ja yhteistyön merkityksen hallituksen, opettajien, ammattiliiton ja lasten vanhempien välillä.

”Me luotamme opettajiin”. Se on pähkinäkuoressa Yhdysvaltain koulutuksen ongelma tänä päivänä. Opettajien ei luoteta tekemään työtään.
(Huffington Post 2011a. Lukijan kommentti)

Entinen opetusministeri Henna Virkkunen kertoo, kuinka hallitus tekee tiivistä yhteistyötä opettajainliiton kanssa, jotta voitaisiin taata mahdollisimman korkealaatuinen koulutusjärjestelmä. Virkkunen kuvailee opettajainliiton olevan erittäin vahvassa asemassa Suomessa ja nimeää sen yhdeksi hallituksen pääyhteistyökumppaneista. Mahdollisia arviointeja ei järjestetä kontrolloinnin vaan kehittämisen vuoksi. Erityisesti blogitekstin sitaattia "*Opettajamme Suomessa ovat melko itsenäisiä... Heidän on mahdollista valita omat metodinsa ja olla luovia*" (Huffington Post 2012c) on useamman kerran lainattu kommentoijien viesteissä ja käytetty iskulauseena. Monet näkevät opettajien itsenäisyyden suurimmaksi eroksi maiden koulutusjärjestelmien välillä.

...opettaminen tyypillisessä Yhdysvaltain julkisen sektorin koulussa tarkoittaa, että sinulle kerrotaan lähes koko ajan, mitä sinun pitää tehdä.
(Huffington Post 2012c. Lukijan kommentti)

Teksteissä painotetaan toistuvasti, kuinka Yhdysvaltojen vastakohtana Suomessa opettajat ja koulut ovat hyvin itsenäisiä. Opettajat ovat myös itse tietoisia tästä, eivätkä siksi suostu kaikkiin hallituksen määräämiin muutoksiin tai ottamaan kaikkea vastuuta oppilaiden heikoista tuloksista. Opettajilla nähdään olevan vaikutusvaltaa ja omanarvontuntoa, ja he voivat tarvittaessa ohjailta hallituksen päätöksiä esimerkiksi menemällä lakkoon. Yhtenä esimerkkinä mainitaan myös luokkakokojen pienentäminen, mitä pidetään opettajainliiton aikaansaamana. Toisaalta Suomen valtio ei tekstien mukaan edes pyri ohjailemaan koulutusjärjestelmää, vaan koulut ovat hyvin itsenäisiä.

Suomalaiset opettajat nimetään oman akateemisen alansa eksperteiksi, jolloin he ovat myös parhaimmassa asemassa arvioimaan oppilaitaan ja valitsemaan omat metodinsa ja materiaalinsa. Opettajien työhön kuuluukin luokassa opettamisen lisäksi paljon myös luokan ulkopuolista työtä, johon liittyy suunnittelua ja yhteistyötä muiden opettajien kanssa.

Osa heidän työnsä mielenkiintoisimmista puolista tapahtui luokahuoneen ulkopuolella. Tämän maan opettajiin verrattuna suomalaisilla opettajilla on suuri määrä itsenäisyyttä. Heitä ei johdeta mikrotasolla.
(Huffington Post 2011d)

Opettajien luotetaan tekävän oikeat ratkaisut ilman ulkopuolisten tahojen väliintuloa. Esimerkkinä tästä kerrotaan, että standardoituja kokeita ei juurikaan järjestetä, vaan oppilaita arvioidaan opettajien itse kehittelemillä kokeilla, tehtävillä ja mittareilla, jotka pohjautuvat jatkuvaan suoritukseen. Myöskään opettajien suorituksista ei juurikaan pidetä tiliä, vaan he saavat palautetta lähinnä omilta kouluiltaan, ilman määrällistä mittausta. Suomessa hyvä opettaja on sellainen, joka auttaa lasta edistymään ja kasvamaan. Henna Virkkusen sanoin kaikki vähäiset valtion tekemät arvioinnit perustuvat opettajien kontrolloinnin sijaan koulutusjärjestelmän kehittämiseen. Yhdysvalloissa osavaltiot järjestävät vuosittaisia kokeita, jotka määrittävät, tarvitseeko koulun läpikäydä uudistuksia ja voivatko opettajat jatkossakin pitää työnsä. Eräs Yhdysvaltain opettaja kertoo esimerkin omasta koulustaan, jossa opettajan arvo määritellään viimeisten koetulosten perusteella.

...muodollista opettajien arviointia ei ole: opettajat saavat palautetta koulun rehtorilta ja henkilökunnalta. Koska Suomessa ei arvioida oppilaita standardoiduilla arvioinneilla, arvioinnista ei myöskään synny muodollisia tuloksia. Hyvä opettaja on sellainen, joka pystyy auttamaan lapsia edistymään ja kasvamaan kokonaisvaltaisesti.

(Huffington Post 2011d)

... ”opettaja on vain yhtä hyvä kuin hänen viimeiset koetuloksensa.” Sitaatti, jota nykyinen hallintovirkamieheni usein käyttää kokeiden aikaan.

(Huffington Post 2012a. Lukijan kommentti)

Standardoidut kokeet jakavat lukijoiden mielipiteitä. Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ei ylioppilaskokeen lisäksi käytetä standardoituja kokeita. Teksteissä painotetaan muutenkin kokeiden vähyyttä jokapäiväisessä opetuksessa. Yhdysvalloissa standardoiduilla kokeilla määritellään myös opettajien ja koulun pärjääminen. Suomalaisen ja Yhdysvaltain koulutusjärjestelmän yhdeksi suurimmista eroista nähdäänkin se, millä tavalla koulut ovat valtiolle tilivelvollisia.

Yhdysvaltain ja Suomen lähestymistavat eivät ole täysin erilaiset, Schleicher sanoi. ”Ideat ovat samat”, hän selitti. ”Suomessa tilivelvollisuus vain perustuu tiedolla johtamiseen ja luottamukseen”, kun taas Yhdysvalloissa se perustuu kokeisiin.

(Huffington Post (2012a)

Osa kommentoijista on sitä mieltä, että kokeet ovat tärkeitä, mutta niitä ei tulisi käyttää koko järjestelmän edistymisen mittaamisessa. Jotkut pitävät tärkeämpänä lasten ainutlaatuisten kykyjen löytämistä ja kriittisen ajattelun kehittämistä. Standardoitujen kokeiden puolustajiakin löytyy. Eräs kirjoittaja toteaa standardoitujen kokeiden olevan tie menestykseen. Toinen kokeiden puolustaja sanoo kokeiden olevan olemassa sitä varten, että kaikki tekevät työnsä ja se voidaan todistaa tilastojen avulla. Maininnat Suomen vähäisistä standardeista tehdään kuitenkin aina ihailevassa sävyssä. Suomessa vierailleeksi opettajaksi itsensä esittelevä kirjoittaja tosin kertoo omista kriittisistä havainnoistaan ja kritisoi opettajien subjektiivisia arviointikriteerejä. Hän oli todistanut tilanteita, joissa kaksi oppilasta vastasivat samalla tapaa, mutta saattoivat silti saada eri arvosanan, koska kyseessä oli yhden opettajan subjektiivinen mielipide.

Vaikka teksteissä painotetaan Suomen koulutuksen itsenäisyyttä, haluaa eräs kirjoittaja tarkentaa, että vaikka Suomessa ja muutamassa muussa maassa on hajautettu valta, on maissa silti jonkunlaisia standardeja ohjaamaan toimintaa ja opetussuunnitelmaa sekä paljon kokeita ja testejä, vaikkeivät ne olekaan standardoituja.

6.2.3 Korkeasti koulutetut opettajat

Suomalaisten opettajien korkea koulutus on mainittu lähes jokaisessa blogitekstissä. Valtion tarjoama opettajainkoulutuksen kesto, sisällön käytännöllisyys ja akateemisuus sekä rohkaiseminen luovaan ajatteluun koetaan vakuuttavana. Opettajien viisivuotinen koulutus maisterintutkintoon asti sekä käytännön työharjoittelut edustavat vastakohtaa Yhdysvaltain opettajien lyhyelle opintielle. Niitä, jotka pääsevät läpi ankaran opettajainkoulutuksen valintakokeen pidetään huippuyksilöinä.

On hyvin tiedossa, että suomalaiset opettajat ovat eliittiporukka, vain huippuoppilaille on mahdollisuus päästä opettajiksi. Ei ole myöskään salaisuus, että he ovat hyvin koulutettuja.

(Huffington Post (2011a))

Opettajainkoulutukseen pääsy ei Yhdysvalloissa ole yhtä vaikeaa kuin Suomessa, jolloin opettajaksi pääseminen ei ole saavutus vaan pikemminkin tyytymistä. Kommentoijien keskuudessa yhdeksi Yhdysvaltain koulutuksen ydinongelmista

nähdään se, että Yhdysvaltain opettajainkoulutus ei houkuttele huippuosaaajia. Toisaalta pidetään luonnollisena, että luokkansa parhaimmat eivät Yhdysvalloissa hakeudu vähäpalkkaiseen opettajan ammattiin. Myös opettajien koulutuksessa tulee ilmi suomalainen luottamuksen kulttuuri, sillä eräs kommentoija uskoo Suomen monipuolisen opettajainkoulutuksen olevan yksi syy, miksi opettajat nauttivat luottamusta Suomessa. Teksteissä taas kerrotaan, kuinka Suomessa opettajan ammattiin houkuttaa esimerkiksi ammatin korkea sosiaalinen asema, itsenäinen päätäntävalta ja halu palvella yhteiskuntaa opettamisen kautta.

Tässä maassa oppilaat, jotka eivät usko saavansa tutkintoa mistään muusta aineesta ”tyytyvät” opettajan tutkintoon.
(Huffington Post 2011d)

Suomalaisopettajien ylenpalttinen kehuminen saa lukijat myös varuilleen ja kaipaamaan enemmän todisteita. Suomalaisia opettajia ihannoivissa teksteissä kommentoijat huomauttavat, kuinka on luonnollista, että suurempi palkka motivoi kouluttautumaan korkeammin ja hakeutumaan töihin. Toisaalta eräs kommentoija myös harmittelee sitä, jos suuri palkka on tärkein ohjaava tekijä Yhdysvaltain opettajan ammatissa. Palkan suuruus aiheuttaa myös vastaväitteitä siitä, ettei suomalaistenkaan opettajien palkka ole kovin suuri. Tässä yhteydessä tuodaan myös esille Suomen ylipäätään pienet palkkaerot. Kommentoijat huomauttavat, että jos Yhdysvaltain opettajille alettaisiin yhtäkkiä maksamaan suurempaa palkkaa, heidän ammattitaitonsa ei silti paranisi hetkessä.

Luulen, että suomalaisten opettajien korkeampi palkka on hyvä houkutin maisterin tutkinnon hankkimiselle ja rankemman työkilpailun kohtaamiselle.
(Huffington Post 2011e. Lukijan kommentti)

6.2.4 Arviointia kehuksesta

Yhdysvaltain koulutuksen ongelmakohdat yhdistetään teksteissä usein poliittisiin päätöksiin. Koulutuksesta päättäviä tahoja pidetään välinpitämättöminä henkilöinä, jotka eivät ymmärrä pitkän tähtäimen suunnitelmien tärkeyttä ja antavat koulutusjärjestelmän kärsiä ja epäonnistua. Valtiolliseen kehukseen liittyvät seikat ovat

syvällä maan rakenteissa ja vaikeasti omaksuttavissa toiseen maahan. Lisäksi olosuhteet taustalla ovat erilaiset, joten valtion toimintatapojen ei välttämättä uskottaisi toimivankaan samaan tapaan toisessa maassa.

Valtiollisessa kehyksessä nähdään ongelmana, ettei oppilaille Yhdysvalloissa tarjota tarpeeksi ravitsevaa ja edullista ruokaa tai terveydenhoitopalveluita, joita pidetään olennaisena oppimisen kannalta. Tähän nähdään syynä se, että Yhdysvaltain valtio ei huolehdi tarpeeksi lasten hyvinvoinnista. Lukijoiden mielestä oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen olisi elintärkeää missä tahansa kulttuurissa, ja Suomen koulutusjärjestelmän hyvinvoinnin käytäntöjä pidetään erinomaisena. Niiden uskottaisiin toimivan myös Yhdysvalloissa.

Oppilaiden ja opettajien koulutusmenestyksen seuraamiseen valtion nähdään sen sijaan panostavan liikaakin, jolloin opettajat kokevat, että heihin ei luoteta eikä heille jää mahdollisuutta kehittää omia metodejaan. Suomessa tilanne on päinvastainen, ja kouluilla on paljon itsenäisyyttä opetuksen suunnittelussa eikä tuloksia kontrolloida. Vaikka tekstien yleinen ilmapiiri on, että myös Yhdysvaltoihin toivottaisiin lisää itsenäisyyttä koululle, löytyy standardoiduille kokeille ja tulosten kontrolloinnille myös puolestapuhujia, eli ainakaan kaikki eivät olisi valmiita omaksumaan Suomen mallia. Parempaa yhteistyötä koulujen, valtion ja opettajainliiton välille oltaisiin tosin valmiita omaksumaan Suomesta.

Yhdysvaltain koulutuksen huonon tason yhtenä ongelmana nähdään myös se, etteivät opettajat ole yhtä korkeasti koulutettuja kuin Suomessa eivätkä näin ollen parhaita mahdollisia asiantuntijoita lasten koulutukselle. Tämän uskotaan johtuvan siitä, ettei Yhdysvaltain opettajainkoulutus houkuttele huippuyksilöitä toisin kun Suomessa, jossa valtio on luonut monipuolisen, haastavan ja pitkän koulutuspolun opettajan ammattiin. Hakijoita on paljon, ja tekstien mukaan vain parhaat tulevat valituksi. Opettajien koulutus aiheuttaa keskustelua palkkauksesta, ja keskustelijat uskovat, että jos Yhdysvaltain opettajien tasoa halutaan parata, tulisi myös palkkausta nostaa, vaikka se ei saman tien edistäisikään opettajien ammattitaitoa. Keskusteluissa kuitenkin ollaan eri mieltä siitä, saavatko opettajat Suomessa Yhdysvaltain opettajia parempaa palkkaa,

jolloin jää epäselväksi nähdäänkö Suomen opettajainkoulutuksen mallin toimivan Yhdysvalloissa. Myös luottamuksen kulttuurin puutteen uskotaan häätävän lahjakkaat yksilöt opettajainkoulutukseen hakemisesta.

Monia valtiolliseen kehykseen liittyviä asioita käsitellään erityisesti kommentteissa pohtimalla, minkälaista olisi, jos Yhdysvaltain koulutusolot tapahtuisivat Suomessa ja toisin päin. Lukijat rinnastavatkin usein suomalaisen koulutusjärjestelmän tilanteen Yhdysvaltoihin ja epäilevät, että Yhdysvalloissa suomalaiset eivät pärjäisi samalla tavoin. Monien asioiden nähdään myös olevan kytköksissä toisiinsa, jolloin yhtä asiaa on hankalaa muuttaa muuttamatta samalla toistakin asiaa. Yhdysvalloissa ei esimerkiksi uskota opettajainkoulutuksen kiinnostavan huippuoppilaita ennen, kun palkkatasoa saadaan nostettua. Poikkeuksena tässä nähdään oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen sekä opettajanliiton ja hallituksen sujuva yhteistyö. Näiden koetaan olevan asioita, joista voitaisiin ottaa mallia maiden erilaisista taustoista huolimatta. Poliittisten tai rakenteellisten seikkojen ei pitäisi olla esteenä ainakaan lasten yleisestä hyvinvoinnista huolehtimiselle.

Standardoidut kokeet ovat harvinainen esimerkki teemasta, joka aiheuttaa keskustelua myös yleisellä tasolla ilman jatkuvaa rinnastusta jompaankumpaan maahan. Teksteissä ei siis tuomita standardoituja kokeita tiettyyn koulutuskulttuuriin juurtuneina, vaan ne aiheuttavat keskustelua niin sanottuna universaalina teemana. Standardoinnin vähyys Suomessa näyttää paikoitellen menneen hieman liioitelluksikin, jolloin tarkkaavainen suomalainen käy jälleen tarkentamassa asian. Toisaalta suomalaiset lukijat ovat myös muistuttamassa Suomen brändikuvalle tärkeästä asiasta, jota teksteissä ei koeta mainittavan tarpeeksi usein: kuinka vähän koulutukseen käytetään rahaa.

Valtiollisessa kehyksessä esiintyy ihailua Suomen valtion toimenpiteitä kohtaan, mutta kehyksen seikkoihin suhtaudutaan realistisemmin kuin pedagogisessa kehyksessä, jota käsitellen seuraavaksi. Suomalaisen koulutusjärjestelmän onnistuneet seikat tunnustetaan suurimmaksi osaksi erinomaisiksi, mutta samalla löydetään syitä, miksi samat toimintatavat eivät onnistuisi Yhdysvalloissa. Kuvailut Suomen valtion osallistumisesta Suomen koulutusjärjestelmän ylläpitämiseen ja kehittämiseen tukevat

Suomen maabrändikuvaa onnistuneena koulutusjärjestelmän maana. Kehyksessä esitettyjen seikkojen pohjalta Suomen maabrändikuvaan suhtaudutaan siis myönteisesti. Dinnien (2008: 16) mukaan hallituksen toiminnan tulisikin olla sidoksissa maabrändin arvoihin ja näkyä maan toiminnoissa. Brändikuvaa kyseenalaistavat epäilykset siitä, johtuvatko Suomen toimivat olot vain maan otollisista rakenteista ja pärjäisivätkö suomalaiset yhtä hyvin Yhdysvalloissa. Toisaalta valtiollisessa kehyksessä pääpainotus on Suomen valtion toiminnoilla, joista ei juuri löydetä kritisoitavaa. Tehdäänhän Suomessa kaikki jopa Yhdysvaltoja pienemmällä rahoituksella.

Teksteissä ajetaan politiikkaa, jossa valtion toivottaisiin huolehtivan enemmän lasten hyvinvoinnista sekä panostavan opettajien koulutukseen, mutta vähemmän näiden kontrollointiin. Koulutuspoliittisten tavoitteiden ajaminen jää valtiollisessa kehyksessä ristiriitaiseksi, johtuen maiden erilaisista rakenteista. Suomen koulutustoimintoja pidetään yleisesti erinomaisena, mutta kaikkia ei oltaisi valmiita hyväksymään sellaisenaan, sillä silloin vaadittaisiin myös muita muutoksia. Siltikään ei olisi takuita, että samat käytännöt toimisivat kahdessa erilaisessa maassa. Tämä näkyy erityisesti opettajien koulutuksessa. Lasten hyvinvoinnista huolehtimiselle ja koulutustoimijoiden paremmalle yhteistyölle ei juurikaan löydetä syytä, miksei niitä voitaisi edistää myös Yhdysvalloissa. Toisaalta esimerkiksi Yhdysvalloissa paljon käytettyjä standardoituja kokeita ei täysin tuomita huonoksi ratkaisuksi, eli Suomen ja Yhdysvaltain hyvä vastaan huono vastakkainasettelu ei ole yksiviivaista. Kuten edellisässä kappaleessa käy ilmi, Suomen koulutusjärjestelmä nähdään kuitenkin pääosin erittäin myönteisessä valossa, jolloin teksteistä jää joka tapauksessa kuva, että Suomessa tehdään asioita oikein ja käytäntöjä olisi syytä ainakin pohtia tarkemmin.

6.3 Pedagoginen kehys

Pedagogisessa kehyksessä käsitellään Suomen koulutusjärjestelmää siitä näkökulmasta, millaisia suomalaisen opetuksen käytännöt ovat ja missä asemassa oppilaat ja opettajat ovat. Tekstien mukaan suomalaisia opettajia ihailaan ja pidetään suuressa arvossa korkean koulutuksen ja osaamisen vuoksi. Opettajan ammattia pidetään yhtenä maan

tärkeimmistä. Opettajat puolestaan arvostavat lasten oppimista ja vapaa-aikaa sekä haluavat luoda tasa-arvoisen ilmapiirin vailla kilpailua ja standardoituja kokeita. Tasa-arvo toimiikin koko opetuksen lähtökohtana ja näkyy myös maanlaajuisesti lasten oppimistuloksissa.

Pedagogisessa kehyksessä koulumaailman muutosten edistämisen nähdään lähtevän ennen kaikkea asenteista. Valtiolla nähdään toki olevan rooli opettajien arvostuksen luomisessa esimerkiksi koulutuksen tarjoamisen kautta sekä tasa-arvossa koulujen välisten tasoerojen kautta, mutta kehyksen painopiste on siinä, miten opettajiin ja oppilaisiin suhtaudutaan. Teksteissä peräänkuulutetaan enemmän arvostusta opettajille, lisää mahdollisuutta nauttia lapsuudesta ja luovempia oppitunteja oppilaille sekä tasa-arvoista kohtelua koko opetukseen.

6.3.1 Arvostetut opettajat

Suomalaisen opettajan ammatti kuvaillaan teksteissä yhteiskunnallisesti arvostetuksi ja kunnioitetuksi, johon vain harvoilla lahjakkailla on mahdollisuus ja etuoikeus päästä. Sekä valmistuneet opettajat että opettajiksi opiskelevat nimetään eliitiksi ja parhaimmistoksi. Opettajien yleinen kunnioitus herättää suurta ihailua. Lukijat ovat kiinnittäneet huomiota, kuinka suomalaiseen kulttuuriin kuuluu vaalia opettajia ja arvostaa heidän panostaan yhteiskunnan hyväksi esimerkiksi maksamalla kunnollista palkkaa. Moni lukijoista on sitä mieltä, että erilaisia pedagogisia käytäntöjä olisi mahdollista lainata toisesta kulttuurista. Pelkästään opettajien ja opettajien kunnioitus on asia, joka on ilahduttanut blogitekstien lukijoita. Opettajien annetaan myös kehittyä työssään ja oppia toisiltaan. Tekstissä jopa kutsutaan suomalaisia opettajia koulutuksen esikuvaksi maanlaajuisesti. Haastatellut suomalaiset opetusalan ammattilaiset painottavat usein, kuinka suuri merkitys opettajilla on Suomessa.

Suomalaisista opettajista on tullut kultainen standardi monille koulutuksen asiantuntijoille maailmanlaajuisesti.
(Huffington Post 2012c)

Olemme aina uskoneet, että syy Suomen koulutusmenestykseen johtuu siitä, että meillä on erinomaiset opettajat.

(Huffington Post 2012b)

Opettajien kunnioitus ja halu nähdä lasten menestyvän nimetään ”mahtavaksi ideaksi”. Metaforina käytetään tulevaisuuden avaimia ja koulutuksen malliesimerkkejä. Opettajien arvostuksen uskotaan olevan syy, miksi suomalaiset opettajat viihtyvät ammatissaan pitkään, kun vastaavasti Yhdysvaltain opettajien vähäisen kunnioituksen arvellaan olevan syy, miksi Yhdysvaltain koulut eivät pärjää hyvin. Tekstin mukaan Yhdysvaltain opettajista jopa puolet lopettaa ammatissa ensimmäisen viiden vuoden aikana, kun Suomessa vain noin 10–15 prosenttia lopettaa ammatissa ennen eläköitymistä.

Suurin ero Yhdysvaltain ja Suomen välillä on se, että Suomessa opettajia KUNNIOITETAAN ja heille maksetaan kunnan palkkaa rohkaisten parhaita ja älykkäimpiä hakeutumaan opetukseen. Haku opettajainkoulutuksen laitoksiin on hyvin kilpailtu. Kun katson opettajien lyttäämistä täällä ja muualla, en ihmettele, miksi Yhdysvaltain kouluilla ei mene hyvin.

(Huffington Post 2012a. Lukijan kommentti)

Yhdysvaltain osavaltiot järjestävät vuosittaisia kokeita, jotka määrittävät, tarvitseeko koulun läpikäydä uudistuksia ja voivatko opettajat jatkossakin pitää työnsä. Tehottomien opettajien erottaminenkin on kaukana Huffington Postin luomasta käsityksestä, jossa suomalaisia opettajia arvostetaan. Kommenteissa vilahtaa myös keskustelua suomalaisista epäpätevistä opettajista, joiden eräs lukija toteaa pysyvän ammatissaan koko ikänsä, vaikka opetus ei sujuisikaan.

Vaikka suomalaisia opettajia kehutaan ja ihailaan, haluaa eräs kommentoija nostaa esille asian, joka on jäänyt teksteissä mainitsematta. Kirjoittajan mukaan Suomessa on tällä hetkellä myös opettajiin liittyviä ongelmia, kun monet opettajat lopettavat työnsä löytäessään paremmin palkatun työn. Eräs kirjoittaja kertoo suomalaisten opettajien “eliittimaineen” johtuvan siitä, että opettajille on ylipäätään Suomessa niin vähän työpaikkoja. Lukijoiden kysymyksissä esiintyy myös jonkin verran pohdintaa siitä, onko opetuksen suunnittelulle minkäänlaisia standardeja. Lukijoiden joukosta tarkennetaan, että opettajilla on suositeltu opetussuunnitelma, mutta yksityiskohtaisemmat käytännöt laaditaan koulukohtaisesti.

Eräs lukija uskoo opettajien olevan hyviä vain suomalaisoloissa, jossa heitä tuetaan ja kunnioitetaan. Lukijat rinnastavatkin tilanteen Yhdysvaltoihin ja epäilevät, että Yhdysvalloissa suomalaiset eivät pärjäisi samalla tavoin, kun taas vastaavasti minkä tahansa kulttuurin lapsi pärjäisi Suomessa hyvin. Eräs lukija epäilee, etteivät oppilaat Yhdysvalloissa noin vain edistyisi suomalaisten opettajien opettamina. Kommentti jää monitulkintaiseksi siitä, kritisoidaanko siinä Yhdysvaltain oppilaiden oppimiskykyä vai suomalaisten opettajien kykyä opettaa. Myös siis oppilaiden menestystä selitetään Suomen koulutusjärjestelmän mallilla, eikä niinkään oppilaiden omalla toiminnalla tai älykkyydellä.

Epäilen, että kuka tahansa lapsi mistä tahansa tilanteesta ympäri maailmaa pärjäisi hyvin suomalaisen koulutuksen mallissa, jos malli omaksuttaisiin heidän kotimaahansa.

(Huffington Post 2011a. Lukijan kommentti)

6.3.2 Lyhyet ja luovat oppitunnit

Suomalaiset opetusalan asiantuntijat kuvailevat ja tarjoavat blogiteksteissä esimerkkejä, miten he toimivat ammatissaan, mitkä arvot heitä ohjaavat ja mitä opetus heille merkitsee. Teksteissä on nostettu esiin esimerkkejä, millaisia opetusmetodeja suomalaisissa kouluissa käytetään ja rinnastetaan näitä muiden maiden vastaaviin. Esimerkiksi taiteeseen, leikkiin ja luovuuteen opetuksen välineenä on erityisesti kiinnitetty huomiota. Sitoutuminen tasa-arvoisen ja vapaan lapsuuden tarjoamiseen on yksi skandinaavisuuden kulmakivistä. Yksi blogiteksteistä käsittelee kokonaisuudessaan Suomen koulutusjärjestelmän työtä kiusaamista vastaan ja kuinka suomalaisten keksimä kiusaamisen vastainen KiVa-ohjelma on omaksuttu myös muualla maailmassa.

Suomen koulutusasiantuntijat ymmärtävät, miten vähentää kiusaamista maassaan, jossa on yksi maailman menestyneimmistä koulutusjärjestelmistä.

(Huffington Post 2012d)

Yhdessä muiden Pohjoismaiden ihmisten kanssa suomalaiset jakavat vahvan sitoutumisen lapsiin ja lapsuuteen, joka perustuu tasa-arvoisuudelle, vapaudelle, kompromisseille ja demokratialle – Skandinaavisen eetoksen kulmakiville.

(Huffington Post 2011f)

Suomalaisen opetuksen suhteen tekstien kommentoijat antavat kehuja esimerkiksi oppilaiden arviointikäytännöistä, taideaineiden opetuksesta ja siitä, ettei Suomen kouluissa keskitytä pelkästään akateemisiin suorituksiin. Jo esikoulut on sisustettu taiteella, ja lapsilla on mahdollista rentoutua ja viettää hiljainen hetki siihen varatussa tilassa. Eräs lukija pitää vaikuttavana sitä, kuinka niin stressittömässä ja hauskassa opetusympäristössä on mahdollista saada korkeita kansainvälisiä tuloksia. Blogitekstissä on haastateltu suomalaista opettajaa, joka kertoo taideaineiden tärkeydestä lapsille ja siitä, kuinka taideaineiden määrää pyritään jopa entisestään lisäämään Suomessa.

Jos haluamme edistää lastemme luovuutta, taiteella on tärkeä merkitys.
(Huffington Post 2012b)

Teksteissä korostuu, kuinka lyhyet koulupäivät ja kotiläksyjen vähäinen määrä liittyy siihen, että lapsille halutaan suoda vapautta ja aikaa luovuudelle ja leikille. Tekstin mukaan suomalainen opettaja opettaa vuosittain alle 600 tuntia, kun taas Yhdysvalloissa määrä on noin 1 080 tuntia. Myös kotitehtäviä annetaan Suomessa vähemmän. Jopa oppikirjat ovat huomattavasti ohuempia kuin Yhdysvalloissa. Leikki rinnastetaan vahvasti oppimiseen esimerkiksi iskulauseella ”lapset eivät leiki oppiakseen, mutta oppivat leikin kautta”. Leikkiä voidaan joskus hyödyntää jopa opetustilanteissa, mutta sitä pidetään myös tärkeänä lapsuuden laadun kannalta. Mielipiteiden tueksi tuodaan esimerkkejä tutkimustuloksista.

Kotitehtävien roolista on jatkuvasti tullut vähemmän tärkeää Suomen kouluissa. Oppilaat tekevät suurimman osan koulutehtävistään päivän aikana, jotta voivat viettää kotonaan aikaa omien aktiviteettiensa parissa.
(Huffington Post 2011e)

Monissa opetusta kuvailevissa teksteissä korostuu, kuinka suuri merkitys teknologialla on opetustilanteissa. Oppilaat käyttävät suvereenisti uutta teknologiaa oppimisen apuna. Opettajat kuitenkin tarkentavat, että teknologian käyttö ei ole itsetarkoitus, vaan siitä pitää olla hyötyä myös pedagogisesti. Teknologia nousee myös esille, kun puhutaan Suomen tulevaisuuden koulutusjärjestelmästä. Suomessa on jo jonkin verran tehty suunnitelmia, miten opetusta tulisi muuttaa teknologian puitteissa kehittyneempään

suuntaan. Kommenteissa tuodaan esille, että myös Yhdysvalloissa käytetään jo melko paljon teknologiaa opetuksen apuna, mutta tekstissä käsitellään teknologiaa oppimisen välineenä yleisellä tasolla ja asiasta on haastateltu suomalaisia, koska heitä pidetään koulutuksen asiantuntijoina ja edelläkävijöinä.

Teksteissä alleviivataan usein, kuinka suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ei rohkaista oppilaita kilpailemaan toisiaan vastaan eivätkä koulutkaan pyri jatkuvaan toistensa päihittämiseen. Kommentoijat pitävät kilpailuvapaata ilmapiiriä tervehenkisempänä ja tuottavampana opetusympäristönä. Kommenttien mukaan Yhdysvalloissa kilpailu on tavallista jopa viisivuotiaiden lasten kesken.

Suomalaiset koulut ovat pelkovapaita paikkoja, joissa lasten ei tarvitse huolehtia kilpailusta, epäonnistumisesta tai suoriutumisesta, mitä monissa maissa lisätään standardoiduilla kokeilla.
(Huffington Post 2013a)

Suomalaiseksi itsensä esittelevä keskustelijan mukaan kilpailu ja epäonnistuminen ei tekstin vastaisesti ole vierasta myöskään suomalaislapsille. Eräs Yhdysvalloissa asuva suomalainen kommentoi, kuinka leikkiä ja luovuutta hyödynnetään lasten kanssa myös Yhdysvalloissa. Hän ei muista omana kouluajanansa opetuksen olleen niin ”pehmeää” kuin artikkeli kuvailee. Teksti oli saanut kaikki hänen suomalaiset ystävänsä nauramaan.

Myös Suomessa käydään yhä enemmän keskustelua siitä, kuinka huippusuorittajia tulisi huomioida ja antaa mahdollisuuksia kehittyä. – Kaikki kolme lastani ovat kokeneet kilpailua ja suorituspainetta, kuten myös positiivisia tunteita ja ylistystä saavutuksista.
(Huffington Post 2013a. Lukijan kommentti)

Suomen koulutusjärjestelmää kritisoidaan teksteissä vain harvoin, mutta opetuksen yhteydessä tuodaan esille, että vanhemmat peräänkuuluttavat yhä enenemässä määrin teknologian lisäksi myös kasvokkain tapahtuvaa ja sosiaaliin taitoihin valmentavaa opetusta. Esimerkiksi Yhdysvalloissa koulun akateemisen opin ohella järjestetään paljon myös harrastustoimintaa.

Yleisesti ottaen suomalainen koulutusjärjestelmä saa kuitenkin monet toivomaan samankaltaisia oloja myös Yhdysvaltoihin. Lukijat toteavat Suomen vaalivan koulutusta, opettajia ja lasten etuja aivan eri tavalla kuin Yhdysvalloissa. Opettajaksi itsensä esittelevät kommentoijat kertovat, että toimisivat Yhdysvaltoja mieluummin opettajana Suomessa.

6.3.3 Tasa-arvon kulttuuri

Blogiteksteissä kerrotaan, kuinka tasa-arvo on vahvasti osa suomalaisuutta ja näkyy kaikkialla suomalaisessa yhteiskunnassa, kuten myös koulutuksessa. Koulutuksen tasa-arvoisuus rinnastetaan suomalaisen koulutusjärjestelmän kantavaksi voimaksi ja ydinarvoksi jo vuosikymmenien ajan. Kaikilla suomalaisilla lapsilla on samanarvoiset mahdollisuudet saada korkeatasoista koulutusta. Koulutuksen tarjoamista lapsille huolimatta heidän perhetaustastaan, taloudellisesta asemastaan tai muista ominaisuuksista voidaan pitää lähes iskulauseena, sillä niin usein se esiintyy teksteissä eri muodoissa. Tasa-arvo liittyy osaltaan myös valtiolliseen kehykseen, sillä tasa-arvon katsotaan olevan osaksi valtion aikaansaamaa.

Tasa-arvoa ei pidetä laadukkuuden vastakohtana, vaan teksteissä korostuu tasa-arvon lisäksi myös korkealaatuinen opetus. Tasa-arvo ja yhdenmukaiset koulutusmahdollisuudet nähdään Suomen ja Yhdysvaltain koulutusjärjestelmien suurimpina eroina, sillä Yhdysvalloissa esimerkiksi varallisuus vaikuttaa siihen, minkä tasoiseen oppilaitokseen oppilaan on mahdollista päästä. Kulttuurissa myös pyritään nostamaan huippuosajia esille. Teksteissä käytetään suomalaisia opetusasiantuntijoita ottamaan kantaa Yhdysvaltain epätasa-arvoiseen koulutustilanteeseen. Esimerkiksi taideaineista haastateltu opettaja toivoisi tasa-arvoisempaa taideaineiden opetusta Yhdysvaltoihin.

Teillä on hyvät opettajat ja käytännöt, mutta jokaisella lapsella pitäisi olla mahdollisuus taideaineisiin. Olen ymmärtänyt, että näin ei ole kaikkialla.
(Huffington Post 2012b)

Tekstien mukaan suomalaisessa koulutusjärjestelmässä oppilaita ei erotella

luonteenpiirteiden tai taitojen perusteella. Suomessa eri tavalla oppivat ja eri tavalla lahjakkaat lapset ovat kaikki samassa luokassa ilman erottelua taitojen ja oppimiskykyjen mukaan. Esimerkkinä käytetään Auroran koulua Espoossa, jossa opetus on järjestetty integroimalla kaikki oppilaat samaan luokkaan ilman jaottelua eri ominaisuuksien mukaan. Koulu painottaa opetusta niin, että kaikkien lasten kykyjä ja taitoja kunnioitetaan samalla tavoin.

Lapset, joilla on kehitysvamma tai muita puutteita osaamisessa ovat samassa luokassa muiden oppilaiden kanssa.
(Huffington Post 2011e)

Suomi on pärjännyt kansainvälisissä vertailuissa erityisen hyvin siinä, kuinka vähäisiä koulujen väliset oppimistulosten erot ovat. Teksteissä kerrotaan, kuinka suomalaisia kouluja ei ole erikseen jaoteltu hyviin ja huonoihin rinnastamalla Yhdysvaltoihin, jossa koulujen välillä on suuriakin eroja. OECD:n tuloksista ja erityisesti PISA-testeistä on tapana hakea auktoriteettia mielipiteiden tueksi, jolloin Suomen tulokset voidaan rinnastaa muiden maiden vastaaviin. ”Suomessa ei ole todella hyviä kouluja eikä todella huonoja kouluja” on usein käytetty iskulause.

Kaikki kommentoijat eivät kuitenkaan allekirjoita väitettä Suomen laadullisesti keskenään tasaveroisista kouluista. Suomessa vierailut opettaja kertoo tutustuneensa omien sanojensa mukaan sekä hyviin että huonoihin kouluihin ja tavanneensa sekä hyviä että huonoja opettajia.

Tässä artikkelissa ei tule esille, että myös Suomessa opettajien ja koulujen välillä on kasvavia laatueroja. – Vaikka Suomessa on mahtavia opettajia – olen tavannut heidät, siellä on myös monia ei niin mahtavia opettajia.
(Huffington Post 2011e. Lukijan kommentti)

Blogiteksteissä on ihmetelty poikien ja tyttöjen välisiä vähäisiä eroja oppimistuloksissa. Erityisesti matematiikkaa käytetään esimerkkinä oppiaineesta, jossa on totuttu, että pojat ovat siinä tyttöjä parempia, joten tyttöjen matemaattinen kiinnostus ja osaaminen Suomessa on herättänyt huomiota blogiteksteissä. Suomi saa myönteisiä kommentteja työstään sukupuolien tasa-arvon hyväksi, mutta toisaalta sen arvioidaan olevan yksi syy, miksi Yhdysvalloissa opettajia kunnioitetaan vähemmän. Eräs kommentoija nimeää

opettajan ammatin naisvetoiseksi, ja Yhdysvalloissa naisten ammatit saavat tavallisesti vähemmän arvostusta kuin monet miesten suosimat ammatit.

Suomalaisten koulujen samanarvoisuus on saanut yhdysvaltalaiset lukijat pohtimaan oman koulutusjärjestelmänsä tasapuolisuutta. Tasapuolisuuden toivottaisiin ohjaavan myös Yhdysvaltalaista koulutusta. Erityisesti haluttaisiin taata koulutuksen mahdollisuus kaikille taloudellisista lähtökohdista huolimatta. Yhdysvaltalaiset lukijat pohtivat, millaista olisi elää Suomen kaltaisessa tasa-arvoisessa yhteiskunnassa, jossa kaikilla olisi samanarvoiset mahdollisuudet koulutuksen suhteen.

Yhdysvalloissa on tapana nostaa esille huippuosajia ja oppilaiden yksilöllisiä taitoja, kun taas Suomessa oppilaita pyritään käsittelemään tasa-arvoisena ryhmänä. Suomalaisen koulutusjärjestelmän tasa-arvoisuus saa aavistuksen kritiikkiä siitä, että kulttuuriin ei kuulu nostaa esille oppilaiden yksilöllisiä piirteitä ja vahvuuksia. Esimerkkinä käytetään suomalaisen opettajan tyttären kokemusta Yhdysvaltain opettajasta, joka oli kehunut tämän kampausta. Tekstin mukaan suomalainen opettaja ei ikinä sanoisi niin, vaikka se toisikin oppilaalle lisää itseluottamusta. Toisaalta suomalaiseksi itsensä esittelevä keskustelija mainitsee, että Suomessa käydään yhä enemmän keskustelua, kuinka huippusuorittajien kehitykseen ja mahdollisuuksiin pitäisi kiinnittää enemmän huomiota.

6.3.4 Arviointia kehuksesta

Opettajien huono ammatillinen asema, oppilaiden liiallinen kilpailu ja eriarvoisuus ovat Yhdysvaltain koulutusjärjestelmän ydinongelmia. Teksteissä ja kommentteissa tuodaan jatkuvasti esille, kuinka opettajia ei arvosteta tarpeeksi, kuinka oppilaat laitetaan kilpailemaan toisiaan vastaan jo pienestä asti sekä kuinka yksityisen ja julkisen koulutuksen välinen kuilu kasvaa jatkuvasti. Pedagogisessa kehityksessä valtio on takalalla, mutta ohjaa koulutusjärjestelmää tukemalla opettajien koulutusta, luottamalla koulujen autonomiaan ja opettajien ammattitaitoon sekä kitkemällä haitallista kilpailua koulujen ja oppilaiden välillä.

Opettajien vähäisen arvostuksen syyksi nähdään jo aiemmin mainitut luottamuksen puute sekä opettajainkoulutuksen heikko taso. Suomalaisten opettajien arvostuksen vuoksi opettajat esimerkiksi pysyvät ammatissaan Yhdysvaltain opettajia pidempään. Suomalaisten opettajien kunnioitus ja arvostus ilahduttaa lukijoita, ja sitä toivottaisiin myös Yhdysvaltoihin, mutta luonnollisesti se edellyttäisi, että opettajiin pitäisi luottaa enemmän ja heidän koulutukseensa panostaa lisää.

Oppituntien yhteydessä ongelmaksi nousee se, ettei Yhdysvaltain oppilailta nähdä olevan tarpeeksi vapaa-aikaa ja leikkiä päivissään johtuen koulupäivien pituudesta, kotitehtävien runsaasta määrästä ja kilpailun ilmapiiristä. Näitä oloja toivottaisiin omaksuttavan Suomesta, sillä jos esimerkiksi kilpailusta luovuttaisiin, uskottaisiin sen vaikuttavan myönteisesti opetusympäristön ilmapiiriin ja oppimistuloksiin.

Yhdysvalloissa vallitsee suuri epätasa-arvo siinä, minkä tasoista koulutusta oppilaiden on mahdollista saada. Tähän on syynä se, että Yhdysvalloissa raha ratkaisee koulutuksen tason. Kulttuurissa halutaan myös nostaa huippuosajia esille muiden kustannuksella. Suomessa sen sijaan kaikkia oppilaita pyritään kohtelemaan tasa-arvoisesti varallisuuteen tai yksilöllisiin kykyihin katsomatta eikä kouluja ole jaoteltu erikseen hyviin ja huonoihin. Tämäkin aiheuttaa tosin ristiriitaisia väittämiä kuten myös se, olisiko huippuosajille kuitenkin syytä antaa enemmän huomiota. Tasa-arvoisuutta toivottaisiin enemmän ohjaamaan Yhdysvaltain koulutusjärjestelmää erityisesti varallisuudessa.

Suomalaiset opettajat nostetaan arvostettuun asemaan, mikä edustaa vastakohtaa Yhdysvaltain opettajille. Opettajia kuvataan oman alansa eksperteiksi, joilla on aitoa kiinnostusta kehittää opetusta ja huolehtia lasten oppimisesta. Oppilaat taas saavat opetuksen kautta ja opetuksen ulkopuolella nauttia lapsuudestaan ja leikistä, ilman huolta kilpailusta. Tasa-arvoisuus toistuu jatkuvasti suomalaisen koulutusjärjestelmän kulmakivenä niin opetusmahdollisuuksissa, oppimistilanteissa kuin oppimistuloksissakin. Myös kommentoissa toistuu innostusta liittyen juuri näihin asioihin ja toiveita omaksua nämä osaksi Yhdysvaltain koulutuskeskustelua.

Tekstien luoman suomalaisen koulutusjärjestelmän positiivisen mielikuvan vuoksi pedagogisen kehyksen voidaan nähdä tukevan hyvin Suomen brändityötä. Suomalaisuuden erinomaisuutta horjutetaan ja kyseenalaistetaan tässäkin kehyksessä lähinnä silloin, kun kommentoijat toteavat maiden olevan yhteiskunnallisilta oloiltaan hyvin erilaisia ja löytävät syytä esimerkiksi sille, miksi suomalaisten opettajien on helpompi saada eliittiammatillaisen maine kuin yhdysvaltalaisien opettajien. Vaikka tasa-arvon periaatteet aiheuttavat ihailua, kyseenalaistetaan tätä kuitenkin pohtimalla, josko yksilöllisiin huippusuorittajiin tulisi kiinnittää enemmän huomiota myös Suomessa. Yllättäen brändityön tavoitteen heikentävänä tekijänä voidaan nähdä myös suomalaiset kommentoijat, jotka käyvät usein korjaamassa tekstissä esiintyviä seikkoja, liittyen esimerkiksi siihen, kuinka Suomessakin kilpailu on lisääntymässä. Toisaalta brändin tulee perustua maan aitoihin vahvuuksiin, joten faktojen tarkennus voidaan myös nähdä eräänlaisena brändityönä.

Teksteissä pyritään hyödyntämään Suomen koulutuspolitiikkaa Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa vastakkainasettelulla ja esimerkeillä erityisesti pedagogisissa käytännöissä. Tekstien argumentointi ajaa politiikkaa, jossa opettajat saisivat enemmän arvostusta, oppilaat nauttia pidempään kilpailuvapaasta ympäristöstä ja tasa-arvoiset mahdollisuudet paranisivat. Koska teksteissä käy vahvasti ilmi, kuinka huono tilanne on Yhdysvalloissa ja kuinka onnistunut Suomen koulutusjärjestelmän tilanne on voidaan katsoa, että pedagogisessa kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmän käyttö välineenä Yhdysvaltain koulutuspoliittisessa keskustelussa on varsin onnistunutta. Kuten valtiollisessa kehyksessä, myös tässä kehyksessä painotetaan maiden erilaisuutta, mutta koska painotus on ennen kaikkea asenteissa ja suhtautumistavoissa, on hankalaa löytää syytä, miksi suurinta osaa kehyksen seikoista ei voitaisi omaksua myös Yhdysvaltoihin.

6.4 Maantieteellinen kehys

Tässä kehyksessä suomalaista koulutusjärjestelmää tarkastellaan maantieteellisesti kaukaisena ja monin tavoin etäällä Yhdysvalloista. Suomen pientä kokoa, kaukaista sijaintia ja kylmää ilmastoa pidetään selittävinä tekijöinä koulutuksen korkealle tasolle. Käsittelen tässä kehyksessä myös Suomen koulutusjärjestelmän historiaa, sillä se on

olennainen osa aineistoa ja siksi mainitsemisen arvoinen. Koulutusjärjestelmän historia soveltuu parhaiten tämän kehyksen alle, sillä myös se on maalle ominainen muuttumaton seikka. Erityisesti Suomen aikaisempaa koulutusjärjestelmän tasoa verrataan usein siihen, mikä taso Yhdysvalloissa vallitsee tällä hetkellä. Maantieteelliseen kehykseen kuuluu myös ajatus järjestelmän hallittavuudesta väestön pienuuden ja etnisen homogeenisyyden vuoksi.

Maantieteellinen kehys eroaa muista kehyksistä siinä, ettei sen kautta pyritä hakemaan esimerkkiä Suomen koulutusjärjestelmästä, vaan enemmänkin haetaan syitä, miksi Yhdysvaltain tämänhetkissä koulutustoiminnoissa ei välttämättä itsessään ole vikaa, vaan Suomen menestys johtuu maalle ominaisista seikoista, jotka eivät ole minkään nerokkaiden toimintojen ansiota ja joita ei olisi edes mahdollista omaksua Yhdysvaltoihin. Poikkeuksena ovat historiallinen näkökulma sekä maahanmuuttajien määrä. Vertaamalla Yhdysvaltain nykyistä koulutuksen tilannetta Suomen aikaisempaan pyritään osoittamaan, että toimintatapojen omaksuminen saattaisi olla mahdollista ja järkevää. Vaikka maahanmuuttajien vähäisellä määrällä pyritään myös selittämään Suomen menestystä, halutaan sen kautta lisäksi herättää keskustelua siitä, onko Yhdysvalloissa liikaa maahanmuuttajia ja miten heidän koulutukseensa tulisi panostaa.

6.4.1 Vaikeuksista selviytynyt kylmä ja pieni maa

Blogiteksteissä muistutetaan, että suomalainen koulutusjärjestelmä on kokenut myös vaikeita aikoja, jotka nimetään kriiseiksi. Teksteissä mainitaan usein Suomen koulutuksen olleen aiemmin huomattavasti huonotasoisempi, mutta kekseliäiden ratkaisujen vuoksi koulutus saatiin uuteen nousuun, ja Suomi nousi koulutuksen johtavaksi maaksi. Muutosprosessia kuvataan merkittäväksi ja nykytilannetta yhdeksi maailman parhaista koulutusjärjestelmistä. Yhtenä esimerkkinä käytetään 1970-luvun alun tilannetta, jolloin hallitus päätti, että maan köyhyydestä huolimatta tulisi parantaa kouluja ja pyrkiä saamaan talous nousuun, jossa myös onnistuttiin. Suomen koulutusjärjestelmän aikaisempaa kehnoa tasoa pidetään yleisesti yllättävänä. Oletusajatuksena on, että lukijat eivät välttämättä arvaa, että suomalainen koulutusjärjestelmä on aiemmin ollut varsin keskinkertainen.

Suomen koulut eivät aina ole olleet niin menestyneitä. 1960-luvulla ne olivat parhaimmillaan keskinkertaisia. Vuonna 1971 hallituksen komissio päätti, että talous olisi nykyaikaistettava ja näin voitaisiin tehdä vain parantamalla kouluja, huolimatta siitä kuinka köyhä maa oli resursseiltaan. Hallitus päätti pienentää luokkakokoja, nostaa opettajien palkkoja ja vaatia, että vuoteen 1979 mennessä kaikki opettajat olisivat suorittaneet ankaran maisterin tutkinnon.
(Huffington Post 2011b)

Suomalaiset kommentoijat tuntevat kansallisylpeyttä kotimaastaan ja myötäilevät muiden lukijoiden kehuja. Eräs vanhempi suomalaislukija kuvailee itseään rutiköyhäksi sotalapseksi ja kertoo omasta kokemuksestaan suomalaisen koulutusjärjestelmän oppilaana. Hän havainnollistaa tasa-arvon merkitystä käyttäen esimerkiksi tuttua iskulausetta ”Suomessa koulutus on sijoitus tulevaisuuteen”. Myös teknologian yhteydessä tuodaan esille suomalaisen koulutuksen muutosprosessia, jossa teknologian suhteen ei aiemmin ole oltu kovin edistyksellisiä.

Useat kommentoijat ovat uteliaita, millaiset poliittiset olot Suomessa vallitsivat uudistusten aikaan 1970-luvulla. Kysymyksen taustalla on rinnastus Yhdysvaltojen tämän päivän tilanteeseen. Eräs lukija vertaa Yhdysvaltojen koulutuksen nykytilannetta Suomen aikaisempaan ja uskoo, että juuri siitä syystä Suomen koulutusjärjestelmä voisi olla relevantti esimerkki Yhdysvalloille. Tästä näkökulmasta katsottuna on nurinkurista, kun Pasi Sahlberg toteaa monien suomalaisten koulutuskäytäntöjen olevan alun perin Yhdysvalloilta lainattua.

Teksteissä liitetään Suomi usein kylmään ilmastoon. Eräs kommentoija epäilee humoristisesti kylmyyden olevan syy Suomen menestykseen, sillä silloin lapsilla ei ole muuta tekemistä kuin lukea sisällä läksyjä. Kärjistettynä kylmyys nähdään kommentoijien kesken jopa ainoana Suomen huonona puolena. Suomen pieniä luokkakokoja ihannoiville kommentoijille tarkennetaan, että Suomessa syntyy suhteessa melko vähän lapsia, jolloin luokkakoot on kirjoittajan mukaan helppoa pitää pieninä. Tässä perustelussa ei oteta huomioon sitä, että jos lapsia syntyy vähän, niin oletettavasti myös opettajia on vähemmän.

Miksi niin monet parhaimmat paikat ovat niin pirun kylmiä?

Onko valaistuminen seurausta loputtoman kylmän talven kurjuuden kärsimisestä?

(Huffington Post 2011f. Lukijan kommentti)

Toinen lukija muistaa myös mainita Suomen vahvan tarinankerronnan perinteen, jonka hän rinnastaa erinomaiseen luku- ja kirjoitustaitoon. Eräs kommentoija tuo tosin esille, kuinka suomen kielessä sanat lausutaan kuten ne kirjoitetaan, jolloin lukemaan oppiminen on helpompaa kuin englannin kielessä huolimatta siitä, että suomen kieltä pidetään yleisesti todella vaikeana oppia. Myös Suomen kokoa verrataan usein Yhdysvaltain yksittäisiin osavaltioihin.

Suomalaisten koulutusjärjestelmää ei voida kopioida, jos ei kopioida myös kieltä. Sanat kirjoitetaan ja lausutaan samalla tapaa, ja siksi myöskään tavauskilpailuja ei järjestetä. Noin puolet lapsista osaavat lukea ennen kuin menevät ensimmäiselle luokalle helpon lukemisen vuoksi. Suomen kieli antaa suuren edun ja selittää osaltaan, miksi ruotsia puhuvat lapset (Suomessa) pärjäävät PISA-testeissä huonommin, huolimatta pienestä luokkakoosta.

(Huffington Post 2011f. Lukijan kommentti)

Toisaalta toinen lukija kyseenalaistaa suomalaisten älykkyyden sillä perusteella, ettei hän ole tietoinen suomalaisista keksinnöistä tai taiteesta ja kulttuurista rinnastamalla suomalaisen osaamisen esimerkiksi siihen, milloin ihmiset maailmalla viimeksi jonottivat suomalaiseen elokuvaan. Pitääkin paikkansa, että teksteissä tuodaan vain harvoin tuodaan esille suomalaisia populaarikulttuurin innovaatioita, mutta esimerkiksi Angry Birds mainitaan muutaman kerran. Ehkä tekstin argumentit suomalaisen koulutusjärjestelmän korkealaatuisuudesta saisivatkin lisää vakuuttavuutta, jos tekstissä tuotaisiin enemmän esille suomalaisen osaamisen aikaansaamia konkreettisia asioita.

Toinen suomalainen kommentoija valottaa keskustelijoita siitä, mihin suomalainen kyky luoda uusia ratkaisuja ja selviytyä kriiseistä perustuu. Kirjoittajan mukaan vähäisistä resursseista huolimatta nöyräksi maaksi nimetty Suomi tulee toimeen esimerkiksi yhteistyön voimalla.

Olemme pieni maa, jolla on hyvin rajalliset resurssit, täällä on kylmää ja suurin osa metsää. Mutta pieneksi maaksi olemme saavuttaneet paljon. – Olemme melko nöyriä, mutta tulemme toimeen. Tämä näkyy myös koulutuksessa, haluamme menestyä ja yritämme tehdä sen yhdessä.

(Huffington Post 2011c. Lukijan kommentti)

6.4.2 Homogeeninen väestö

Kommenteissa todetaan useasti Suomen ja Yhdysvaltain väestön eroavaisuudet. Erityistä huomiota saa Suomen maahanmuuttajien vähäinen määrä, joista on etsitty syitä Suomen pärjäämiseen. Erään kommentoijan mukaan homogeeninen väestö vaikuttaa siihen, että ihmiset ajattelevat suuremmalla todennäköisyydellä samalla tavoin, jolloin toimintatapoihin on helpompaa saada yhteisymmärrys.

Diversiteetti siellä on lähellä nollaa, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki ajattelevat samalla tavalla... Paljon helpompaa päästä yksimielisyyteen siitä, mitä tehdään.
(Huffington Post 2012a. Lukijan kommentti)

Henna Virkkusen haastattelussa käytetty ”Suomessa ei ole paljon maahanmuuttajia” -virkkeestä tulee iskulause, jolla usein perustellaan Suomen menestystä kommenteissa huolimatta siitä, että tekstissä Virkkunen toteaa, että maahanmuuttajia tulee koko ajan enemmän myös Suomeen ja jo tällä hetkellä haasteita aiheuttavat esimerkiksi maahanmuuttajalasten oman äidinkielen opettaminen. Virkkunen arvioi, että Helsingissä opetetaan jopa yli neljääkymmentä äidinkieltä. Kommentoijat kirjoittavat tästä huolimatta, että Yhdysvaltojen koulutus kohenisi huomattavasti, jos myös Yhdysvaltain oppilaat ja opettajat olisivat ”yhtä rotua”, kuten Suomessa.

Kommenteissa on usein selitetty Suomen koulutusmenestystä maahanmuuttajien vähäisellä määrällä. Samasta syystä monet ovat myös haluttomia pitämään Suomea relevanttina koulutuksen esimerkkinä Yhdysvalloille. Maahanmuuttajien määrästä keskustellaankin kommenteissa melko paljon. Eräs kommentoija täsmentää väitettä maahanmuuttajien vaikutuksesta PISA-testeihin tuomalla mukaan keskusteluun Suomen naapurimaan Norjan maahanmuuttajamäärät. Norja ja Suomi ovat keskustelijoiden näkökulmasta hyvin samankaltaisia kooltaan ja yhteiskunnallisilta rakenteiltaan. Norjassa tosin on enemmän maahanmuuttajia, ja PISA-tulokset ovat samaa tasoa Yhdysvaltain kanssa. Tästä vedetään johtopäätöksiä, että maahanmuuttajien määrällä on laskeva vaikutus PISA-tuloksiin. Toinen keskustelija tosin huomauttaa, että Norjassa kouluja myös johdetaan samaan tapaan kuin Yhdysvalloissa.

Kirjoitukset suomalaisesta koululuokasta, joka on täynnä erilaisia lapsia ei tee vaikutusta kaikkiin keskustelijoihin, sillä Yhdysvaltoihin verrattuna Suomen yhteiskuntaa pidetään hyvin yhtenäisenä. Eräs keskustelija toteaa Suomessa olevan vain noin viisi mustaa ihmistä. Eräs lukija jopa kutsuu Suomea ”planeetan valkoisimmaksi paikaksi”. Suomessa ei myöskään nähdä olevan Yhdysvaltojen kaltaisia historiallisia etnisiä jännitteitä. Maahanmuuttajien vähäisen määrän nähdään kytkeytyvän myös muihin koulutusjärjestelmän asioihin. Eräs kommentoija kutsuu maahanmuuttajia ”laittomiksi alieneiksi”, joiden kouluttaminen ja rahoittaminen vaatii kansalaisten ja opettajien aikaa ja rahaa. Kirjoittajan mukaan Yhdysvalloissa tämä on tuttua, mutta Suomessa ei.

Suomessa on hyvin homogeeninen populaatio ilman historiallisia etnisiä jännitteitä kuten meillä Yhdysvalloissa. Kyllä, voimme yrittää omaksua heidän parhaimpia käytäntöjään, mutta on käytännössä mahdotonta vertailla Suomen ja Yhdysvaltain koulutuksen tuloksia.

(Huffington Post 2011a. Lukijan kommentti)

Katso tarkasti luokkakuvaa ja kerro, miten se eroaa Yhdysvaltain kouluista. Vastaus selittää erilaiset pisteet. Vihje: ”Meillä Suomessa ei ole ollut kovin paljoa maahanmuuttajia.”

(Huffington Post (2011a). Lukijan kommentti)

Suomen ja Yhdysvaltain väestön eroavaisuus saa erään kommentoijan pitämään vertailua jopa niin tarpeettomana, että hän käskää Huffington Postia lopettamaan tämänkaltaisten artikkelien kirjoittamisen ja rinnastaa tekstin myös median muihin artikkeleihin, jossa hänen mukaansa ei myöskään oteta huomioon olennaisia yksityiskohtia.

Lopettakaa näiden artikkelien kirjoittaminen. Vertailkaa Suomen kouluja parhaiten pärjääviin, kokonaan valkoisten hyvinvoivien (ylemmän keskiluokan) kouluihin ja silloin vertailu olisi realistisempi ja keskustelun arvoinen. Kuten monissa HuffPo:n artikkeleissa, myös tässä on täysin jätetty huomioimatta yksityiskohdat.

(Huffington Post (2012a. Lukijan kommentti)

Moni keskustelija pyrkii myös korjaamaan keskustelijoiden käsitystä Suomen maahanmuuttajamäärästä. Maahanmuuttajien määrä lisääntyy enenevässä määrin myös Suomessa ja aiheuttaa haasteita kielellisesti ja kulttuurisesti. Eräs kommentoija

toteaakin, että maahanmuutto-argumentti toimii vain vertailtaessa planeetan kaukaisimpiin alueisiin. Myös Auroran kouluun liittyvässä blogitekstissä tuodaan esille Suomen maahanmuuttajaoppilaiden määriä, jotka ovat nykyisin joissain kouluissa yli neljänneksen oppilaista.

Jos siellä on vain muutamia maahanmuuttajia, miksi Suomi käyttää rahaa opettaakseen lapsille 44:ää eri kieltä? Virkkunen myös sanoo, että joissakin kouluissa on 30 prosenttia maahanmuuttajalapsia.

(Huffington Post 2011a. Lukijan kommentti)

6.4.3 Arviointia kehyksestä

Maantieteellisessä kehyksessä tarkastellaan Suomen koulutusjärjestelmää maahan sidottujen pysyvien seikkojen kautta, jotka tulevat erityisesti ilmi kommentteissa. Kehyksessä nähdään, että maan muuttumattomilla tunnuspiirteillä kuten historialla, ilmastolla ja kielellä on suuri vaikutus koulutukseen. Myös väestöllisen rakenteen muuttumisen voidaan katsoa olevan Yhdysvaltoihin verrattuna staattinen ainakin lyhyellä tähtäimellä. Verrattuna muihin kehyksiin maantieteellisessä kehyksessä tuodaan huomattavasti enemmän esille asioita, joiden siirtäminen toiseen maahan ei ole pelkästään hankalaa vaan enimmäkseen mahdotonta. Yhdysvalloilla on hyvin erilainen historia, ja lisäksi maa on kooltaan suuri ja siellä on paljon etnisiä eroja, joten tehokkaan järjestelmän rakentamisen ei nähdä olevan yhtä helppoa kuin Suomessa. Edellä mainittuja seikkoja voidaankin käyttää selittävinä tekijöinä Yhdysvaltain huonoille tuloksille, sillä koulutustoimintojen päätöksentekijöillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa niihin. Maantieteellisessä kehyksessä tulee esiin ajatus siitä, että hyvinvointivaltiolliset ideat eivät ole automaattisesti universaaleja.

Maantieteellisessä kehyksessä korostuvat Yhdysvaltain koulutuksen ongelmien havainnoinnin sijaan Suomen koulutusta selittävät tekijät, joita ei pidetä verrannollisina Yhdysvaltoihin. Vaikka Suomen koko, kieli ja kylmä ilmasto nähdäänkin koulutukseen vaikuttavina tekijöinä, ei Yhdysvaltojen vastaavia asioita kuitenkaan koeta varsinaisesti ongelmina, jolloin Suomesta ei pyritä hakemaan myöskään apua. Suomen koulutusjärjestelmän historia tosin tuntuu herättävän hieman samaistumisen aihetta ja pohdintaa, josko maissa ja koulutusjärjestelmissä kuitenkin olisi jotakin samankaltaista.

Suomen kokoon liittyy osaltaan myös yhtenäinen väestö, jonka nähdään helpottavan koulutuksen oloja, sillä koulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen on vaivattomampaa. Monikulttuuristen ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden suuri määrä nähdään ongelmaksiksi Yhdysvaltain koulutukselle, sillä se vaatii paljon kansalaisten ja opettajien aikaa ja rahaa. Tässäkään ratkaisua ei varsinaisesti löydetä Suomesta, sillä missään vaiheessa ei ehdoteta, että Yhdysvaltojen pitäisi rajoittaa maahanmuuttajien määrää. Teksteissä vain todetaan, että tämän uskotaan olevan taas yksi etu, miksi Suomi pärjää koulutuksessa ja Yhdysvallatkin pärjäisi paremmin, jos siellä olisi samankaltainen tilanne. Vastakkaisesti ei myöskään kritisoida, että Suomen tulisi ottaa enemmän maahanmuuttajia, vaan pidetään luonnollisena, että pienessä maassa on vähemmän monikulttuurisuutta.

Suomi saa kehuja keskinkertaisen koulutusjärjestelmän ympärikäntämisestä, ja tämä on myös seikka, joka aiheuttaa eniten ylpeyttä suomalaisissa kommentoijissa, jotka tarkentavat mielellään Suomen pitkää tietä koulutuksen esimerkkimaaksi. Kehyksessä suomalaiset kommentoijat toimivatkin erityisen hyvin positiivisen brändimielikuvan rakentajina. Brändikuvan rakentamista kuitenkin häiritsee koulutusjärjestelmän menestyksen selittäminen maantieteellisillä ja väestöllisillä eroilla, joihin ei ole juuri voitu vaikuttaa. Tällöin Suomen koulutusjärjestelmän erinomaisuuden ei nähdä olevan kytköksissä esimerkillisiin toimenpiteisiin vaan enemmänkin helpommin käsiteltävissä oleviin yhteiskunnallisiin oloihin.

Vaikka perustelut Suomen ja Yhdysvaltain eroista ja vaikeudesta omaksua toisen maan ominaisuuksia ovat aukottomia, voidaan kuitenkin pohtia, kuinka uskottavia argumentit ovat Suomen koulutusmenestyksen kannalta. Uskotaanko esimerkiksi kylmällä ilmastolla todella olevan suuri merkitys oppimiselle vai onko kyseessä vain tehokeino alleviivata maiden eroja? Pienen maan helpommin hallittavan oppilasmääränkin perustelu ontuu siinä, että jos oppilaita on vähemmän, niin näin on oletettavasti myös opettajia. Suomen ainutlaatuinen kieli taas aiheuttaa oppilaille enemmän paineita opetella muita kieliä. Lisäksi teksteissä myönnetään suomen kielen olevan englantia hankalampi maahanmuuttajille. Myös homogeenisyyden argumentti on jossain määrin kyseenalainen, sillä Suomessa kaikki lapset menevät samoihin peruskouluihin

taustastaan tai henkilökohtaisista kyvyistään tai luonteenpiirteistään huolimatta, jolloin yksittäinen luokka saattaa olla Yhdysvaltain tiettyä luokkaa heterogeenisempi.

On myös mielenkiintoista pohtia, missä tarkkaan ottaen nähdään ongelma maahanmuuttajien ja muun monikulttuurisen väestön koulutuksessa. Jos monikulttuurisuuden nähdään olevan este koulutusjärjestelmän menestymiselle, sisältääkö tämä vihjauksia siitä, että kommentoijat kokevat monikulttuurisen väestön jollain lailla heikompiteoiseksi? Maahanmuuttajilla on ymmärrettävästi haasteita sopeutua uuden maan kieleen ja opetuskulttuuriin, mutta olisiko tässäkin kyse siitä, että maahanmuuttajien sopeuttamiseen pitäisi panostaa enemmän? Teksteissä tuodaan esille, kuinka Suomessa pyritään tarjoamaan kaikilla maahanmuuttajille mahdollisuutta opiskella omalla kielellään, mikä vaikuttaisi tulevan monelle keskustelijalle yllätyksenä.

Poliittisten tavoitteiden ajaminen toimii kehyksessä huonosti, sillä kritiikki Yhdysvaltojen koulutusjärjestelmää kohtaan ja ylistys Suomen koulutusjärjestelmää kohtaan ovat tekstin mukaan kumottavissa maan erilaisilla oloilla. Toisaalta erityisesti kommentteissa Suomen menestystä selitetään juuri näillä muuttumattomilla oloilla, joilla ei nähdä olevan mitään tekemistä koulutuspoliittisten päätösten kanssa. Tästä syystä maantieteellinen kehys ajaa hieman Yhdysvaltain koulutuksen nykyisiä elementtejä, sillä kehyksessä ei tule ilmi, että koulutuksen huono menestys johtuisi nykyisistä koulutustoimenpiteistä vaan nimenomaan maalle ominaisista, muuttumattomista seikoista. Vaikka kehys ei varsinaisesti perustele Yhdysvaltain nykyisiä koulutuskäytäntöjä toimiviksi, ei se myöskään tee näin Suomen vastaaville käytännöille liittämättä niitä väestöön, kieleen, kokoon tai historiaan. Yhdysvaltain koulutustoimijoiden on siis helppo ikään kuin ”nostaa kädet pystyyn” ja osoittaa Suomella olevan lähtökohtaisia etuja koulutuksessa menestymiseen. Näiden seikkojen merkitystä on hankala lähteä kyseenalaistamaan, sillä maiden kokoja ei voi yhtäkkiä muuttaa tai kieliä vaihtaa keskenään.

Vaikka Suomen koulutusjärjestelmän historia nähdään maalle ominaisena, käännetään tilanne monissa teksteissä nurinkuriseksi Yhdysvaltain historian kannalta, jolloin esimerkin noudattaminen olisikin mahdollista. Tämä vahvistaa hieman poliittisten

toimenpiteiden omaksumista, ja saa lukijan pitämään Suomen koulutusjärjestelmää sittenkin relevanttina esimerkkinä Yhdysvalloille maiden erilaisuudesta huolimatta. Myös maahanmuuttaja-argumentilla pyritään tekemään selväksi, että asialla on vaikutusta koulutusjärjestelmään, ja se pitäisi huomioida jollakin tapaa. Tekstissä mainitaan jo, että maahanmuuttajaoppilaat vievät paljon aikaa ja rahaa, mutta toisaalta teksteissä käy ilmi, että Suomessa tarjotaan maahanmuuttajaoppilaille oman äidinkielen opetusta ja vielä vähemmällä rahalla kuin Yhdysvalloissa.

6.5 Vaikutus julkiseen keskusteluun

Blogitekstien kommenttien keskustelu on pääosin hyvin asiallista, mikä johtuu todennäköisesti siitä, että monet kommentoivat tekstejä omalla nimellään. Huffington Post myös moderoi kommentteja. Paikoitellen keskustelu kiihtyy, ja kirjoittajat käyttävät esimerkiksi isoja kirjaimia. Keskustelun kieli on kuitenkin koko ajan siistiä.

Kommentoijat koostuvat pääosin lukijoista, jotka ovat tyytymättömiä Yhdysvaltain koulutusjärjestelmään. Syypäiksi löydetään niin opettajia, poliitikkoja kuin vanhempiakin. Kommentit ovat huomattavasti blogitekstejä kriittisempiä Yhdysvaltain koulutusjärjestelmää kohtaan. Joskus kommentit ovat tosin myös hyvin kriittisiä tekstejä kohtaan, eivätkä kommentoijat ymmärrä, miksi Huffington Post julkaisee koulutusaiheisia artikkeleja niin erilaisesta maasta kuin Yhdysvallat. Eräs kommentoija kokee, että tekstien tarkoitus on vain osoittaa Yhdysvaltain koulutuksen heikkoja kohtia ja saada läpi teksteissä esiteltyjä ideoita.

Kommenteissa pyritään usein kyseenalaistamaan mainittuja asioita tai kirjoittajan tapaa käsitellä aihetta. Blogitekstejä arvostellaan esimerkiksi yksinkertaistamisesta. Eräs lukija toivoo, että Yhdysvaltojen koulutuksen ongelmia katsottaisiin syvemmillä. Yhdysvaltalaista koulutusjärjestelmää kuvaillaan esimerkiksi ”kieppuvaksi syöksykierteeksi”, johon lukija kokee kirjoittajan etsineen tekosyitä Suomen koulutusjärjestelmää hyödyntämällä. Lukijat nimeävät suomalaiset järkeviksi, mutta toteavat, että Suomi ei ole täydellinen ja monia asioita liioitellaan. Eräs kommentoija

myös huomauttaa, kuinka ulkomaalaiselle toimittajalle ei varmasti esiteltäisikään koulutusjärjestelmän ongelmakohtia.

Maahan matkustavalle journalistille ei näytetä heikkoja kohtia (underbelly).
(Huffington Post 2011e. Lukijan kommentti)

Olen varma, että tämä Yhdysvaltain ja Suomen koulutussaavutuksien erojen tarkastelu yksinkertaistaa, ja on selvää, että kirjoittaja etsii mahdollisia tekosyitä tämän maan koulutusprosessin kieppuvalle syöksykierteelle.
(Huffington Post 2011f. Lukijan kommentti)

Suuri osa viesteistä on myönteisiä ja koostuu esimerkiksi ihailevista huudahduksista, Suomen yleisestä kehumisesta ja muuttohalujen ilmaisemisesta. Suomi nimetään koulutuksen ihannemaaksi. Eräs lukija pohtii, miten niin helpoissa oloissa voidaan saavuttaa kaikki tarvittava. Moni lukijoista näkee blogiteksteissä paljon hyödyllisiä asioita, joista Yhdysvallat voisi ottaa mallia. Erojen sijaan tulisi keskittyä siihen, mitä olisi mahdollista oppia. Suomen kuvataan menestyvän esimerkiksi siksi, että Suomi kiinnittää maan itsetunnon sijaan huomiota menestymiseen.

Olen kateellinen. Kuinka kauan minulla menee oppia suomea? (Ja onko siellä yhtään sinkkua eurooppalaista naista, joka haluaisi mennä naimisiin californialaisen opettajan kanssa?)
(Huffington Post 2011a. Lukijan kommentti)

Suomen koulutustoimintoja ihaillaan sen verran, että eräs lukija on kirjoittanut isolla kirjaimilla käskyn omaksua Suomen koulutusjärjestelmän parhaat keinot. Ollaanko Yhdysvalloissa niin laiskoja ja nukuksissa huomaamaan, mitä innovatiivinen koulutusjärjestelmä tarvitsee, lukija kysyy. Suomen edistyksellisyys on jotain, mihin Yhdysvallat ei ole monen kommentoijan mielestä vielä päässyt. Huffington Post saa myös kehuja siitä, että vihdoinkin joku media ymmärtää, että ratkaisuja koulutukseen voidaan etsiä muista maista ja että uusien koulutusmallien sijaan tulisi hyödyntää jo valmiiksi toimivia kansainvälisiä malleja.

On mukavaa nähdä, että media vihdoin ymmärtää, että koulutuksen ongelmiin on ratkaisuja. Meidän ei tarvitse keksiä pyörtää uudestaan, vaan katsoa, kuka tekee sen oikein ja jäljitellä heitä.
(Huffington Post 2012a. Lukijan kommentti)

Osa kommentoijista toivoisi Yhdysvaltojen muistuttavan Suomea myös muutenkin kuin vain koulutuksen osalta. Maiden välisten eroavaisuuksien ei aina nähdä olevan este koulutusmallin hakemiselle. Jotkut lukijoista kokevat Suomen koulutusjärjestelmän mielenkiintoiseksi ilmiöksi itsessään, ilman sen suurempi yhteyksiä Yhdysvaltojen koulutukseen. Jotkut lukijoista pitävät tärkeänä pelkästään sitä, että kasvattavat ymmärrystään Suomen koulutusjärjestelmästä.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä todetaan olevan hyviä ratkaisuja, mutta niiden hyödyntäminen Yhdysvalloissa jakaa mielipiteitä kommentoijien kesken. Moneen otteeseen Suomen ja Yhdysvaltojen todetaan olevan maina niin erilaisia, ettei suomalainen koulutusjärjestelmä ole hyvä esimerkki Yhdysvalloille. Keskustelijat ihmettelevät, eikö parempaa esimerkkiä löytyisi omasta maastakin, jossa suinkaan kaikkia kouluja ei pidetä toivottomina tai Kanadasta, joka pärjää myös hyvin koulutusvertailuissa ja on rakenteellisesti Yhdysvaltoja lähempänä. Osa kommentoijista myös toteaa, ettei Suomen koulutusjärjestelmä blogitekstien hehkutuksesta huolimatta edusta mitään uusia tai nerokkaita ratkaisuja.

En ymmärrä, mikä tässä on uutta tai mitkä näistä asioista ovat johtaneet "uudistukseen" (verrattuna asioihin, jotka ovat olleet olemassa jo jonkun aikaa).

(Huffington Post 2011e. Lukijan kommentti)

Yhdysvaltojen ei kuitenkaan uskota ottavan oppia Suomelta, vaikka monet lukijat tunnustavatkin koulutusjärjestelmän toiminnan erinomaiseksi. Erään lukijan mukaan Yhdysvaltojen kansallispiirteisiin kuuluu, että muiden maiden ei sallita antavan neuvoja siitä, miten asiat kannattaa tehdä eikä Yhdysvalloilla ole tapana alistua muiden maiden oppilaiksi. Yhdysvallat on tottunut olemaan itse se maa, jota ihailaan.

Jotakin tässä maassa täytyy muuttua, vaikka luulen, että sille olisi paljon vastutusta, sillä me olemme kulttuuri, jossa on opittu, että meitä ihailaan.

(Huffington Post 2011e. Lukijan kommentti)

En ymmärrä, miksi Huff Post jatkaa Suomen koulutustoimintojen hehkuttamista. Korporatiivisten Yhdysvaltojen ja heidän opetusministeriön käytyreillä ei ole minkäänlaista kiinnostusta siihen, mitä Suomessa tehdään tai oppia heidän toiminnoistaan.

(Huffington Post 2011c. Lukijan kommentti)

Joskus blogiteksteissä ja erityisesti kommentteissa ollaan kiinnostuneita Suomesta ja Suomen koulutusjärjestelmästä ilman erityisempää agenda, sen omien erityisten kansallispiirteiden vuoksi. Tämä näkyy enemmän kommentteissa, jolloin keskustelu eksyy helpommin aiheesta, mutta toisaalta blogiteksteissä ollaan epäsuorempia, jolloin on hankalampaa päätellä, onko kyseessä puhdas kiinnostus Suomea kohtaan vai onko taustalla ajatus Suomen hyödyntämisestä Yhdysvaltain koulutuspolitiikassa.

7 YHTEENVETO JA LOPPUPOHDINTAA

Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää, mistä näkökulmista suomalaista koulutusjärjestelmää on käsitelty Huffington Postin blogiteksteissä ja blogitekstien kommentteissa. Aineistosta erottui selkeästi aihepiireiltään kolme eri kehystä, joista teen päätelmiä tässä luvussa. Käsittelen myös tekstien Yhdysvaltain koulutuspoliittisten tavoitteiden ajamista sekä vaikutusta Suomen maabrändille.

Analysoin Huffington Postissa vuosina 2011-2013 julkaistuja blogitekstejä ja kommentteja kehysanalyysin avulla. Tutkin, mitkä olivat hallitsevimmat kehykset, mitä asioita kuhunkin kehykseen liittyi ja miten blogitekstin kehykset vaikuttivat vastaanottoon analysoimalla, miten kehykset näkyvät blogitekstien kommentteissa. Aineiston ja tutkimuskirjallisuuden avulla pohdin, miten kehykset ovat muodostuneet.

Erottelin Huffington Postin blogiteksteistä kolme eri kehystä, miten Suomen koulutusjärjestelmää on käsitelty. Kehykset olivat: valtiollinen kehys, pedagoginen kehys ja maantieteellinen kehys.

Valtiollisessa kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmää käsiteltiin tarkastelemalla Suomen valtion toimintakykyä koulutuksen edellytysten tarjoamisessa. Kehykseen liittyy ajatus, että Yhdysvaltain yhteiskuntaa voidaan muuttaa poliittisin keinoin ja että valtiolla on suuri rooli muutoksen aikaansaamisessa.

Yleisesti ottaen Suomen valtio sai toiminnastaan erittäin paljon kehuja sekä blogiteksteissä että kommentteissa. Suomen valtion nähdään huolehtivan lasten oppimisen lisäksi myös näiden hyvinvoinnista tarjoamalla esimerkiksi ateriat- ja terveystalvueluita, joilla nähdään tosin olevan suuri merkitys myös oppimisen kannalta. Valtio myös tarjoaa opettajille korkealaatuista sekä edullista opetusta ja edellyttää maisterin tutkintoa opettajana toimimisen ehtona. Ankaran opettajankoulutuksen vastapainona valtio kuitenkin antaa opettajille ja kouluille paljon omaa vastuuta ja päätäntävaltaa käytännön opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tässä nähdään vastakohtat Yhdysvaltain koulutukselle, sillä erityisesti kommentoijat toteavat, ettei

lasten hyvinvoinnista huolehtiminen kuuluu Yhdysvaltain perusarvoihin, opettajien koulutus ei ole korkeatasoista ja kouluja kontrolloidaan jatkuvin mittauksin ja standardein.

Pedagogisessa kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmää käsiteltiin siitä näkökulmasta, mitä koululuokissa konkreettisesti tapahtuu ja minkälaisessa asemassa opettajat ja oppilaat ovat. Suomen tiedostetaan olevan rakenteiltaan hyvin erilainen Yhdysvaltoihin verrattuna, mutta teksteissä nähdään, että joitakin pedagogisia käytäntöjä olisi silti mahdollista hyödyntää myös Yhdysvalloissa.

Opettajien asema on varmasti yksi suurimmista asioista, johon sekä blogiteksteissä että kommentteissa on kiinnitetty huomiota. Valtiollisessa kehyksessä kuvataan, kuinka valtio on vaikuttanut opettajien ammattiin, mutta pedagogisessa kehyksessä opettajan ammattia kuvataan enemmän käytännön tasolla, eli miten heihin suhtaudutaan ja miten he opettavat käytännön kouluelämässä. Opettajan ammattia kuvataan yhteiskunnassa erittäin arvostetuksi. He pyrkivät luomaan oppilailleen oppimisympäristön, jossa ei kilpailla ja annetaan tilaa leikille ja luovuudelle. Lisäksi kaikkia oppilaita kohdellaan oppimistilanteissa tasa-arvoisesti. Tasa-arvon nähdäänkin olevan suomalaisen koulutusjärjestelmän perusta. Yhdysvalloissa on tavallista, että oppilaat ovat eriarvoisessa asemassa opetuksen suhteen esimerkiksi varallisuuden vuoksi. Opettajan ammattia ei juurikaan pidetä arvostettuna, ja kilpailu, pitkät koulupäivät sekä kokeiden runsaus ovat tyypillistä Yhdysvaltain koululaisille.

Maantieteellisessä kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmää käsiteltiin Yhdysvalloille etäisenä järjestelmänä maalle ominaisten, muuttumattomien seikkojen kautta. Yhdysvaltoihin verrattuna Suomi on kooltaan pienempi, ilmastoltaan kylmempi, kieleltään ainutlaatuisempi ja väestöltään yhtenäisempi. Myös Suomen historia poikkeaa Yhdysvalloista siinä, että Suomessa on aiemmin ollut varsin keskinkertainen koulutusjärjestelmä, josta on noustu menestykseen. Yhdysvalloissa koulutuksen taso sen sijaan on heikentynyt.

Maantieteellisessä kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmän aiempaa tasoa verrataan Yhdysvaltain nykyiseen koulutusjärjestelmään sillä ajatuksella, että jos Suomi pystyi kääntämään koulutusjärjestelmänsä ympäri, myös Yhdysvallat onnistuisi tekemään niin samoilla keinoilla. Muita maantieteellisiä seikkoja, kuten kieltä, kokoa, ilmastoja ja väestön homogeenisuutta sen sijaan pidetään maahan sidonnaisina ja erottavina seikkoina, joiden vuoksi koulutustoimintojen omaksuminen toiseen maahan olisi mahdotonta. Toisaalta näillä myös pyritään selittämään sitä, miksi Suomi pärjää koulutuksessa Yhdysvaltoja paremmin. Suomen kieli on helpompaa lukemaan opeteltaessa, kylmässä ilmastossa ei ole muuta tekemistä kuin opiskella ja pienessä maassa lapsia sekä maahanmuuttajia on vähemmän, jolloin luokkakoot on helpompi pitää pienempänä ja opetuksen suunnittelussa on vähemmän haasteita. Homogeeninen väestö taas vaikuttaa siihen, että ihmisten nähdään ajattelevan asioista samalla tavalla, jolloin koulutustoimenpiteiden suunnittelu on helpompaa.

Jo aineiston ensivilkaisulla tuli selkeästi esille, kuinka Huffington Postin blogiteksteissä peilataan suuresti suomalaista koulutusjärjestelmää Yhdysvaltain koulutusjärjestelmään, mikä on luonnollista, koska media on aina ensisijaisesti kansallista ja tarkastelee ulkomaailmaa omasta näkökulmasta. Jokaiselle kehykselle löytyi vastakohtainen kehys Yhdysvaltain omasta tilanteesta. Esimerkiksi Yhdysvalloissa opettajien asema on huono, kun taas Suomessa opettajien aseman annetaan ymmärtää olevan sellainen kuin Yhdysvalloissakin pitäisi olla. Yhdysvallat siis käyttää Suomen koulutusjärjestelmää välineenä hakiessaan perusteluja oman koulutusjärjestelmänsä uudistamiselle. Teksteissä pyritään hyödyntämään Suomen koulutuspolitiikkaa Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa vastakkainasettelulla ja esimerkeillä.

Tutkimukseni alakysymyksinä olivat, miten keskustelussa esitetyt argumentit tukevat tai kyseenalaistavat Suomen koulutusjärjestelmän hyödyntämistä Yhdysvaltain koulutuskeskustelussa ja Suomen brändityön tavoitteita.

Suomen maabrändikuvaan suhtaudutaan Huffington Postin blogiteksteissä ja kommentteissa myönteisesti, sillä juttujen yleissävy on ihaileva ja esimerkkiä etsivä. Maabrändikuvan voidaan siis nähdä menevän läpi teksteissä, ja sen viestiä pidetään

uskottavana. Useaan otteeseen maiden todetaan kuitenkin olevan liian erilaisia, jotta esimerkkiä voitaisiin hyödyntää.

Valtiollisessa kehyksessä koulutusjärjestelmään liittyvät seikat ovat melko tiukasti sidottuna maan rakenteisiin ja vaikeammin omaksuttavissa toiseen maahan. Lisäksi olosuhteet taustalla ovat erilaiset, joten valtion toimintatapojen ei välttämättä uskottaisi toimivankaan samaan tapaan toisessa maassa. Poikkeuksena tässä nähdään oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen sekä opettajanliiton ja hallituksen sujuva yhteistyö, joille poliittisten ja hallinnollisten seikkojen ei pitäisi olla esteenä. Kehyksessä tunnustetaan suomalaisen koulutusjärjestelmän onnistuneet seikat, mutta samalla löydetään syitä, miksi samat toimintatavat eivät onnistuisi Yhdysvalloissa. Suomen maabrändikuva nähdään siis positiivisena, mutta koulutuspoliittisten tavoitteiden ajaminen jää heikommaksi.

Pedagogisessa kehyksessä erityisesti opettajien asema nousee keskiöön. Huomiota kiinnitetään myös lasten oppimisympäristöön ja tasa-arvon kulttuuriin. Tekstien argumentointi ajaa politiikkaa, jossa opettajat saisivat enemmän arvostusta, oppilaat nauttia pidempään kilpailuvapaasta ympäristöstä ja tasa-arvoiset mahdollisuudet paranisivat. Erityisesti pedagogisessa kehyksessä oloja peilataan jatkuvasti Yhdysvaltain tilanteeseen. Verrattuna muihin kehyksiin, tässä pedagogisessa kehyksessä löydetään vähemmän syitä, miksi käytännöt eivät toimisi myös Yhdysvalloissa, vaikka toisaalta esimerkiksi opettajien palkkausta pidetään motivoivana tekijänä. Suomen pedagogiset käytännöt nähdään hyvin toimivina, joten voidaan katsoa, että pedagogisessa kehyksessä Suomen koulutusjärjestelmän käyttö välineenä Yhdysvaltain koulutuspoliittisessa keskustelussa on varsin onnistunutta. Kehyksessä luodaan positiivinen mielikuva suomalaisen koulutusjärjestelmän pedagogisista käytännöistä, joten kehyksen voidaan nähdä tukevan hyvin myös Suomen brändityötä.

Maantieteellisessä kehyksessä tarkasteltavat seikat ovat muuttumattomia, sillä ne ovat sidoksissa maan historiaan, kieleen, sijaintiin ja ilmastoon. Myös väestöllisen rakenteen muuttumisen voidaan katsoa olevan Yhdysvaltoihin verrattuna staattinen ainakin lyhyellä tähtäimellä. Nämäkin seikat ovat lähes vastakohtia Yhdysvaltain vastaaville,

mutta myös lähes mahdottomia omaksua ja myös suurimpia erottavia tekijöitä sille, miksi Yhdysvallat ei voi rakentaa samanlaista koulutusjärjestelmää kuin Suomessa on. Suomen koulutusjärjestelmän erinomaisuuden ei nähdä olevan kytköksissä esimerkillisiin toimenpiteisiin vaan enemmänkin helpommin käsiteltävissä oleviin yhteiskunnan oloihin, jolloin brändityö ja poliittisten tavoitteiden ajaminen toimivat tässä kehyksessä huonosti. Ainoaksi yhdistäväksi tekijäksi nähdään Suomen aiempi keskinkertainen koulutusjärjestelmä, jonka ympärikäntäminen vahvistaa myös brändityötä.

Tutkimuksessani tarkastelin lisäksi, miten kehykset vaikuttavat julkiseen keskusteluun. Keskustelu pysyy asiallisena, mutta on vaikea sanoa, johtuuko se Huffington Postin moderoinnista vai vetääkö koulutusjärjestelmästä keskustelu puoleensa vain pääosin asiallisesti keskustelevia henkilöitä. Olisi mielenkiintoista tietää, millä perusteilla kommentteja moderoidaan. Poistetaanko sieltä vain täysin asiattomat kommentit vai myös median linjasta poliittisesti eriävät kommentit?

Kommentoijat koostuvat pääosin lukijoista, jotka ovat tyytymättömiä Yhdysvaltain koulutusjärjestelmään. Kommentit ovat huomattavasti blogitekstejä kriittisempiä, osa myös blogitekstejä kohtaan liittyen joko niiden kertomiin faktoihin tai ylipäättään kyseiseen aihealueeseen. Suuri osa viesteistä suhtautuu kuitenkin myönteisesti Suomen koulutusjärjestelmään. Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä todetaan olevan hyviä ratkaisuja, mutta niiden hyödyntäminen Yhdysvalloissa jakaa mielipiteitä, koska maat ovat niin erilaisia. Yhdysvaltojen ei kuitenkaan uskota ottavan oppia Suomelta, sillä Yhdysvallat on itse tottunut olemaan se maa, jota ihailaan. Joskus kommenteissa ollaan kiinnostuneita Suomesta ja Suomen koulutusjärjestelmästä ilman erityisempää agendaa, ja lukijat kokevat Suomen koulutusjärjestelmän mielenkiintoiseksi ilmiöksi itsessään.

Vallan käsite on mielenkiintoista myös pohdittaessa suomalaisten omaa valtaa tekstien sisältöön. Maabrändiraportin mukaan maa, sen organisaatiot, yritykset ja kansalaiset voivat tehdä konkreettisia tekoja, jotka muuttavat mielikuvaa haluttuun suuntaan. Suomalaiset opetusalan asiantuntijat ja kommentoijat saavat paljon näkyvyyttä teksteissä ja pääsevät kertomaan omin sanoin suomalaisesta koulutusjärjestelmästä,

joten osin myös heidän voidaan nähdä olevan vallassa asioissa, mitä teksteissä kerrotaan. Toisaalta on myös mahdollista, että toimittaja haluaa antaa lukijoilla kuvan, että suomalaiset puhuvat vapaasti omin sanoin.

Teksteissä haastatellut suomalaiset koulutusalan osaajat toimivat teksteissä suomalaisen koulutusjärjestelmän brändin rakentajina. He tietävät järjestelmän vahvuudet ja ovat selvillä, mitä Suomen koulutusjärjestelmästä ajatellaan ulkomailla, mikä vaikuttaa myös siihen, mitä asioita he itse edustavat. Kertomalla jo tunnetuista vahvuuksista ulkomaisessa mediassa he vahvistavat maan ulkoista mielikuvaa. Kertomalla omista kokemuksistaan ja toiminnastaan he vahvistavat ulkoista kuvaa sekä sisäisillä että ulkoisilla teoilla. Tässä nähdään Valaskiven (2014: 207) kuvaama prosessi, jonka mukaan ulkoinen kuva muodostuu sisäisen toiminnan perusteella ja sisäinen kuva puolestaan vahvistuu ulkoisen menestyksen myötä. Samalla kyseessä on myös merkitysten kierrättäminen, jossa kierrätetään jo olemassa olevia maahan liitettyjä merkityksiä.

Tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää koko Yhdysvaltain median eikä edes Huffington Postin käsitykseen suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, sillä kyseessä on vain tietyn median tietty juttutyyppe, ja aineisto on kerätty tietyltä aikaväliltä, joka edustaa suomen koulutusjärjestelmän kannalta hyvin menestynyttä ajanjaksoa. Tutkimuksen tuloksissa on olennaista huomioida myös Huffington Postin luonne poliittisesti sitoutuneena mediana, joka suurelta osin selittää käsiteltyjen asioiden painotuksia. Jaottelu eri kehyksiin on tehty subjektiivisesti, ja kuten aiemmin totesin, kehykset menevät osin päällekkäin, joten osan kehyksissä mainitusta seikoista olisi voinut sijoittaa myös muihin kehyksiin.

Kehysanalyysi on menetelmänä melko moniulotteinen ja sen täsmentäminen tiettyyn aineistoon on haastavaa. Omassa aineistossani haasteeksi osoittautui erityisesti kehysten eroavaisuuksien määrittäminen, ja osa aiheista meneekin keskenään hieman päällekkäin. Esimerkiksi tasa-arvon käsite voitaisiin katsontakannasta riippuen yhdistää kaikkiin kehyksiin. On myös tärkeää pohtia, olisiko samankaltaisia tuloksia löytynyt myös toisella menetelmällä kuten esimerkiksi diskurssianalyysilla. Myös vallan

käsitteen pohtiminen jää melko spekulatiiviseksi ilman tuotannon prosessien ja vastaanoton tarkkaa tuntemista, mutta tuo silti tutkimukselle mielenkiintoista lisäkontekstia. Yksi mahdollisuus tutkimuksen laajentamisella ja jatkamiselle olisi esimerkiksi haastatella toimittajia ja lukijoita, jolloin saataisiin tarkempaa tietoa myös tuotannosta ja vastaanotosta.

Suomalainen koulutusjärjestelmä on herättänyt median huomiota muuallakin kuin Yhdysvalloissa. Tutkimusta voitaisiin jatkaa tutkimalla, miten suomalaista koulutusta on käsitelty muiden maiden lehdistöissä. Valaskiven (2014: 217) mukaan maabrändääjät ympäri maailmaa haluavat löytää kulttuuristaan muista poikkeavia erityispiirteitä, mutta jokainen kansa päätyy käyttämään samaa promootiokulttuurin ajatusta ja samankaltaisia perusteluja kun muutkin. Olisikin mielenkiintoista tutkia, poikkeavatko käsitellyt aiheet maiden välillä ja ovatko ne aina selkeästi yhteydessä maan omaan kulttuuriin tai yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Suomesta uutisoidaan Yhdysvalloissa myös muihin asioihin liittyen, joten tutkimusta voitaisiin jatkaa myös vertailemalla, toistuvatko samankaltaiset käsittelytavat uutisoidessa muista aiheista.

Kuten aiemmin totesin, ajanjaksolla on suuri merkitys aiheen käsittelytapaan. Vuodet 2011-2013 ovat olleet menestyksekkästä aikaa Suomen koulutusjärjestelmälle, mutta viime vuosina suomalaisen koulutuksen tasossa on esiintynyt paljon ongelmia, ja esimerkiksi PISA-testien tulokset ovat laskeneet. Jos tutkimuksen aineisto koostuisikin esimerkiksi kuluneen vuoden takaisista artikkeleista, tutkimustulos saattaisikin olla aivan erilainen.

LÄHTEET

Anholt, Simon (2008). From nation branding to competitive identity – the role of brand management as a component of national policy. Teoksessa Dinnie, Keith (2008). *Nation Branding. Concepts, issues, practice*. Oxford: Butterworth-Heinemann. pp. 22–31.

Aho, Erkki, Pitkänen, Kari & Sahlberg, Pasi (2006). *Policy Development and Reform Principles of Basic and Secondary education in Finland since 1968*. Washington, D.C.: The world bank.

Saatavilla:

http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/278200-1099079877269/547664-1099079967208/Education_in_Finland_May06.pdf

Aitamurto, Tanja (2010). *Kymmenen väitettä journalismin tuhosta – ja miksi niistä ei kannata huolestua. Raportti journalismin trendeistä Yhdysvalloissa vuonna 2009*. Helsingin Sanomain Säätiö.

Saatavilla:

http://www.hssaatio.fi/images/stories/tiedostot/raportti2_net.pdf

Alasuutari, Pertti & Rautalin, Marjaana (2009). The uses of the national PISA results by Finnish officials in central government. *Journal of Education Policy* 24, 5, pp. 539–556.

Alterman, Eric (2008). Out of the Print. *The New Yorker*.

Saatavilla:

<http://www.newyorker.com/magazine/2008/03/31/out-of-print?currentPage=all>

Aula, Pekka, Rice, Ronald E., Napoli, Philip, Aslama, Minna, Siira, Kalle & Pearce, Katy (2007). *Viestintätutkimuksen nykytila Yhdysvalloissa*. Department of Communication, Research Reports 2/2007.

Saatavilla:

http://www.hssaatio.fi/images/stories/tiedostot/Tiivistelma_USA.pdf

Benson, Rodney (2013). On the Explanatory and Political Uses of Journalism History. *American Journalism* 30,1, pp. 4–14.

Saatavilla:

<https://steinhardt.nyu.edu/scmsAdmin/uploads/007/566/Benson%202013%20On%20the%20Explanatory%20and%20Political%20Uses%20of%20Journalism%20History.pdf>

Carragee, Kevin M. & Roefs, Wim (2004). The Neglect of Power in Recent Framing Research. *Journal of Communication* 54, 2, pp. 214–233.

Chernatony, Leslie (2008). Adapting brand theory to the context of nation branding. Teoksessa Dinnie, Keith (2008). *Nation Branding. Concepts, issues, practice*. Oxford: Butterworth-Heinemann. pp. 16–22.

Crumlish, Christian (2004). *The Power on Many. How the Living Web Is Transforming Politics, Business, and Everyday Life*. San Francisco: Sybex.

Darling-Hammond, Linda & Lieberman, Ann (2012). *Teacher education around the world, Changing policies and practices*. New York: Routledge.

D'Angelo, Paul (2002). News framing as a multiparadigmatic research program: A response to Entman. *Journal of Communication* 52, 4, pp. 870–888.

Democrats (2015). Education.

Saatavilla:

<https://www.democrats.org/issues/education>

Dinnie, Keith (2008). *Nation Branding. Concepts, issues, practice*. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Downie, Jr., Leonard & Schudson, Michael (2009). The Reconstruction of American Journalism. *Columbia journalism preview*.

Saatavilla:

http://www.cjr.org/reconstruction/the_reconstruction_of_american.php?page=al

Encyclopedia Britannica (2014). The Huffington Post.

Saatavilla:

<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1192975/The-Huffington-Post>

Entman, Robert M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication* 43, 4, pp. 51–58.

Franklin, Bob (2013). *The Future of Journalism*. New York: Routledge.

Friedman, Jacob (2010). *Blogging vs. Journalism: The Ongoing Debate*. The Next Web.

Saatavilla:

<http://thenextweb.com/us/2010/08/18/blogging-vs-journalism-the-ongoing-debate/>

Gamson, William A. & Lasch, Kathryn E. (1983). The Political Culture of Social Welfare Policy. Teoksessa Spiro, Shimon E. & Yuchtman-Yaar, Ephraim (1983). *Evaluating the Welfare State. Social and Political Perspectives*. New York: Academic Press inc. pp. 397–417.

Gitlin, Todd (2003). *The Whole World Is Watching. Mass Media in the Making & Unmaking of the New Left*. Berkeley: University of California Press.

Goffman, Erwin (1974). *Frame analysis: an essay on organization of experience*. Cambridge: Harvard University Press.

Goldin, Claudia & Katz, Lawrence F. (2008). *The Race between Education and Technology*. Cambridge: Harvard University Press.

Handlin, Amy (2014). *Dirty Deals? An Encyclopedia of Lobbying, Political Influence, and Corruption*. Santa Barbara: ABC-CLIO.

Heinonen, Ari & Domingo, David (2009). Blogit journalismin muutoksen merkinä. Teoksessa Väliverronen, Esa (2009). *Journalismi murroksessa*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. pp. 68–87.

Honkasaari, Emilia (2013). *Suomen koulutusjärjestelmä näkyvästi esillä Yhdysvalloissa*. Suomen suurlähetystö Washington.

Horsti, Karina (2005). *Vierauden rajat. Monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tampere: Tampere University Press.

Huffington, Arianna (2008). *The Huffington Post, Complete guide to blogging*. New York: Simon & Schuster Paperbacks.

Hurmeranta, Markku (2012). *Talousmedia murroksessa*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tampere: Tampere University Press.

Johnson, Nicholas (2008). *Your second priority: A Former FCC Commissioner Speaks Out*. Morrisville: Lulu.

Journalisti (2010). Blogit ahmivat palstatilaa.

Saatavilla:

<http://m.journalistiliitto.fi/journalisti/lehti/2010/20/artikkelit/blogit-ahmivat-palstatilaa/>

Karvonen, Erkki (2000). Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen. *Tiedotustutkimus* 2/2000. pp. 78–84.

Kaufman, Leslie (2014). Breitbart News Network Plans Global Expansion. *New York Times*.

Saatavilla:

<http://www.nytimes.com/2014/02/17/business/media/breitbart-news-network-plans-global-expansion.html>

Kivinen Osmo, Hedman, Juha & Kaipainen, Päivi (2013). Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet ja Suomen menestys koulutustasokilpailussa – OECD-tilastot evidenssipohjaisen politiikan lähteenä. Teoksessa Mahlamäki-Kultanen, Seija, Hämäläinen, Timo, Pohjonen, Petri & Nyssölä, Kari. (toim.) (2013). *Maaailman osaavin kansa 2020 – Koulutuspolitiikan keinot, mahdollisuudet ja päämäärät*. Koulutustutkimusfoorumin julkaisu. Opetushallitus. pp. 15–32.

Saatavilla:

http://www.opf.fi/download/151447_maaailman_osaavin_kansa_2020.pdf

Klein, Joel I., Rice, Condoleezza & Levy, Julia (2012). *U.S Education Reform and National Security*. Independent Task Force Report No. 68. New York: Council on Foreign Relations.

Kupari, Pekka, Välijärvi, Jouni, Andersson Leif, Arffman, Inga, Nissinen, Kari, Puhakka, Eija & Vettenranta, Jouni (2013). *PISA 12 Ensituloksia*. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Saatavilla:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2013/liitteet/okm20.pdf>

Lakaniemi, Ilkka K. & Raento, Pauliina (1999). *Yhdysvallat, Näkökulmia jälkiteolliseen yhteiskuntaan*. Helsinki: Gaudeamus.

Levine, Joshua (2011). Finishing school. *Time*.

Saatavilla:

<http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,2062465,00.html>

Loima, Jyrki (2013). Mekaaninen arviointi pilaisi koulutusjärjestelmämme. *Helsingin Sanomat*. A5.

Maabrändivaltuuskunta (2010). *Tehtävä Suomelle: miten Suomi ratkaisee maailman viheliäisimpiä ongelmia. Consider it solved. Maabrändiraportti 25.11.10*.

McGuinn, Patrick (2011). *Stimulating Reform: Race to the Top, Competitive Grants and the Obama Education Agenda*.

Saatavilla:

<http://epx.sagepub.com/content/26/1/136.full.pdf+html>

Newman, Nic (2009). *The rise of social media and its impact on mainstream journalism: A study of how newspapers and broadcasters in the UK and US are responding to a wave of participatory social media, and a historic shift in control towards individual consumers*. Reuters institute for the study of journalism. University of Oxford.

Saatavilla:

<http://www.slideshare.net/nuevaterra/the-rise-of-social-media-and-its-impact-on-mainstream-journalism-15840746>

Noppiari, Elina (2013). Toimittajat kohtaavat (kriittisen) nettikansan. Teoksessa Vainikka, Eliisa, Noppiari, Elina, Heinonen, Ari & Huhtamäki, Jukka (2013). *Twitterihmiä ja uutispäivittelyä – toimittajana sosiaalisessa mediassa*. pp. 66–97.

Saatavilla:

[http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twitterihmia_ja_uutispäivittelya_toimittajana_2013.pdf?s%20equence=1%20\(tarkistettu%2012.2.2014](http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twitterihmia_ja_uutispäivittelya_toimittajana_2013.pdf?s%20equence=1%20(tarkistettu%2012.2.2014)

OECD (2012). *Education at a Glance 2012: OECD Indicators*.

Saatavilla:

http://www.oecd.org/edu/EAG%202012_e-book_EN_200912.pdf

OECD (2014). *PISA 2012 Results in Focus. What 15-year-olds know and what they can do with what they know*.

Saatavilla:

<http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results-overview.pdf>

- Opetushallitus (2013). *Suomalaisnuorten sijoitus laski Pisa-vertailussa*.
 Saatavilla:
http://www.oph.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/101/0/suomalaisnuorten_sijoitus_laski_pi-sa-vertailussa
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2010). *Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi – Suomen koulutusvientistrategia*.
 Saatavilla:
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/koulutusvienti/liitteet/koulutusvientistrategia.pdf>
- Palsner, Barb (2002). Journalistic Blogging. *American Journalism Review*.
 Saatavilla:
<http://ajrarchive.org/article.asp?id=2571>
- Ripley, Amanda (2013). Perspective: Should parents direct energy to home activities, not school bake sales? *Chicago Tribune*.
 Saatavilla:
http://articles.chicagotribune.com/2013-09-05/site/ct-perspec-0906-parents-20130906_1_parents-kids-pta
- Reese, William J. (2011). *America's public schools: from the common school to "No Child Left Behind"*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Rinne, Risto, Kivirauma, Joel & Simola, Hannu (2002). Shoots of revisionist education policy or just slow readjustment? The Finnish case of educational reconstruction. *Journal of Education Policy* 17, 6, pp. 643-658
 Saatavilla:
<http://www.mv.helsinki.fi/home/hsimola/Shoots%20of%20revisionist%2002.pdf>
- Sahlberg, Pasi (2011). *Finnish Lessons, What can the world learn from educational change in Finland*. New York: Teachers College Press.
- Schleicher, Andreas (2006). *The economics of knowledge: Why education is key for Europe's success*. Brussels: Lisbon Council.
- Seppälä, Lauri (2011). Kahtiajako leimaa Yhdysvaltain mediaa. *Ulkopolitiikka*.
 Saatavilla:
http://www.ulkopolitiikka.fi/article/805/kahtiajako_leimaa_yhdysvaltain_mediaa/
- Singer, Alan J. (2014). *Education Flashpoints Fighting for America's schools*. New York: Routledge.
- Singer, Jane B., Domingo, David, Heinonen, Ari, Hermida, Alfred, Paulussen, Steve, Quandt, Thorsten, Reich, Zvi & Vujnovic, Marina (2011). *Participatory Journalism: Guarding Open Gates at Online Newspapers*. Chichester: Wiley-Blackwell.

Stiglitz, Joseph E. (2012). *The Price of Inequality*. New York: W. W. Norton & Company. Inc.

Straus, Valerie (2012). What the U.S can't learn from Finland about ed reform. *Washington Post*.

Saatavilla:

http://www.washingtonpost.com/blogs/answer-sheet/post/what-the-us-cant-learn-from-finland-about-ed-reform/2012/04/16/gIQAGIvVMT_blog.html

Team Finland (2014). Suomen maakuvan edistäminen.

Saatavilla:

<http://team.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=46802&contentlan=1&culture=fi-FI>

The Hechinger Report (2012). Standardized tests a foreign concept in Finland.

Saatavilla:

<http://lessonsfromabroad.tumblr.com/post/35845971469/standardized-tests-a-foreign-concept-in-finland-the-hechinger-report>

The Pew Research Center (2011). *State of the News Media 2011*.

Saatavilla:

<http://www.stateofthemedias.org/2011/mobile-survey/international-newspaper-economics/>

The Pew Research Center (2014). *State of the News Media 2014*.

Saatavilla:

<http://www.journalism.org/2014/03/26/state-of-the-news-media-2014-overview/>

Ulkoministeriö (2012). *Suomi ulkomaisissa tiedotusvälineissä 2011*.

Saatavilla:

<http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=92777&GUID=%7BD1D6E903-3A87-401C-B7A2-37CCA8BBA7FD%7D>

Ulkoministeriö (2013). *Suomi ulkomaisissa tiedotusvälineissä 2012*.

Saatavilla:

<http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=111534&GUID=%7B5A71CFD9-04B6-473C-BC36-3949405F824A%7D>

Vainikka, Eliisa (2013a). Onko avoimuus verkossa uusi objektiivisuus? Teoksessa Vainikka, Eliisa, Noppari, Elina, Heinonen, Ari & Huhtamäki, Jukka (2013). *Twitterihmiä ja uutispäivittelyä – toimittajana sosiaalisessa mediassa*. pp. 59–65.

Saatavilla:

[http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twitterihmia_ja_uutispaiivittelya_toimittajana_2013.pdf?s%20equence=1%20\(tarkistettu%2012.2.2014](http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twitterihmia_ja_uutispaiivittelya_toimittajana_2013.pdf?s%20equence=1%20(tarkistettu%2012.2.2014)

Vainikka, Eliisa (2013b). Uskottavuuden rakennuspalikoita? Teoksessa Vainikka, Eliisa, Noppari, Elina, Heinonen, Ari & Huhtamäki, Jukka (2013). *Twitterihmiä ja uutispäivittelyä – toimittajana sosiaalisessa mediassa*. pp. 38–58.

Saatavilla:

[http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispaivittelyä_toi_mittajana_2013.pdf?s%20equence=1%20\(tarkistettu%2012.2.2014](http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispaivittelyä_toi_mittajana_2013.pdf?s%20equence=1%20(tarkistettu%2012.2.2014)

Valaskivi, Katja (2014). Brändikansakunnan kulttuuri. Teoksessa Lehtonen, Mikko, Valaskivi, Katja & Kuusela, Hanna (2014). *Tehtävä kulttuurille: talouden ja kulttuurin muuttuvat suhteet*. Tampere: Vastapaino. pp. 195-222.

Zhao, Yong (2009). *Catching up or leading the way. American education in the age of globalization*. Alexandria: ASCD.

AINEISTO

Huffington Post (2011a)

Keys To Finnish Educational Success: Intensive Teacher-Training, Union Collaboration

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/justin-snider/keys-to-finnish-education_b_836802.html

Huffington Post (2011b)

Lessons From Finland and Asia About Real Education Reform

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/leonie-haimson/post_1650_b_816043.html

Huffington Post (2011c)

The Global Search for Education: More Focus on Finland

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/finland-education_b_868781.html

Huffington Post (2011d)

Educating for Democracy: Following Finland's Example... Backwards

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/joel-shatzky/educating-for-democracy-f_b_883132.html

Huffington Post (2011e)

The Global Search for Education: A Look at a Finnish School

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/the-global-search-for-edu_17_b_1066527.html

Huffington Post (2011f)

Fishing Naked in Finland: What've PISA Scores Got to Do With It?

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/susan-ochshorn/fishing-naked-in-finland-_b_1119626.html

Huffington Post (2012a)

Finland Schools' Success Story: Lessons Shared At California Forum

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/2012/01/24/finland-schools-success-equality-collaboration_n_1219780.html

Huffington Post (2012b)

The Global Search for Education: The Arts Face to Face

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/the-global-search-for-edu_30_b_1308386.html

Huffington Post (2012c)

The Global Search for Education: More From Finland

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/the-global-search-for-edu_34_b_1407464.html

Huffington Post (2012d)

The Global Search for Education: It Takes a Community

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/the-global-search-for-edu_48_b_1888887.html

Huffington Post (2013a)

The Global Search for Education: What Will Finland Do Next?

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/finland-education_b_2468823.html

Huffington Post (2013b)

The Global Search for Education: Finnish Math Lessons

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/the-global-search-for-edu_68_b_3322937.html

Huffington Post (2013c)

The Global Search for Education: Got Tech? – Finland

Saatavilla:

http://www.huffingtonpost.com/c-m-rubin/the-global-search-for-edu_b_4257202.html?utm_hp_ref=tw